

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta životního prostředí

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

Sociální a ekonomický rozvoj města Kadaň

Vedoucí práce: prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

Autor: Bc. Jakub Brouček

2022

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Jakub Brouček

Rozvoj venkova a zemědělství
Prostorové plánování

Název práce

Sociální a ekonomický rozvoj města Kadaň

Název anglicky

Social and Economic Development of the Town of Kadaň,

Cíle práce

Hlavním cílem této diplomové práce je analyzovat sociální a ekonomický rozvoj města Kadaň a následně zhodnotit rozvojový potenciál obce v této oblasti, tedy zejména v oblasti demografie, ekonomické činnosti, vzdělávací a sociální struktury, bytové politiky, kulturního a sportovního dění, cestovního ruchu, služeb, infrastruktury, životního prostředí a dalších aspektů souvisejících s kvalitou života ve městě. Práce spočívá v nalezení nejvážnějších problémů a nedostatků a návrhu opatření na jejich zlepšení.

Metodika

Z metodologického pohledu bude využito především techniky studia dokumentů odborné literatury a sekundární analýzy dat. Praktická část bude věnována zkoumané obci a její charakteristice. Budou vyhledána a utříděna dostupná data zejména z Českého statistického úřadu, strategických materiálů, odborných studií a informací dostupných z webových stránek města. Následně bude provedena analýza těchto dat, dokumentující sociální a ekonomický rozvoj města Kadaň. Součástí práce bude vyhodnocení Strategického plánu Kadaně včetně jeho aktualizací, kde budou zhodnoceny priority rozvoje obce a plnění stanovených cílů. Na základě výsledků z provedených analýz bude vytvořena SWOT analýza, práce dále bude obsahovat obsahovou analýzu tisku, a na jejich podkladu budou formulovány klíčová východiska pro rozvoj města.

Harmonogram práce:

Červen 2021 – specifikace metodiky, stručný obsah teoretické části práce

Srpen 2021 až říjen 2021 – zpracování teoretické části DP (úvod, popis metodiky, literární rešerše)

Listopad 2021 až únor 2022 – zpracování a odevzdání empirické části v první verzi

Březen 2022 – odevzdání kompletní DP se zpracovanými připomínkami

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Obec, obyvatelstvo, ekonomický rozvoj, sociální rozvoj, strategie, struktura, demografie, migrace

Doporučené zdroje informací

- KACZOR, P. – VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE. Trh práce, pracovní migrace a politika zaměstnanosti ČR po roce 2011. Praha: Oeconomica, 2013. ISBN 978-80-245-1930-2.
- KALIBOVÁ, K. – PAVLÍK, Z. – VODÁKOVÁ, A. Demografie (nejen) pro demografy. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON), 2009. ISBN 978-80-7419-012-4.
- KLUFOVÁ, R. – POLÁKOVÁ, Z. Demografické metody a analýzy : demografie české a slovenské populace. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010. ISBN 978-80-7357-546-5.
- KRBOVÁ, J. Strategické plánování ve veřejné správě. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2017. ISBN 978-80-7552-587-1.
- MAIER, K.; ŘEZÁČ, V. Ekonomika v území. Urbanistická ekonomika a územní rozvoj. Praha: Vydavatelství ČVUT, 2006. ISBN 80-01-03447-X.
- RIEVAJOVÁ, E.; STANĚK, P.; STANEK, V.; aj. Trh práce a politika zaměstnanosti. Bratislava: Eknóm, 2009. ISBN 978-80-225-2878-8.
- SAMUELSON, P. A.; NORDHAUS W.D. Ekonomie. Praha: NS Svoboda, 2007. ISBN 978-80-205-0590-3. Strategický plán Kadaně.
<https://www.mesto-kadan.cz/cs/mesto/rozvoj-mesta/strategicky-plan-kadane.html>
- WOKOUN, R. Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.
- WOKOUN, R. Základy regionálních věd a veřejné správy. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011. ISBN 978-80-7380-304-9.
-

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – FZP

Vedoucí práce

prof. PhDr. Ing. Věra Majerová, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Konzultant

Ing. Pavla Varvažovská, PhD.

Elektronicky schváleno dne 18. 2. 2022

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 21. 2. 2022

prof. RNDr. Vladimír Bejček, CSc.

Děkan

V Praze dne 31. 03. 2022

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Sociální a ekonomický rozvoj města Kadaň* vypracoval samostatně a citoval jsem všechny informační zdroje, které jsem v práci použil a které jsem rovněž uvedl na konci práce v seznamu použitých informačních zdrojů.

Jsem si vědom, že na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, především ustanovení § 35 odst. 3 tohoto zákona, tj. o užití tohoto díla.

Jsem si vědom, že odevzdáním diplomové práce souhlasím s jejím zveřejněním podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a to i bez ohledu na výsledek její obhajoby.

Svým podpisem rovněž prohlašuji, že elektronická verze práce je totožná s verzí tištěnou a že s údaji uvedenými v práci bylo nakládáno v souvislosti s GDPR.

V Praze dne 31.3.2022

.....

Poděkování

Rád bych poděkoval paní prof. PhDr. Ing. Věře Majerové, CSc. za její ochotu mne přijmout pod své vedení a paní Ing. Pavle Varvažovské, PhD. za její cenné rady, připomínky a vstřícné jednání při roli konzultanta této diplomové práce.

V Praze dne 31.3.2022

.....

Abstrakt

Cílem této diplomové práce je zanalyzovat a následně zhodnotit sociální a ekonomický rozvoj města Kadaň, nacházejícího se v okrese Chomutov v Ústeckém kraji. Teoretická část se zaměřuje na vysvětlení základních pojmů pomocí odborné literatury týkajících se výkonu veřejné správy obce, koncepčních strategických dokumentů a související problematiky. Praktická část v úvodu charakterizuje město a vymezuje ho z hlediska jeho správního uspořádání a historického vývoje. V následující oblasti empirické části se práce věnuje demografickým jevům, ekonomické činnosti, sociální a vzdělávací struktuře, bytové politice, kulturnímu a sportovnímu dění, cestovnímu ruchu, a dalším důležitým aspektům souvisejících s kvalitou života ve městě. Součástí práce je analýza Strategického plánu Kadaně včetně jeho aktualizací, kde jsou zhodnoceny priority rozvoje obce a plnění stanovených cílů. Na základě provedených analýz je vytvořena SWOT analýza, na jejímž podkladu jsou formulovány klíčová východiska pro rozvoj města. Závěry z práce je možné využít při tvorbě různých koncepčních rozvojových dokumentů města.

Klíčová slova: Obec, obyvatelstvo, ekonomický rozvoj, sociální rozvoj, strategie, struktura, demografie, migrace.

Abstract

The aim of this diploma thesis is to analyze and subsequently evaluate the social and economic development of the town of Kadaň, located in the district of Chomutov in the Ústí nad Labem region. The theoretical part focuses on explaining the basic concepts using the literature on the performance of public administration, conceptual strategic documents and related issues. The practical part in the introduction characterizes the city and defines it in terms of its administrative organization and historical development. In the following area of the empirical part, the work deals with demographic phenomena, economic activities, social and educational structure, housing policy, cultural and sporting events, tourism, and other important aspects related to the quality of life in the city. Part of the work is the analysis of the Strategic Plan of Kadaň, including its updates, where the priorities of the development of the municipality and the fulfillment of the set goals are evaluated. Based on the performed analyzes, a SWOT analysis is created, on the basis of which key starting points for the development of the city are formulated. The conclusions from the work can be used in the creation of various conceptual development documents of the city.

Key words: Municipality, population, economic development, social development, strategy, structure, demography, migration.

Obsah

1. Úvod.....	1
2. Cíle práce	3
3. Metodika	4
4. Literární rešerše	6
4.1 Demografie.....	6
4.1.1 Demografické ukazatele.....	7
4.1.2 Úmrtnost (mortalita)	7
4.1.3 Porodnost (natalita).....	8
4.1.4 Potratovost.....	8
4.2 Migrace	9
4.3 Struktury obyvatelstva	11
4.3.1 Prostorová struktura obyvatelstva	11
4.3.2 Věková struktura obyvatelstva	12
4.3.3 Sídlní struktura obyvatelstva	13
4.3.4 Ekonomická struktura obyvatelstva.....	14
4.4 Veřejná správa a samospráva	15
4.5 Strategické plánování.....	17
4.6 Územní plánování.....	18
4.7 Nástroje územního plánování.....	20
4.8 Udržitelný rozvoj území.....	20
5. Charakteristika města Kadaň.....	22
6. Historická analýza	23
7. Analýza sociálních a ekonomických oblastí rozvoje města	27
7.1 Demografický vývoj	27
7.1.1 Porodnost	29

7.1.2	Úmrtnost.....	32
7.1.3	Potratovost.....	34
7.1.4	Přirozený přírůstek	35
7.2	Migrace	37
7.3	Věková struktura.....	41
7.4	Vzdělanostní struktura	44
7.4.1	Školství a vzdělávání	47
7.5	Národnostní struktura.....	49
7.6	Ekonomické prostředí	50
7.6.1	Struktura nezaměstnanosti	50
7.6.2	Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity.....	54
7.6.3	Vyjíždka do zaměstnání a škol	55
7.6.4	Hospodaření obce	55
7.6.5	Podnikatelská sféra	59
7.7	Bydlení.....	64
7.7.1	Koncepce rozvoje bydlení.....	66
7.7.2	Územně plánovací dokumentace, územně plánovací podklady.....	67
7.8	Cestovní ruch.....	68
7.9	Kultura, sport a volný čas.....	69
7.9.1	Kulturně historické památky	69
7.9.2	Kulturní dění v obci	72
7.9.3	Sportovní vyžití	75
7.9.4	Příroda a rekreace	76
7.10	Zdravotní a sociální oblast	77
7.10.1	Zdravotní péče	77
7.10.2	Sociální služby	77
8.	Strategický plán Kadaně	79

9. SWOT analýza.....	83
10. Obsahová analýza tisku.....	86
11. Návrh budoucího směru rozvoje města.....	90
12. Diskuse.....	104
13. Závěr a přínos práce.....	107
14. Seznam použité literatury.....	109

1. Úvod

Na rozvoji obce, zvyšování životní úrovně a lepší kvality života občanů má vliv zejména zlepšování tří pilířů udržitelného rozvoje území: ekonomického, sociální a environmentálního. Rozvoj obce je ovlivňován vnějšími i vnitřními faktory, na které je potřeba se zaměřit a na které je potřeba patřičně reagovat, přičemž pro uspokojování potřeb spjatých s kvalitou života obyvatel ve městě by se obec měla zaměřit zejména na sociální a ekonomický rozvoj svého území jakožto stěžejních faktorů působících na rozvoj města.

Aby bylo možné obec nadále rozvíjet a zajistit občanům obce co nejkvalitnější podmínky pro život, je potřeba si uvědomit, v čem obec vyniká, jaké jsou její silné a slabé stránky, co má nabídnout a jak s danými výhodami dokáže nadále pracovat. K plnému využití potenciálu obce je nutné dbát i na faktory přicházející zvenčí. Pro rozvoj území obce jsou proto na základě výše zmíněných faktorů vypracovávány koncepční a strategické dokumenty, které udávají směr rozvoje obce.

V této diplomové práci jsou vypracovány jednotlivé analýzy týkající se demografického vývoje, migrace, ekonomické činnosti obyvatel, sociální a vzdělávací struktury, zdravotní péče, bytové politiky, kulturního a sportovního dění, cestovního ruchu, a výsledky jsou následně porovnány s Ústeckým krajem a Českou republikou.

Na úvod je provedena krátká charakteristika města a historická analýza, která zhodnocuje historický vývoj královského města Kadaň. V rámci této analýzy je odhaleno, jakým způsobem se město prostorově vyvíjelo a které důležité mezníky a události ovlivnily historický rozvoj města.

Následuje kapitola věnující se demografickému vývoji populace a ukazatelům, které daný vývoj popisují. Jedná se o ukazatele úmrtnosti, porodnosti, potratovosti a přirozený přírůstek.

O prostorovém pohybu obyvatelstva pojednává kapitola Migrace. V této kapitole je zobrazeno, jakým způsobem migrace ovlivňuje osídlení, zda v Kadani převažuje emigrace či imigrace, z čehož také vyplývá atraktivita sídla.

Analýzy struktur obyvatelstva se věnují věkové struktuře obyvatelstva, která mimo jiné odhaluje věkový typ pyramidy charakteristický pro obyvatelstvo Kadaně, sídelní struktuře, v rámci které je zkoumána národnost, bytová politika, kultura, sport a cestovní ruch, zdravotní a sociální péče, a nakonec ekonomické struktuře, která odhaluje ekonomicky aktivní obyvatelstvo, volná pracovní místa, míru nezaměstnanosti a rozpočet města.

Práce se dále věnuje zhodnocení současného Strategického plánu Kadaně včetně jeho aktualizací, kde je provedeno zhodnocení priorit rozvoje obce a plnění cílů.

Na základě předchozích vypracovaných analýz je vypracována SWOT analýza, která definuje silné a slabé stránky rozvoje města a vystihuje hrozby a rozvojové příležitosti města. Na základě výsledků SWOT analýzy jsou vytvořena možná východiska pro tvorbu strategického plánu města či jeho aktualizací.

2. Cíle práce

Hlavním cílem této diplomové práce je stanovit klíčové rozvojové oblasti města z hlediska jeho sociálního a ekonomického rozvoje a navrhnout konkrétní opatření v rámci těchto oblastí.

Tomuto hlavnímu cíli musí předcházet zpracování literární rešerše k ukotvení související problematiky, a zpracování analýz zachycujících sociální a ekonomickou situaci města Kadaň. Jednotlivé analýzy se budou týkat demografie, migrace, věkové, národnostní a vzdělanostní struktury obyvatelstva, ekonomického prostředí, bydlení, cestovního ruchu, kultury, sportu, volnočasových aktivit a zdravotní a sociální oblasti. Dalším cílem je tedy zhodnotit tyto analýzy a získat ucelený přehled o sociální a ekonomické situaci ve městě.

Nedílnou součástí práce je analýza a zhodnocení současného Strategického plánu Kadaně a vytvoření SWOT analýzy, která poskytne přehled o rozvojovém potenciálu obce, a na jejímž podkladu budou vytvořeny možné směry a východiska pro rozvoj sociální a ekonomické oblasti města. Závěry z diplomové práce je možné využít při tvorbě různých koncepčních a strategických dokumentů, zejména strategického plánu či jeho aktualizací.

3. Metodika

V první části práce je zpracována literární rešerše, která je založena na analýze sekundárních dat, kdy se jedná zejména o techniku studia odborných dokumentů. Literární rešerše pojednává o problematice související se sociálním a ekonomickým rozvojem, a dále o veřejné správě a samosprávě, územním plánování, strategickém plánování a udržitelném rozvoji.

Následuje kapitola, kde je charakterizován současný stav města Kadaň s pomocí techniky analýzy sekundárních dat o daném území. V rámci této kapitoly je vymezena poloha města a jeho širší vztahy, je zde uveden počet zde žijících obyvatel, nastíněna je zdejší sociální situace, zmíněny jsou největší zajímavosti o městě a je zhodnocena vybavenost uvnitř města.

O historii města nám pak vypoví historická analýza. Ta má za cíl provést historický průzkum tohoto města, nastínit jeho vývoj, zachytit jeho největší rozvoj a případně jeho úpadky a katastrofy. K vyhotovení historické analýzy bylo čerpáno z údajů o historii města vystavených na stránkách Městského úřadu Kadaň a dále z literatury od Karla Kuči.

Následují jednotlivé dílčí analýzy týkající se sociálních a ekonomických oblastí rozvoje města. Při sběru dat sloužili jako nejdůležitější zdroje informací strategické dokumenty, výroční zprávy, data z Českého statistického úřadu a webových stránek Městského úřadu Kadaň. Na historickou analýzu navazuje kapitola Demografický vývoj. Tato kapitola zobrazuje vývoj počtu obyvatel od roku 1971 do roku 2020, analýza porodnosti odhaluje natalitu ve sledovaném období 2011 až 2020, stejně tak potom analýza úmrtnosti a potratovosti porovnává vývoj v jednotlivých letech a vyzdvihuje nejzajímavější informace. Následně je vypočítán přirozený přírůstek, tedy rozdíl mezi počtem narozených a počtem zemřelých, a stejně jako u předchozích analýz jsou výsledky porovnány s Ústeckým krajem a Českou republikou.

Kapitola Migrace pojednává o prostorovém pohybu obyvatelstva. V rámci této kapitoly je zobrazen vývoj migrace ve zkoumaném území a je zobrazen vývoj počtu imigrantů a emigrantů. Následně jsou vypočítána migrační salda zobrazující přírůstek stěhování, data jsou porovnána s Ústeckým krajem a Českou republikou.

O strukturách obyvatelstva pojednávají následující kapitoly, které rozebírají obyvatelstvo podle věku, národnosti, vzdělanosti, zaměstnanosti a nezaměstnanosti. V rámci ekonomického prostředí je obyvatelstvo též zkoumáno z hlediska ekonomické aktivity, zkoumána je dále vyjíždka do škol a zaměstnání, rovněž je analyzováno hospodaření obce a zdejší podnikatelská sféra.

Analýza bydlení zobrazuje počty rodinných a bytových bytů na území Kadaně a počty obydlených a neobydlených bytů v těchto domech, také zobrazuje jejich vlastnickou strukturu a období výstavby domů.

Z hlediska atraktivity sídla pro turisty byly zkoumány kulturní a historické památky, kulturní akce, sportovní vyžití a volnočasové aktivity, možnosti rekreace a cestovní ruch, v rámci kterého byl zjištěn počet hromadných ubytovacích zařízení a jejich druhy na území Kadaně, a také počty hostů a přenocování, které jsou rozděleny podle rezidentů a nerezidentů.

Poslední analýzy jsou věnovány sociální a zdravotní péči, které zhodnocují zdejší sociální a zdravotnická zařízení.

Součástí práce je vyhodnocení Strategického plánu Kadaně, včetně jeho aktualizací. Zhodnocení je provedeno tak, aby se analýza tohoto strategického dokumentu co nejlépe přiblížila k tématu této diplomové práce, tedy sociální a ekonomické oblasti. Zhodnoceny jsou jednotlivé priority rozvoje obce a plnění dosažených cílů.

V závěrečné části práce je vytvořena SWOT analýza, která poskytuje přehled o rozvojovém potenciálu obce, a také obsahová analýza tisku, ze které jsou identifikovány preference občanů skrývající se ve zdejším tisku. Na těchto podkladech jsou vytvořeny možné směry a východiska pro rozvoj sociální a ekonomické oblasti města. Směry rozvoje byly vybrány na základě nejdůležitějších zjištění z analýz, v rámci každé stanovené rozvojové oblasti jsou navržena konkrétní opatření.

4. Literární rešerše

4.1 Demografie

Demografie je věda, která se zabývá lidskou populací neboli obyvatelstvem, u kterého se zabývá jeho strukturou, velikostí a vývojem lidské populace. Různí autoři na demografii pohlíží z odlišných hledisek, a proto ji každý definuje trochu jinak, nicméně velice podobně.

„Současná demografie patří mezi vědy, které se zabývají problematikou obyvatelstva, studiem lidských populací.“ (Klufová & Poláková, 2010)

„Je to vědní obor zabývající se reprodukcí lidských populací neboli demografickou reprodukcí.“ (Kalibová & kol., 2009)

„Demografie jako věda o člověku se v zásadě zabývá demografickou reprodukcí, tj. neustálou obnovou populací jako důsledek procesů rození a vymírání.“ (Klufová & Poláková, 2010)

Demografie se zabývá studiem lidských populací, které jsou jejím objektem. Specificky se potom demografie zaměřuje na proces reprodukce těchto lidských populací. Za vlastní základní demografické události se považuje narození, úmrtí a potrat. Tyto události se patřičně evidují a následně je demografie studuje jako hromadné jevy. Nejprve je potřeba tyto jevy metodicky upravit do procesů porodnosti, úmrtnosti, sňatečnosti, rozvodovosti, potratovosti a následně je nutné provést analýzu těchto procesů a vyhledat jejich pravidelnost. (Kalibová & kol., 2009)

Dle Wokouna & kol. (2008) demografie zkoumá chování lidských populací jako demografických či populačních systémů, kde se odborně soustředí na kvantitativní a kvalitativní znaky demografických ukazatelů. Sleduje se především jejich velikost, struktura a vývoj. U konkrétních jevů demografického poznávání se potom zkoumají jejich příčiny a významné strukturální vlastnosti. Předmětem zkoumání demografie je populační reprodukce.

Rievajová & kol. (2009) dále také uvádí, že demografický vývoj je velice úzce spjat se společenskými podmínkami života, které se následně odráží na charakteru dalšího rozvoje socioekonomických a sociálních procesů ve společnosti. Rovněž uvádí, že ekonomický potenciál krajiny je z velké části závislý na demografických ukazatelích.

4.1.1 Demografické ukazatele

Stejně jako u každé vědy je pro další výzkum nejprve potřeba pojmenovat objekty, které tvoří předmět zájmu dané vědy. Musí si stanovit vlastnosti těchto objektů a nalézt jevy a procesy, které je doprovází. Na jejich základě si musí vytvořit svoji terminologii. (Klufová & Poláková, 2010)

4.1.2 Úmrtnost (mortalita)

Úmrtnost neboli mortalita znamená vymírání určité populace. Úroveň a vývoj úmrtnosti se do určité míry váže k vývoji nemocnosti a odvíjí se i od kvality životních podmínek, jakým způsobem jedinec vede svůj život a jaké má kolem sebe životní prostředí. Úmrtnost je úzce spjata s fenoménem smrti, která z demografického hlediska podléhá přesné evidenci, je přesně definovaná jako demografická událost a nazývá se úmrtím. (Kalibová & kol., 2009)

Roubíček (1997) rovněž uvádí, že úmrtnost označuje přirozený proces ubývání obyvatelstva, přičemž se podílí na přirozené změně obyvatelstva a je výrazně závislý na věkové struktuře dané populace.

K vyjádření úmrtnosti je možné použít řadu ukazatelů. Nejjednodušším je hrubá míra úmrtnosti, která udává celkový počet zemřelých na 1000 obyvatel středního stavu, nejčastěji ve sledovaném roce, udává se v promilích. (Kalibová & kol., 2009)

Vzorec pro hrubou míru úmrtnosti je možné vyjádřit tímto způsobem:

$$m_t = hmu_t = \frac{M_t}{S_t} \cdot 1000 \text{ ‰},$$

kde M_t je celkový počet zemřelých v roce t a \bar{S}_t střední stav obyvatel v daném kalendářním roce. (Klufová & Poláková, 2010)

4.1.3 Porodnost (natalita)

Pojem porodnost, rovněž nazývaný natalita, znamená rození dětí a je chápán jako hromadný jev, který je vztahován k určité populaci. Porodnost je hlavním ovlivňujícím demografickým ukazatelem populačního vývoje určitého územního celku, rovněž naznačuje určitý sociální vývoj v širším slova smyslu. Porodnost závisí zejména na schopnosti muže a ženy rodit děti. Tato schopnost se nazývá plodivost neboli fekundita. Výsledkem plodivosti je plodnost, též označována jako fertilita, a vyjádřena počtem narozených dětí.

Nejjednodušším ukazatelem pro výpočet porodnosti je hrubá míra porodnosti, která udává počet živě narozených dětí na 1000 obyvatel středního stavu sledované populace (nejčastěji v ročním vymezení), též vyjádřena v promilích. (Kalibová & kol., 2009)

Vzorec hrubé míry porodnosti je možné vyjádřit tímto způsobem:

$$n_t = hmp_t = \frac{N_t}{\bar{S}_t} \cdot 1000 \text{ ‰},$$

kde N_t je počet narozených v daném časovém intervalu t . (Klufová & Poláková, 2010)

4.1.4 Potratovost

Kalibová & kol. (2009) definují potratovost jako: „úmrtnost plodu v době od koncepce do takového vývojového stadia, než se plod považuje za dítě,“ přičemž je potratovost považována za speciální typ úmrtnosti, nicméně je i úzce spjata s porodností, respektive s mrtvolností. Analýza procesu potratovosti je vztažena k celé populaci, kde je sledován výskyt potratů. Rovněž je možné analýzy vztahovat k ženám v reprodukčním věku nebo k živě narozeným dětem.

Nejjednodušším ukazatelem pro výpočet potratovosti je hrubá míra potratovosti, která se definuje jako počet potratů na 1000 obyvatel středního stavu. Udává se v promilích. (Kalibová & kol., 2009)

Úroveň potratovosti je možné měřit stejně jako jiné demografické atributy populace.

$$po_t = hmpo_t = \frac{Po_t}{\bar{S}_t} \cdot 1000 \text{ ‰},$$

kde Po_t vyjadřuje počet potratů v daném časovém intervalu t na střední stav obyvatel \bar{S}_t . (Klufová & Poláková, 2010)

Klufová & Poláková (2010) dále uvádí, že úroveň potratovosti úzce souvisí se způsoby omezování plodnosti, čímž se rozumí především šíření a využívání antikoncepčních prostředků a jejich propagace. Potratovost rovněž souvisí s celkovým populačním klimatem v zemi. Výskyt samovolných potratů se proto spojuje s kvalitou životního prostředí, výživou a životním stylem.

4.2 Migrace

Kalibová & kol. (2009) definují migraci jako: „prostorové přemísťování osob přes libovolné hranice (zpravidla administrativní), spojené se změnou místa bydliště na dobu kratší či delší, případně natrvalo.“ Dále také autoři uvádějí, že data o migraci nebývají běžně dostupná a zpravidla ani úplná, nicméně Česká republika patří jako jedna z mála k těm zemím, kde má migrace poměrně dobrou statistiku stěhování, tudíž je možno studovat emigraci i imigraci, tj. jakým směrem se migrace uskutečnila.

Migrace se řadí pod širší definici pohybu a to pohybu prostorového. Ten zahrnuje všechny typy přemísťování, jako je například cesta do zaměstnání, sezonní migrace nebo změna pobytu ať už trvalá, nebo jen dočasná. Prostorový pohyb tedy znamená jakékoliv přemísťování osob bez ohledu na účel pohybu. Migrace je proces spojený se změnou bydliště a je to proces opakovatelný. (Vaňo & kol., 2003)

Ke zkoumání migrace je potřeba znát její časový a prostorový rozměr. Migrace se nedá naprosto přesně vymezit jako biologická událost typu narození nebo úmrtí,

ale má svou fyzickou i sociální stránku a odehrává se na lokální, regionální i globální úrovni. (Wokoun & kol., 2008)

Migrace se může dělit na vnitřní a vnější. Vnitřní migrací se rozumí pohyb obyvatelstva v rámci územní jednotky (státu) buďto mezi venkovem a městem, nebo v rámci města, popřípadě venkova. Vnější migrace znamená pohyb obyvatelstva za hranice státu, čemuž se říká mezistátní pohyb. (Klufová & Poláková, 2010)

Migrace může být i časová. Ta se odvíjí od délky pobytu a rozlišuje se na krátkodobou a dlouhodobou migraci, popřípadě trvalou migraci. Za krátkodobou migraci se zpravidla považuje období do jednoho roku, u dlouhodobé je to potom od jednoho roku a více. Je také možné, že plánovaný krátkodobý pobyt vyústí v dlouhodobou migraci a naopak. (Štica, 2014)

Ukazatele migrace

K vyjádření migrace slouží tyto základní analytické ukazatele:

Objem migrace (hrubá migrace) – úhrn přistěhovalých a vystěhovalých z určité územní jednotky za určité období, zpravidla za kalendářní rok.

$$MO_t = I_t + E_t,$$

Kde I_t jsou přistěhovalí v čase t , E_t jsou vystěhovalí v čase t .

Migrační saldo (čistá migrace) – rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých.

$$MS_t = I_t - E_t,$$

Kde I_t jsou přistěhovalí v čase t , E_t jsou vystěhovalí v čase t .

Index migračního salda – znázorňuje efektivnost migrace. Počítá se jako poměr migračního salda a celkového objemu migrace.

$$ImS_t = \frac{MS_t}{MO_t} = \frac{I_t - E_t}{I_t + E_t},$$

Kde MS_t je migrační saldo a MO_t je objem migrace.

Index hrubé migrace – porovnání počtu mezi vystěhovanými a přistěhovanými.

$$Ih_i_t = \frac{E_t}{I_t},$$

Kde E_t jsou vystěhovaní a I_t jsou přistěhovaní.

Index čisté migrace – porovnání čisté migrace a hrubé imigrace nebo emigrace.

$$I\check{i}_t = \frac{I_t - E_t}{I_t},$$

$$I\check{e}_t = \frac{E_t - I_t}{E_t},$$

kde $I\check{i}_t$ je index čisté imigrace, $I\check{e}_t$ je index čisté emigrace, I_t jsou přistěhovaní, E_t jsou vystěhovaní.

Hrubá míra migrace – znázorňuje celkový počet přistěhovaných za určité období na 1000 obyvatel středního stavu.

$$mi_t = \frac{I_t + E_t}{S_t}$$

(Klufová & Poláková, 2010)

4.3 Struktury obyvatelstva

4.3.1 Prostorová struktura obyvatelstva

Sociální geografie neboli prostorová struktura obyvatelstva znamená rozmístění obyvatelstva na určitém vymezeném území. Rozmístění obyvatelstva je ovlivňováno především prostorovým pohybem osob neboli migrací, ale také může být ovlivňováno nepřímo v důsledku rozdílu úrovně přirozené reprodukce obyvatelstva. Mezi základní charakteristiky prostorové struktury obyvatelstva patří údaje o lidnatosti, což znamená počet osob žijících v jednotlivých částech vymezeného území. Dalším důležitým charakteristickým ukazatelem je podíl

městského a venkovského obyvatelstva, který rovněž vymezuje sociální a ekonomický charakter území.

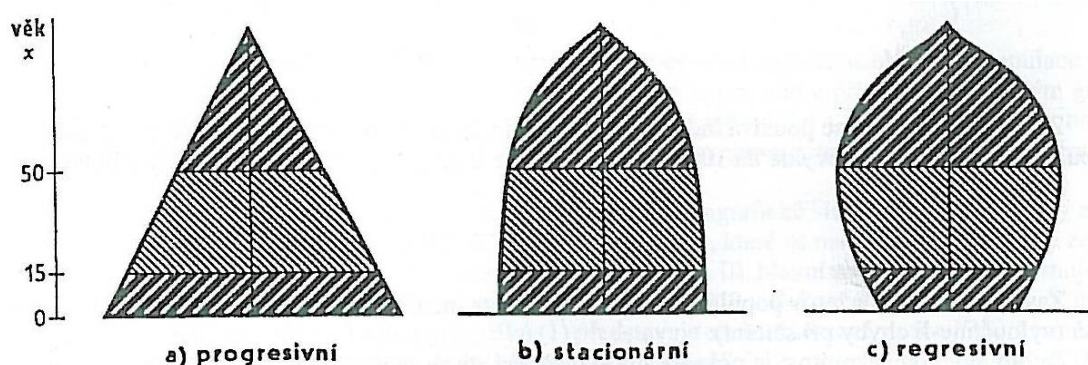
Při zkoumání rozmístění obyvatelstva je nutné přesně vymezit dané území. Lze vycházet jednak z územní struktury tvořené z územních jednotek, které mohou být buďto správní neboli administrativní, kde se vymezení odvíjí od organizace státní správy, nebo se mohou dělit na oblasti neboli regiony, které jsou vymezeny geograficky, klimaticky, ekologicky nebo přírodně. Dále lze prostorovou strukturu obyvatelstva zkoumat ze sídelní struktury, což znamená rozmístění obyvatelstva do jednotlivých sídel. (Roubíček, 1997)

4.3.2 Věková struktura obyvatelstva

Věková struktura obyvatelstva se odvíjí od výše zmíněných demografických procesů. V populaci dle biologických zákonitostí většinou převyšují muži nad ženami, proto se věkové členění téměř vždy provádí odděleně. Takovéto členění se znázorňuje pomocí takzvaných věkových pyramid, kde se na svislé ose znázorňuje věk a na vodorovné ose početní zastoupení příslušného pohlaví. Tyto věkové pyramidy mohou podávat záznam o demografické historii populace a z tvaru pyramidy lze vyhodnotit jevy, jež ovlivnily úroveň reprodukce populace.

Základní věkové členění se dělí na tři složky: dětskou složku ve věku 0 až 14 let, reprodukční složku ve věku 15 až 49 let a postreprodukční složku u obyvatel ve věku nad 50 let. Podle počtu zastoupení jednotlivých složek se odvíjí tvar věkové pyramidy a rozlišuje se na tři základní typy věkových struktur.

Obr. 1: Věkové pyramidy (Kalibová, 2002).

Progresivní typ věkové pyramidy znázorňuje, že v populaci výrazně převažuje dětská složka nad postreprodukční. Charakteristickými rysy pro tento typ je vysoká úroveň plodnosti, ta je však kompenzována i vyšší mírou úmrtnosti. Tento typ je obvyklý v rozvojových zemích.

U stacionárního typu věkové pyramidy jsou dětská a postreprodukční složka téměř v rovnováze, což znamená, že porodnost je srovnatelná s úmrtností. Vzniká při poklesu plodnosti na takovou úroveň, až dosáhne rovnováhy s postreprodukční složkou.

Regresivní typ pyramidy vyjadřuje, že dětská složka je nižší než postreprodukční, početně dostatečně nenahrazuje reprodukční složku a dlouhodobě dochází ke snižování stavu populace. Tento typ věkové pyramidy se rovněž označuje jako vymírající a v současné době se do něj řadí i Česká republika. (Kalibová, 2002)

O stárnutí populace nejlépe vypoví index stáří, který se vypočítá jako podíl věkové generace 65+ ku generaci 0 – 14 let na 100 dětí. Při výpočtu indexu platí, že pokud výsledek převyšuje hodnotu 100, je v populaci více starší generace a naopak, je-li výsledek nižší než 100, převyšuje dětská složka nad postreprodukční.

$$\text{Index stáří} = \frac{65+}{0-14} * 100$$

(Český statistický úřad, ©2009)

4.3.3 Sídelní struktura obyvatelstva

Sídelní struktura se skládá z tzv. sídel, které tvoří základní jednotku osídlení. Definice sídelní struktury se vysvětluje jako soubor různých typů sídel, které mezi sebou tvoří vazby. V sídlech se koncentrují obyvatelé a za sídlo se považuje každé takové obydlené místo, jehož plochy jsou obyvatelstvem přímo využívány. Při studiu sídelní struktury se sleduje především velikost jednotlivých sídel a vazby a propojení mezi nimi. Systém osídlení se odvíjí od socioekonomických podmínek a podmínek životního prostředí. Sídla mají řadu důležitých funkcí, které podporují aktivity obyvatel. Mezi základní funkce se řadí funkce obytná, výrobní, sociální, administrativní, politická, kulturní apod.

Existují dva základní typy sídel, které se rozlišují na sídla venkovská a městská, z nichž každé se liší svým uspořádáním a typem funkcí, které zastává. Tyto sídla se od sebe dále odlišují urbanisticky i demograficky a obyvatelé v nich žijí odlišný způsob života. (Kadeřábková & Trhlínová, 2008) Za venkovská sídla se považují sídla do 5000 obyvatel, kde převládá zemědělská činnost. U městských sídel naopak převažují nezemědělské funkce jako průmysl, služby, správa. Podle počtu obyvatel se následně rozlišují na města malá (od 5 000 obyvatel), střední (od 20 000 obyvatel), velká (okolo 100 000 obyvatel) a velkoměsta a metropole od 1 milionu obyvatel. (Šilhánková & kol., 2002)

4.3.4 Ekonomická struktura obyvatelstva

Obyvatelstvo se podle ekonomické aktivity rozlišuje na ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo je tvořeno zaměstnanými a nezaměstnanými a to včetně uchazečů o zaměstnání. Mezi ekonomicky neaktivní obyvatele řadíme např. děti do věku patnácti let, studenty, důchodce či ženy v domácnosti. Ekonomická struktura obyvatelstva se tedy dá vyjádřit podle úrovně ekonomických aktivit. (Brožová, 2003)

Nezaměstnanost

Podle Rievajové & kol. (2009) je nezaměstnanost sociálně ekonomický jev spojený s existencí trhu práce, která je projevem i zároveň důsledkem nerovnováhy na trhu práce, a to mezi nabídkou a poptávkou po práci. Její vznik je zapříčiněn v důsledku řady jevů spojených s prostředím ekonomickým, sociálním a politickým. Míra nezaměstnanosti určuje ekonomické zdraví národa. Pokud je nezaměstnanost vysoká, nastávají nejen vážné ekonomické problémy, ale i problémy spjaté se společenskými jevy, kterými mohou být zhoršení mentálního či fyzického zdraví, zvýšená rozvodovost nebo zločinnost. Pokud ale nezaměstnanost není masová, nepředstavuje tak velký ekonomický ani sociální problém. Jedná se tedy o přirozený jev spojený se svobodnou společností, který je založen na trhovém mechanismu a demokracii.

K vyjádření nezaměstnanosti je nejčastěji užíván ukazatel míry nezaměstnanosti, který se vypočítá jako podíl počtu nezaměstnaných (U)

k celkovému počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva, tedy zaměstnaných (L) i nezaměstnaných (U), kdy výsledek je vyjádřen v procentech.

$$u = \frac{U}{L + U} * 100$$

(Brožová, 2003)

Nezaměstnanost se podle charakteru dá členit na frikční, strukturální, cyklickou a skrytou. Pod pojmem frikční nezaměstnanost se dá představit potřebná doba, během které si lidé, kteří přišli o zaměstnání, aktivně hledají nové pracovní místo. Strukturální nezaměstnanost je zapříčiněna díky vzniku či zániku různých odvětví v ekonomice, tedy pokud dochází ke strukturálním změnám. Při strukturální nezaměstnanosti dochází k tomu, že pracovní síla nemá dostatečnou kvalifikaci a je potřeba jí doplnit. Pokud v ekonomice dochází k hospodářskému poklesu a ke krátkodobým výkyvům související s hospodářským cyklem, jedná se o cyklickou nezaměstnanost. Lidé, kteří si nehledají práci a nejsou registrováni jako nezaměstnaní, se tak řadí do skryté nezaměstnanosti. Většinou se jedná o mladé osoby či vdané ženy, které by sice do zaměstnání přijali, nicméně z jiných důvodů, kupříkladu kvůli studiu či mateřské dovolené, se o práci neucházejí. (Mareš, 1994)

4.4 Veřejná správa a samospráva

Výkon veřejné moci, pomineme-li moc zákonodárnou a soudní, je prováděn díky veřejné správě. Moc veřejná znamená určitou schopnost jak rozhodovat o právech a povinnostech subjektů, které řídí stát, a právě těmito subjekty je vykonávána veřejná moc. Stát, jakožto prvotní nositel, uskutečňuje výkon veřejné moci skrz orgány zákonodárné, výkonné a soudní, ale také skrze jiné subjekty, je tedy veškerým nositelem veřejné moci a částečně ji propůjčuje jiným subjektům. Hovoříme-li tedy o výkonu veřejné moci skrz veřejnou správu, je tato moc realizována formou státní moci, samosprávy, kterou lze dále rozdělit na územní a profesní, a nakonec pomocí jiných veřejnosprávních korporací. (Koudelka, 2007)

Územní samospráva se podílí na výkonu té veřejné moci, která neobsahuje moc státní, a zahrnuje samosprávné obhospodařování ve veřejném zájmu. Vykonávají ji subjekty nestátního charakteru, tedy veřejnoprávní korporace, které lze členit na územní a zájmové. V případě územních veřejnosprávních korporací se

jedná o obce a kraje, mezi zájmové veřejnoprávní korporace pak řadíme profesní komory. (Průcha & Schelle, 1995)

Podle Balíka (2009) základním prvkem samosprávy je:

- „území nebo činnost, vůči kterým působí,
- osoby podřazené samosprávě,
- existence samosprávy jako právnické osoby veřejného práva se soustavnou samosprávných orgánů,
- vlastní hospodaření a rozpočet.“

Obec při výkonu samosprávy tedy spravuje své záležitosti naprosto samostatně, nicméně Balík (2009) uvádí, že vztah státu a samosprávy může být konfliktní a výkon veřejné moci je potřeba rozprostřít po celém území státu. Proto jsou zřízeny úřady územní státní správy, které se rozlišují na:

- Plnou samosprávu (anglický model), kde „veškerá veřejná správa v území je vykonávána jako samospráva, podléhá však kontrole parlamentu.“
- Oddělenou státní správu a samosprávu (francouzský model), kde „na jednom území existuje jak zvláštní orgán samosprávný, tak zvláštní orgán státní.“
- Smíšenou veřejnou správu (německý model), kde „na orgány územní správy jsou v rámci tzv. přenesené působnosti přeneseny některé úkoly státní správy.“ Tento typ je využíván v České republice.

(Koudelka, 2007)

Smíšená veřejná správa se vyznačuje dvojí působností obcí, a to samostatnou a přenesenou. Samostatná působnost obce se týká obecních zájmů a obec může v rámci této působnosti činnosti vykonávat zcela samostatně. Přenesená působnost se odehrává v přenesení moci státu na obec. (Balík, 2009)

Obec a její působnost

Zákon o obcích číslo 128/2000 Sb. definuje obec je základní samosprávnou jednotkou České republiky, dá se také chápat jako územní společenství obyvatel,

které tvoří územní celek a který je vymezen hranicí území obce. Jedná se o veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek, se kterým dle vlastního rozpočtu samostatně hospodaří, vykonává samostatnou a přenesenou působnost. V právních záležitostech vystupuje svým jménem a nese za sebe zodpovědnost.

Obce se dle Koudelky (2007) dají podle míry přenesené působnosti rozdělit na osm základních skupin:

- obce I. stupně, tedy všechny obce,
- obce s matričním úřadem,
- obce se stavebním úřadem,
- obce II. stupně, tedy obce s pověřeným obecním úřadem,
- obce III. stupně, tedy obce s rozšířenou působností,
- statutární města,
- město Brno, které má zvláštní přenesenou působnost,
- hlavní město Praha.

Podle Chandlera (1998) je základním úkolem obcí umožnění reprodukce k zajištění dostatečného množství pracovní síly. Každá obec by proto, a to bez ohledu na její velikost a postavení, měla splňovat tyto minimální základní funkce: bydlení, rekreace, vzdělání, sociální služby, sběr a svoz odpadu, umění, tělovýchova a sportovní vyžití, dětská hřiště, udržování místních komunikací.

4.5 Strategické plánování

K utváření koncepcí rozvoje měst a obcí a k dosažení jejich požadovaného rozvoje se využívá disciplína nazývaná strategické plánování. Tato disciplína vychází ze současného stavu a definuje potřeby jakým směrem se ubírat formou stanovování cílů a volbou aktivit k dosažení stanovených cílů.

Samotný název strategie pochází z řeckého slova „strategos“, kterým se rozumí „určení celkového účelu či poslání subjektu, jeho dlouhodobých cílů nebo zaměření činnosti, ale také alokace zdrojů potřebných k dosažení zamýšlených záměrů.“ Jedná se o moderní způsob definice koncepce rozvoje měst, regionů nebo třeba firem. (Kolektiv autorů, 2008) Kerlinová & Tomášková (2014) uvádí, že strategické plánování je mladou disciplínou původně využívanou ve vojenství, přičemž ve

firmách se začala uplatňovat až v padesátých letech 20. století. Detailně popisuje kroky, které vedou ke splnění vytyčených cílů.

Strategické plánování by mělo být dostatečně flexibilní a mělo by se umět adaptovat na případné změny vstupních podmínek, jelikož se orientuje na dlouhodobé cíle, se kterými se pojí značná rizika a nejistoty. Zaměřuje se zejména na společenský a ekonomický rozvoj ve vztahu k danému území. Jelikož obsah strategického plánu není stanoven žádným právním předpisem, lze ho lépe přizpůsobit místním konkrétním potřebám, kdy se zabývá zejména sociální, ekonomickou, kulturní či ekologickou oblastí města či obce, stanovuje hlavní strategické cíle rozvoje obce a řeší realizaci těchto cílů pomocí místních politik.

Mezi základní etapy procesu strategického plánování patří:

- analýza,
- strategie,
- programy
- realizace.

(Kerlinová, 2014)

Podle Škrábala & kol. (2006) je strategické plánování základní prostředek pro plánování udržitelného rozvoje zejména ve venkovských oblastech. Jedná se o složitý, náročný a zodpovědný proces a uskutečňuje se jak na nadnárodní a národní úrovni, tak na regionální a místní úrovni. Podstatou strategického plánu je dohoda celé komunity, komplexnost a souvislost navržených cílů, politik a programů.

Podobná kritéria uvádí také Perlín (2002), kdy strategický plán by měl být dlouhodobý (obvykle na 10 let), systematický, provázaný, soustavný, otevřený veřejnosti, selektivní a hlavně reálný, tedy aby navržené cíle byly proveditelné a to jak z ekonomického, tak i sociálního hlediska.

4.6 Územní plánování

Pro pochopení významu územního plánování je nejprve potřeba definovat pojem území a plánování. Území je část zemského povrchu, ve kterém se odehrávají procesy jak na jeho povrchu, tak pod ním i nad ním. V prostředí potom tvoří jeho

fyzickou součástí hlavně terén, na kterém se potom vytváří plochy pro činnost, zejména pro umístování staveb a infrastruktury. Plánování je potom činnost, která zajišťuje provádění záměrných akcí v území a jejich organizaci.

Územní plánování je tedy chápáno jako řízení změn v území. Během řízení těchto změn se musí brát v potaz všechny složky vyskytující se v prostředí, a to jak hmotné, tak i společenské a ekonomické. (Maier, 2000)

Výsledkem územního plánování je prostorové uspořádání území a je zajištěno činností všech subjektů územního rozvoje. Prostorové uspořádání ovlivňuje nespočet aspektů, zejména pak kvalitu životního prostředí, ekonomiku společnosti a její fungování. Územní plánování se zabývá managementem změn prostředí v území. Tyto změny jsou dány regulacemi ze strany veřejného zájmu a je potřeba řídit se hodnotami, které chceme chránit, nebo kterých chceme dosáhnout. Územní plánování se zabývá všemi jevy, aktivitami a zájmy v území, což z něj tvoří komplexní nástroj, který hledá kompromis mezi všemi složkami. Urbanistický čas se velice liší od času lidského, projevuje se v řádu desetiletí. Jakákoliv změna v území má dalekosáhlé následky, proto je potřeba všechna rozhodnutí pečlivě zvážit. (Wokoun & kol., 2008)

Územní plánování je dále chápáno jako praktická aplikace oboru urbanismu do současných podmínek našeho osídlení. K této aplikaci využívá řadu činností k plnění cílů a úkolů územního plánování a výsledkem je funkční uspořádání území a jeho organizace. (Doutlík, 1996)

Dle Šilhánkové & kol. (2002) se územní plánování zabývá praktickou koordinací všech složek území. Na rozdíl od urbanismu se jedná o proces, při kterém se využívá řady nástrojů a technik k prostorovému a časovému rozvoji osídlení. Je to nepřetržitá činnost, při které dochází k promyšlenému rozvoji území, stanovení funkčního využití území, jeho organizaci a koordinaci výstavby v průběhu času.

Kadeřábková & Trhlínová (2008) spojují územní plánování s uspokojováním potřeb a zájmů veřejné a soukromé sféry v území, především pak s výstavbou, její nezbytnou regulací a stanovením parametrů budoucího využití ploch. Pomocí územního plánování je pro obce a města možné regulovat funkční využití pozemků a řídit zájmy a potřeby obyvatel ve vztahu k udržitelnému rozvoji území.

4.7 Nástroje územního plánování

Rozlišují se tři základní druhy nástrojů územního plánování, a to územně plánovací podklady, územně plánovací dokumentace a územní rozhodnutí.

Územně plánovací podklady slouží jako základ pro tvorbu a změny územně plánovací dokumentace. Pomocí územně plánovacích podkladů se sleduje vývoj území, je vyhodnocen jeho stav a možnosti rozvoje. Od územně plánovací dokumentace se odlišují zejména tím, že nejsou právně závazné. Do územně plánovacích podkladů se řadí urbanistické studie, územní prognózy, územní generel a územně technické podklady.

Územně plánovací dokumentace je hlavním nástrojem územního plánování, pomocí kterého jsou řízeny změny v území, které jsou právně závazné. Koordinují územní rozvoj, v rámci kterého je nutné zabezpečit soulad všech činností, které se v daném území odehrávají s ohledem na trvale udržitelný rozvoj území. Mezi územně plánovací dokumentací se řadí územní plán velkého územního celku, územní plán obce a regulační plán.

Územní rozhodnutí spadá do poslední kategorie nástrojů územního plánování, díky němuž je v území možné umístit stavby, měnit využití území nebo zřizovat ochranná pásma a chráněná území, popřípadě dělit nebo scelovat pozemky. (Šilhánková & kol., 2002)

4.8 Udržitelný rozvoj území

Pod pojmem udržitelný rozvoj se rozumí vztah člověka a přírody a řeší otázku schopnosti přírodních zdrojů uspokojit stále narůstající lidské potřeby. Pojem udržitelný rozvoj vznikl jako reakce na zjištění o zhoršujícím se životním prostředí a energetické krizi na počátku sedmdesátých let 20. století. Definice udržitelného rozvoje se pak dá vyjádřit jako uspokojování potřeb současných generací takovým způsobem, aniž by nedošlo k ohrožení podmínek života pro budoucí generace. (Maier & kol., 2008)

Obdobnou definici o udržitelném rozvoji uvádí rovněž Maier & Řezáč (2006), kterou popisují jako uspokojování potřeb současnosti, aniž by nedošlo k omezení potřeb budoucích generací.

Udržitelný rozvoj území je také vymezen zákonem číslo 17/1992 Sb. o životním prostředí, kde je definován jako takový rozvoj společnosti, který umožňuje zachovat možnost uspokojování základních životních potřeb současných i budoucích generací, aniž by došlo ke snížení rozmanitosti přírody, přičemž zachovává přirozené funkce ekosystémů.

Pilíře udržitelného rozvoje

Aby bylo možné uspokojit potřeby současných i budoucích generací ve vztahu k přírodě, jsou definovány tři pilíře udržitelného rozvoje, které by měly být ve vzájemné rovnováze.

Environmentální pilíř – již podle názvu je zřejmé, že tento pilíř se vztahuje k prostředí a řeší otázku hospodaření s přírodními zdroji. Spočívá v tom, aby činností člověka nebyla poškozena možnost uspokojovat potřeby současné a budoucí generace v oblasti hospodaření s přírodními zdroji.

Sociální pilíř – zabývá se soudržností obyvatelstva. Je nutné nalézt rovnováhu mezi technologií, kapitálem a populací tak, aby životní úroveň dané populace byla kvalitní a bezpečná.

Ekonomický pilíř – zkoumá udržitelnost rozvoje po ekonomické stránce, přičemž je úzce propojen se stránkou sociální. (Maier & kol., 2008)

5. Charakteristika města Kadaň

Město Kadaň se nachází v Ústeckém kraji v okrese Chomutov, od Chomutova je vzdálené přibližně 20 km na jihozápad, nedaleko se také nachází Karlovy Vary. Kadaň se vyskytuje v blízkosti hranic s Německem, které jsou od Kadaně ve vzdálenosti 30 km přes Chomutov. Do Německa se dá také dostat přes obec Vejprty, které jsou od Kadaně vzdálené 27 km.

Královským městem Kadaní protéká řeka Ohře, město se rozprostírá na jejím levém břehu. Žije zde něco málo nad 18 tisíc obyvatel. V Ústeckém kraji panuje zvýšená míra nezaměstnanosti oproti České republice a Kadaň zde bohužel není žádnou výjimkou, nicméně město vytváří nová pracovní místa například díky svým elektrárnám – Tušimice I, Tušimice II, Prunéřov. Ve městě se nachází výborná občanská vybavenost, nacházejí se zde hned čtyři velkoobchody s potravinami – LIDL, Kaufland, Penny a Albert. Kromě toho se zde vyskytuje i nemalý počet menších obchůdků a večerek. Dále se ve městě vyskytuje velké množství sportovišť, koupaliště, parky, 6 základních škol, 2 střední školy a gymnázium, město má svou vlastní nemocnici, hřbitov, poštu, banky, k trávení volného času může město nabídnout nespočet kaváren a restaurací, cukrárnu či pekárnu, ale také kino a divadlo v rámci kulturního zařízení Orfeum.

Kadaň vyniká svým unikátním umístěním, nachází se v těsné blízkosti Krušných a Doupovských hor, což z Kadaně činí turisticky atraktivní destinaci. Turisty vyhledávaná lokalita je například stolová hora Úhošť, která se nachází na jihozápad od Kadaně. Často vyhledávaným místem, zejména v létě, je Nechranická přehrada na východ od královského města. Kromě atraktivní přírody v okolí může ještě Kadaň nabídnout své historické památky, jako je například Kadaňský hrad, původní městské opevnění a Mikulovická brána, která poskytuje výhled do celého širokého okolí, kostel Povýšení svatého Kříže a kostel svatého Petra a Pavla, jedinečný zážitek nabízí Katova ulička, která je nejužší ulicí v České republice, a nově zrekonstruované nábřeží Maxipsa Fíka, což je pěší a cyklistická promenáda na břehu řeky Ohře. Kromě této nové cyklistické a pěší promenády se může Kadaň pyšnit nespočtem dalších cyklistických tras, město totiž vyniká výborným systémem cyklistických stezek.

6. Historická analýza

Nejstarší dochované zmínky o osídlení Kadaňského prostoru jsou datovány k 9. až 10. století, kdy se zde nacházelo mohutné mocenské středisko, a to lučanské hradiště nad zákrutem kaňonu řeky Ohře. Dále byly zjištěny stopy mladohradištního a pozdněhradištního osídlení v okolí dnes již zaniklé vsi Bystřice. Kromě toho bylo zjištěno, že se na stolové hoře Úhošť, která se nachází na jihu od Kadaně, nacházelo důležité slovanské hradiště, které se dle archeologického průzkumu datuje od střední doby bronzové do pozdní doby halštatské. Toto hradiště bývá občas spojováno s legendárním Wogastisburgem, hlavním sídlem Sámovy říše, avšak toto tvrzení nemá v historických pramenech žádnou oporu. Později v tomto místě vznikla ves se středověkou tvrzí – Hradiště u Hradce, avšak ta po požáru zanikla. (Kuča, 2000) První osídlení Kadaně bývá také spojováno s keltskými kmeny, podle starých tvrzení to byli právě Keltové, kteří na březích Ohře proti sobě založili dvě osady „Kad“ a „An“, což bývá překládáno jako zářící oheň a právě odtud pochází samotný název Kadaň. Po Keltech tu až do 6. století sídlily germánské kmeny, které se postupem času promísily s přicházejícími Slovany. (Městský úřad Kadaň, ©2019)

První písemné doklady o Kadani sahají do 80. let 12. století. K roku 1183 se totiž váže falzum, které zmiňuje faru v Kadani. Dále, dle písemného dokladu z roku 1186, byla Kadaň předána johanitům, kteří zde vybudovali kostel s farou a špitálem. V této době již měla Kadaň za sebou prodělaný určitý vývoj, jelikož již byla označována za trhovou ves, neboli „burgus novus“. Pravděpodobně se jednalo o osadu sdružených cizích kupců. Tato osada byla umístěna u brodu řeky Ohře. V této době zde vznikají uliční sítě, které vytvarovaly profil města, a ten si Kadaň ponechala v historickém jádru dodnes. Dále se zde začíná rozlišovat tzv. město staré a nové, které se začíná vymezovat podle nově vznikající zástavby. Je ale také možné, že zde kdysi došlo k založení vsi nové, která postupně srostla s tou starou.

O něco později v první polovině 13. století se z Kadaně stává královské město, a to z iniciativy krále Václava I. nebo Přemysla Otakara II. Přemysl Otakar II. pak odebírá práva johanitům a ponechává jim práva nad farou a špitálem. (Kuča, 2000) Ti využívají svých práv a vybudovávají kostel Povýšení sv. Kříže. Vzniká zde také Kadaňský hrad a minoritský klášter svatého Michaela. (Městský úřad Kadaň, ©2019)

Poměrně velký rozrůst města zajistil v roce 1261 první písemně doložený občan Kadaně Arno, někdy též Arvín. Ten na doposud neosídleném zalesněném území mezi Kadaní a úpatím Krušných hor založil čtyři nové dlouze se táhnoucí vsi. Nejzápadnější z nich se nacházela poblíž Verněrova a Mikulovic, další pak u Bystřice (dnes již zaniklá obec v roce 1980), Pruněrova a Buchelberchu, který později splynul s Pruněrovem.

V této době se již Kadaň mohla opírat o existující zemědělské oblasti na jihu a východě od města, avšak výstavba vsí Arnem podél dvou souběžných potoků umožnila rozšíření zemědělské základny i na stranu západní. (Kuča, 2000)

V roce 1362 město postihl ničivý požár, který zasáhl celou Kadaň s předměstími, hradem a klášterem minoritů. Nicméně město bylo ale opraveno, znovuvybudováno a následně zažilo velký rozkvět za panování římského císaře Karla IV., vzniká zde například nová radnice s vysokou věží, která se pro Kadaň stává novou dominantou. Karel IV. roku 1366 udělil městu právo úplné samosprávy, v roce 1374 pak povolil obyvatelům Kadaně zakládání vinic. Po jeho smrti potvrdil městu privilegia Karlův syn a nástupce trůnu Václav IV. Na jaře roku 1421 bylo město dobyt Pražany a v září téhož roku bylo dobyt vojsky II. křížové výpravy.

V druhé polovině 15. století byl kadaňským hejtmanem jmenován Jan Hasištejnský z Lobkovic, který se stal pánem Kadaně na následujících padesát let. Za jeho panování byl vybudován františkánský klášter, kde je také pohřben. (Městský úřad Kadaň, ©2019)

Kolem roku 1500 bylo plánovitě vybudováno nové předměstí s názvem Neusorg, které vzniklo ve svahu na západní straně města. V roce 1485 proběhla výstavba nového kamenného mostu přes řeku Ohři a později v roce 1499 byl vybudován nový jez na předměstí Neusorg, ten zde byl nově zřízen kvůli mlýnu. V první polovině 16. století pak vzniká na novém hřbitově před hradbami dřevěný hřbitovní kostel, který je potom v druhé polovině 16. století nahrazen zděnou novostavbou kostela sv. Anny.

Velký rozvoj předměstí zažila Kadaň v 16. století, ta jsou pak detailně zachycena na Willenbergově vedutě z roku 1602. Zajímavostí zde je, že předměstí byla opatřena jednoduchým, někdy až plotovým opevněním. Můžeme si zde také

všimnout, že v minulosti se předměstí rozšiřovala podél hlavních cest daleko od samotného města.

Obr. 2: Veduta města Kadaně (J. Willenberg, 1602).

Během třicetileté leté války zažila Kadan období úpadku. V roce 1631 a 1635 postihly Kadan rozsáhlé požáry, které měly za následek zničení 40% všech domů. Hůře dopadla předměstí, kde podíl zničených domů byl mnohem vyšší oproti samotnému centru města. Stejného počtu domů Kadan dosáhla až v roce 1785. Půdorys města se v 17. a 18. století neměnil, město se postupnými přestavbami měnilo do barokního stylu, akcentem města se na náměstí stává sloup Nejsvětější Trojice. V roce 1882 obohacuje náměstí Kadaně kašna, která sem byla přenesena ze zámeckého parku v Klášterci nad Ohří.

Novodobý vývoj města lze datovat od 30. let 19. století. V této době dochází ke stržení tří bran – Žatecké, Pruněrovské a Vodní. Zároveň dochází ke stržení většiny předměstských bran. V roce 1852 je založen velký městský park směrem k Františkánskému klášteru, dnes pod názvem Smetanovy sady. Do konce 60. let 19. století vzrůstá počet domů, počet obyvatel se zdvojnásobil a přesáhl hranici pěti tisíc. V této době zde proběhla výstavba silnice na severu od Kadaně, která spojuje Chomutov s Kláštercem nad Ohří. Výstavba této silnice ubrala městu na významu, do teď Kadan působila jako hlavní dopravní uzel a spojovala Prahu se Saskem. Později dochází k výstavbě železnice na východě od Kadaně. Před koncem 19. století také začíná rozsáhlá těžba hnědého uhlí na Chomutovsku a Kralupsku.

Vývoj Kadaně je zastíněn rozvojem města Chomutov, nicméně i přes to se město urbanisticky rozvíjí. Vznikají zde nové vilové čtvrti mezi Františkánským klášterem a tehdejším předměstím Neusorg, na jih od parku směrem k Ohři. Dále zde dochází k výstavbě nových škol a gymnázia, které se budují na sever od Kadaně v místech starého opevnění a Pruněrovské brány, a na ně pak navazuje další nová vilová výstavba. V 80. letech 19. století je vybudován nový ocelový most přes Ohři, v roce 1903 je zde také vybudován evangelický kostel apoštolů Petra a Pavla, který je opět umístěn na sever od tehdejšího opevnění.

Ve 20. a 30. letech 20. století dochází k výstavbě nových rodinných domů, které se stavěly zejména severozápadně od města a dále také na východě v místě tehdejšího starého předměstí. Mezi 40. – 80. léty 20. století dochází k zásadní proměně Kadaně, kdy je po roce 1945 vysídleno německé obyvatelstvo. V roce 1950 je pak v Doupovských horách zřízen výcvikový vojenský prostor, nicméně i přes to se Kadaň rozšiřuje po výstavbě elektráren v Tušimicích a Pruněrově, které jsou následovány rozsáhlou bytovou výstavbou zejména na severu Kadaně, bytové domy vyrůstají i na východě mezi centrem a vilovou výstavbou a dále také na tehdejším předměstí Neusorg. Zároveň zde dochází k rozvoji velkoplošné těžby hnědého uhlí mezi Kadaní a Spořicemi.

V roce 1958 dochází k výstavbě velkých sídlišť, jako první bylo vybudováno sídliště severně od městského parku, kde také vyrostla budova střední školy. Sídlíšní výstavba dále pokračovala podél tehdejších hradeb na severozápadě od centra města. Vilová čtvrť se rozšiřuje na sever od evangelického kostela, ta je však zakončena dalším sídlištěm. Další obrovské sídliště vzniká dál na sever směrem k Chomutovu, na východě od něj vzniká sportoviště a zimní stadion. Tato rozsáhlá sídlíšní výstavba proběhla v důsledku výstavby elektráren a těžby hnědého uhlí, a dále pak díky výstavbě teplárny. Později také dochází k výstavbě severního obchvatu, který ulehčil dopravě skrz centrum města. (Kuča, 2000)

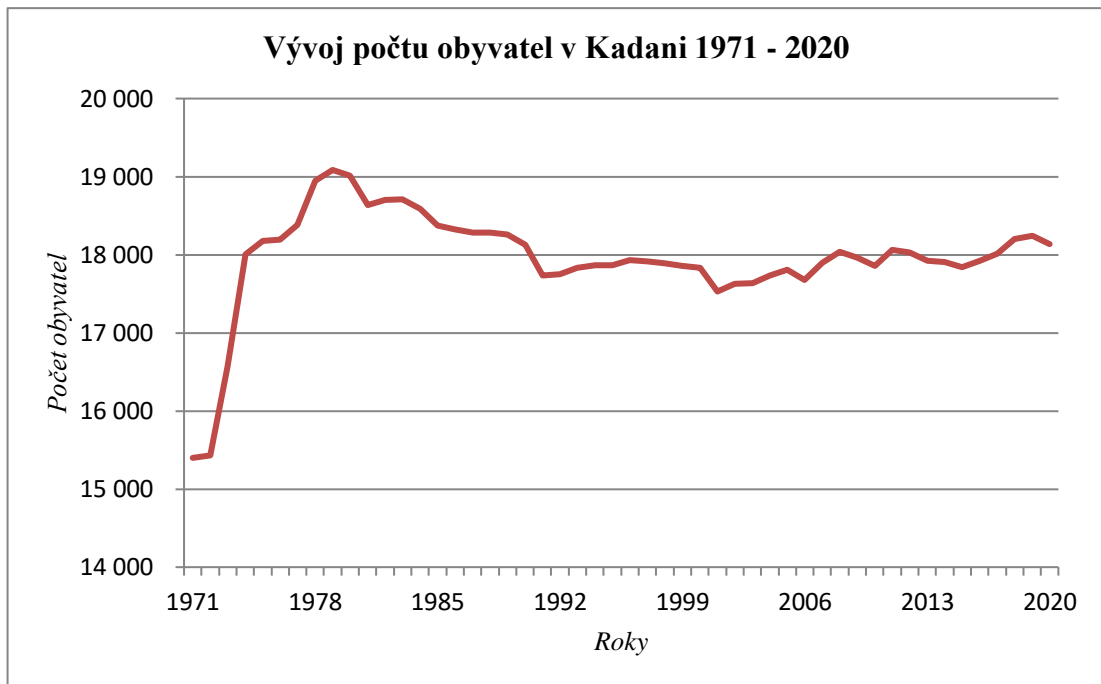
7. Analýza sociálních a ekonomických oblastí rozvoje města

7.1 Demografický vývoj

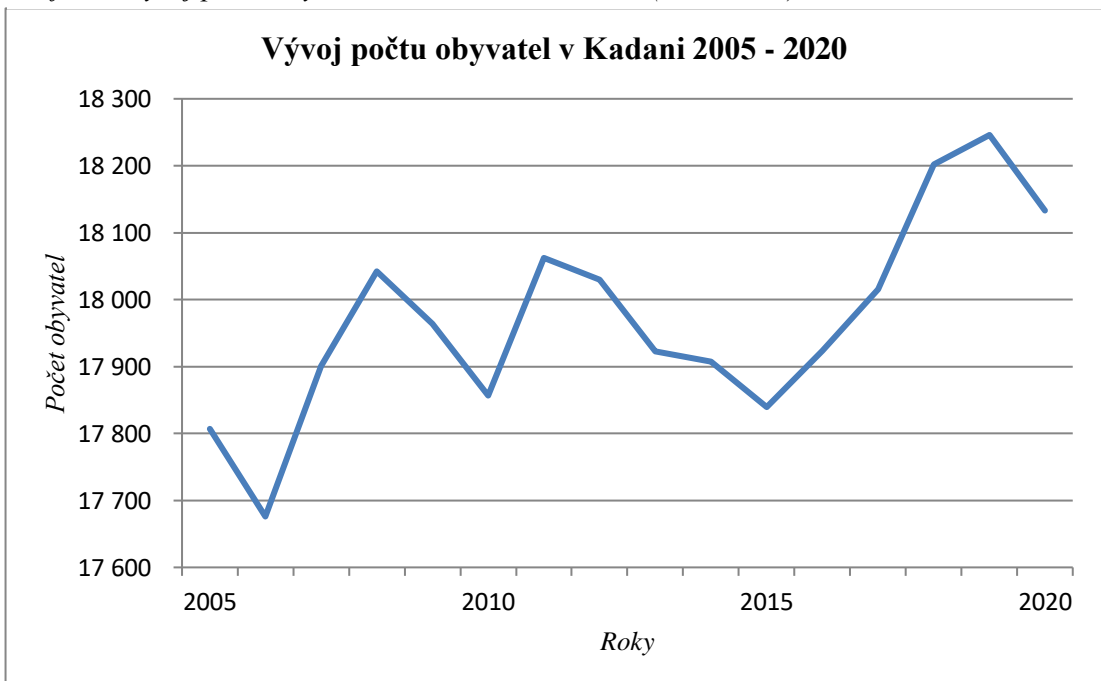
Historická analýza odhalila dva důležité milníky, které měly zásadní vliv na populační vývoj v Kadani. Prvním z nich byl nárůst počtu obyvatel díky začátku rozsáhlé těžby hnědého uhlí, které se v Kadaňském prostoru začalo těžit koncem 19. století a v první polovině 20. století. Naopak druhým milníkem, který měl za následek značný pokles počtu obyvatel, byl odsun německého obyvatelstva v roce 1945. K početní obnově obyvatelstva pak dochází v 60. letech 20. století díky výstavbě tepelných elektráren.

Na grafu č. 1 je zaznamenán vývoj počtu obyvatel v Kadani od roku 1971 do roku 2020, přičemž vývoj počtu obyvatel v nedávném období je lépe patrný na grafu č. 2, který zachycuje populační vývoj v letech 2005 až 2020. Na grafu č. 1 si lze všimnout značného nárůstu počtu obyvatel od roku 1971 do roku 1980, v tomto krátkém devítiletém období se populace navyšuje vysokým tempem, a to o téměř čtyři tisíce obyvatel. V roce 1979 je Kadaň s počtem 19 086 obyvatel na úplném maximu, kterého kdy dosáhla. Nicméně po roce 1980 dochází k trvalému poklesu počtu obyvatel, který s občasnými výkyvy trvá až do roku 2000. Dá se předpokládat, že úbytek počtu obyvatel byl zapříčiněn zejména kvůli nedostatku pracovních příležitostí, podobně jako v celém Ústeckém kraji. Po roce 2000 se ale počet obyvatel Kadani začíná postupně navyšovat. Nedávný vývoj počtu obyvatel je tedy lépe patrný z grafu č. 2, zde si můžeme všimnout trvalého nárůstu počtu obyvatel od roku 2005, s drobnými výkyvy v letech 2010, 2015 a s výjimkou posledního roku 2020, kdy je opět zaznamenán mírný pokles. Důvod tohoto celkového nárůstu v posledních letech bude odhalen v následujících analýzách.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel v Kadani 1971 – 2020 (ČSÚ, 2021).

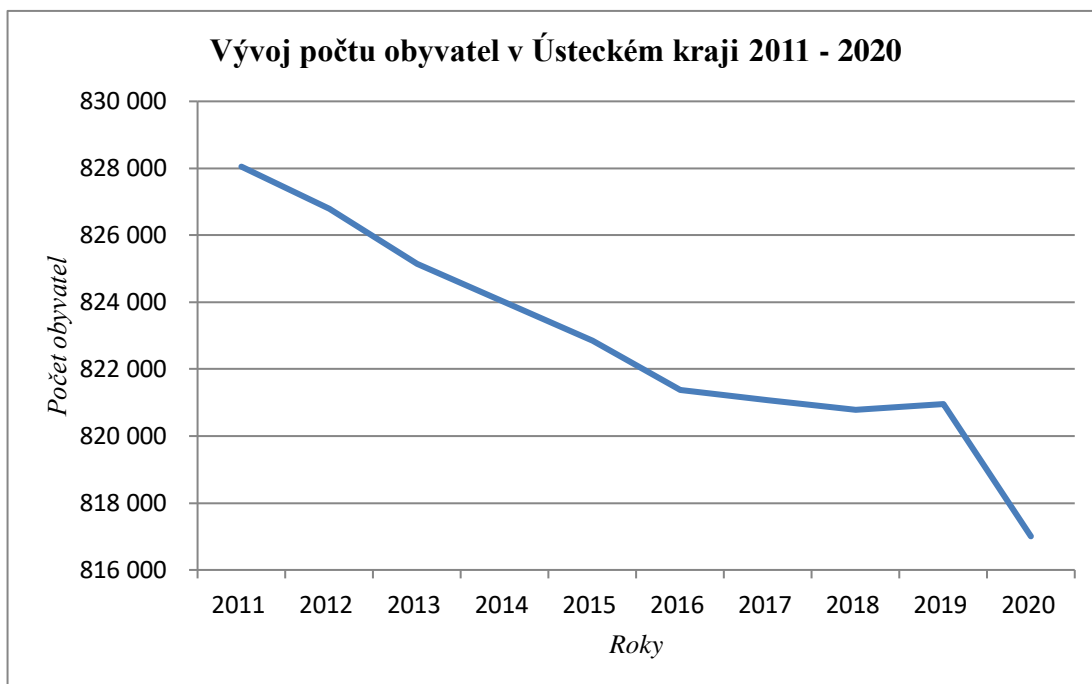
Graf č. 2: Vývoj počtu obyvatel v Kadani 2005 – 2020 (ČSÚ, 2021).

Porovnáme-li výsledky populačního vývoje s Ústeckým krajem, můžeme si všimnout velice odlišného trendu vývoje počtu obyvatel. Graf č. 3 zobrazuje vývoj počtu obyvatel v Ústeckém kraji od roku 2011 do roku 2020. Lze si povšimnout, že od roku 2011 do roku 2020 dochází k trvalému poklesu počtu obyvatel. Zde se město Kadaň v porovnání s Ústeckým krajem značně vymyká a narušuje krajský snižující se trend. Zároveň se Ústecký kraj ve vývoji počtu obyvatel liší od vývoje populace v České republice, kde počet obyvatel v posledních deseti letech roste. Nárůst počtu

obyvatel v České republice je dán především novými imigranty. V Ústeckém kraji převládá díky zhoršeným sociálním a ekonomickým podmínkám emigrace, která je hlavním důvodem úbytku počtu obyvatel. Je tedy patrné, že v Kadani jsou socioekonomické podmínky lepší, než v jiných městech Ústeckého kraje.

Graf č. 3: Vývoj počtu obyvatel v Ústeckém kraji 2011 – 2020 (ČSÚ, 2021).

7.1.1 Porodnost

Porodnost, či natalita, bývala v minulých dobách většinou stěžejním ukazatelem ovlivňující populační vývoj v dané oblasti. V současné době tomu již tak většinou nebývá a hlavní vliv na populační vývoj má spíše migrace. Stejně tak je tomu v Kadani, kde porodnost není hlavním faktorem ovlivňující zdejší vývoj počtu obyvatel, na populačním vývoji se zde více podílí jiné ukazatele.

Vývoj počtu živě narozených je zaznamenán v tabulce č. 1. Ve sledovaném období od roku 2011 do roku 2020 dochází k postupnému snižování počtu živě narozených dětí, z čehož se dá vyvodit, že plodnost mužů a žen v posledních letech klesá. Tento trend je velice podobný v porovnání s Ústeckým krajem i Českou republikou, kde rovněž dochází k poklesu živě narozených dětí. Pokles živě narozených je zaznamenán od roku 2011 do roku 2012, následně se počet

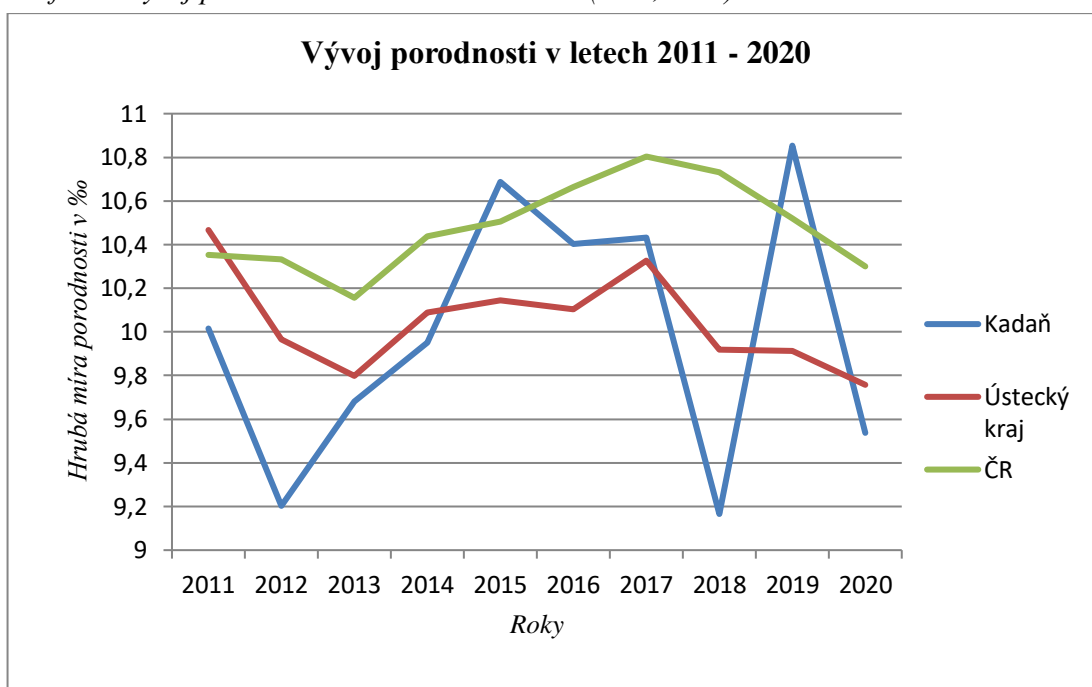
narozených do roku 2015 začíná zvyšovat. Do roku 2018 se počet narozených opět snižuje, v roce 2019 je nicméně zaznamenán doposud největší nárůst počtu živě narozených ve sledovaném období. Dále si můžeme povšimnout faktu, že méně než polovina dětí se rodila v manželství, kdy se pravděpodobně jedná o určitý životní postoj, který je v současné době stále více častý, lidé většinou uzavírají manželství a pořizují si děti v pozdějším věku a do té doby se věnují kupříkladu studiu, cestování nebo zaměstnání.

Tabulka č. 1: Vývoj počtu narozených v Kadani 2011 - 2020 (ČSÚ, 2021).

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Živě	181	166	174	178	191	186	187	166	197	174
V manželství	87	64	74	63	69	53	59	52	74	65
Celkem	183	166	175	179	191	188	187	167	198	175

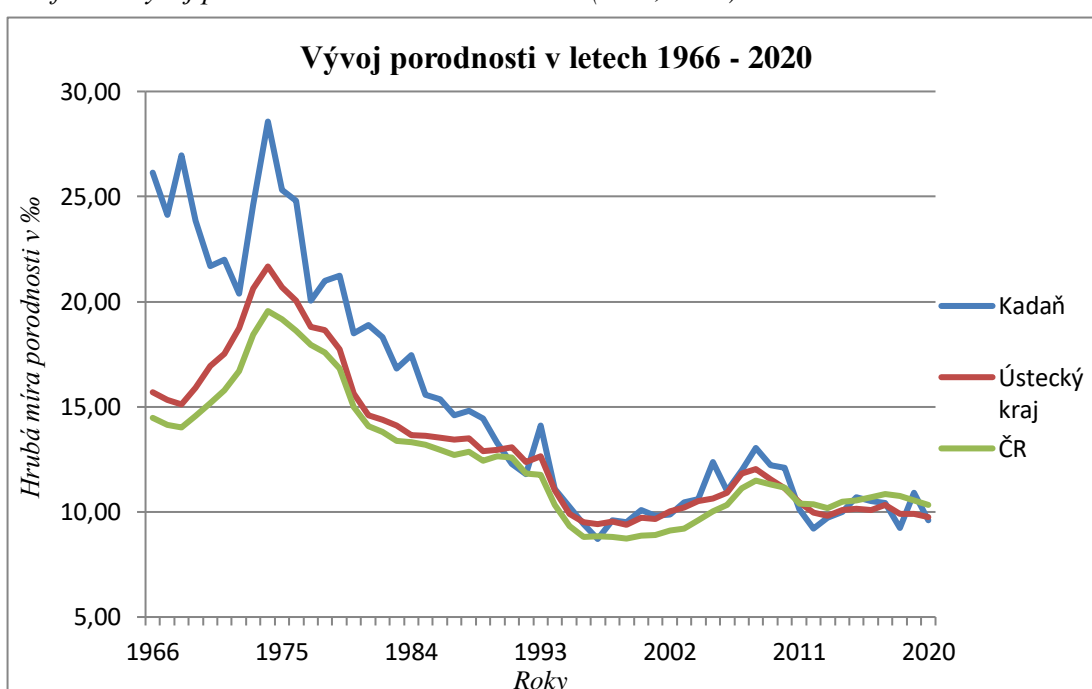
K porovnání počtu živě narozených mezi Kadani, Ústeckým krajem a Českou republikou je použit výpočet pro hrubou míru porodnosti, který se vypočítá jako počet živě narozených na 1000 obyvatel středního stavu populace, kdy střední stav je zaznamenáván z půlnoci 30.6. na 1.7. Vývoj křivek hrubé míry porodnosti u Ústeckého kraje a České republiky si je velice podobný s tím rozdílem, že v České republice je hrubá míra porodnosti zhruba o půl promile vyšší. Porodnost u Ústeckého kraje a České republiky do roku 2012 klesala, následně ale nastává obrat a porodnost roste do roku 2017, kde je u sledovaných subjektů doposud nejvyšší. Následně do roku 2020 porodnost opět klesá. Kadaň zde vykazuje několik zásadních rozdílů, kterými se od kraje a republiky odlišuje. Vývoj porodnosti v Kadani byl do roku 2012 podobný, nicméně následně je možné zaznamenat dva zlomové okamžiky, kdy Kadaň svou porodností převyšovala nejen Ústecký kraj, ale i Českou republiku, a to v roce 2015 a v roce 2019. Zároveň je ale možné zaznamenat hluboký propad v roce 2018, který zde přichází do kontrastu se srovnávanými subjekty.

Graf č. 4: Vývoj porodnosti v letech 2011 – 2020 (ČSÚ, 2021).

Z dlouhodobého hlediska dochází ke snižování počtu narozených, jak můžeme vidět z grafu č. 5, který srovnává hrubou míru porodnosti Kadaně, Ústeckého kraje a České republiky. Jak již bylo zmíněno, trendem v České republice a i evropským trendem je uzavírat manželství v pozdějším věku, nebo i vůbec, z tohoto důvodu se řada dětí rodí mimo manželství. Narození prvního dítěte se často odkládá do pozdějšího věku, jelikož novodobý svět nabízí řadu možností, které v minulosti nebyly tak běžné, jako je například možnost se vzdělávat, cestovat, či dostupnost antikoncepce.

Graf č. 5: Vývoj porodnosti v letech 1966 – 2020 (ČSÚ, 2021).

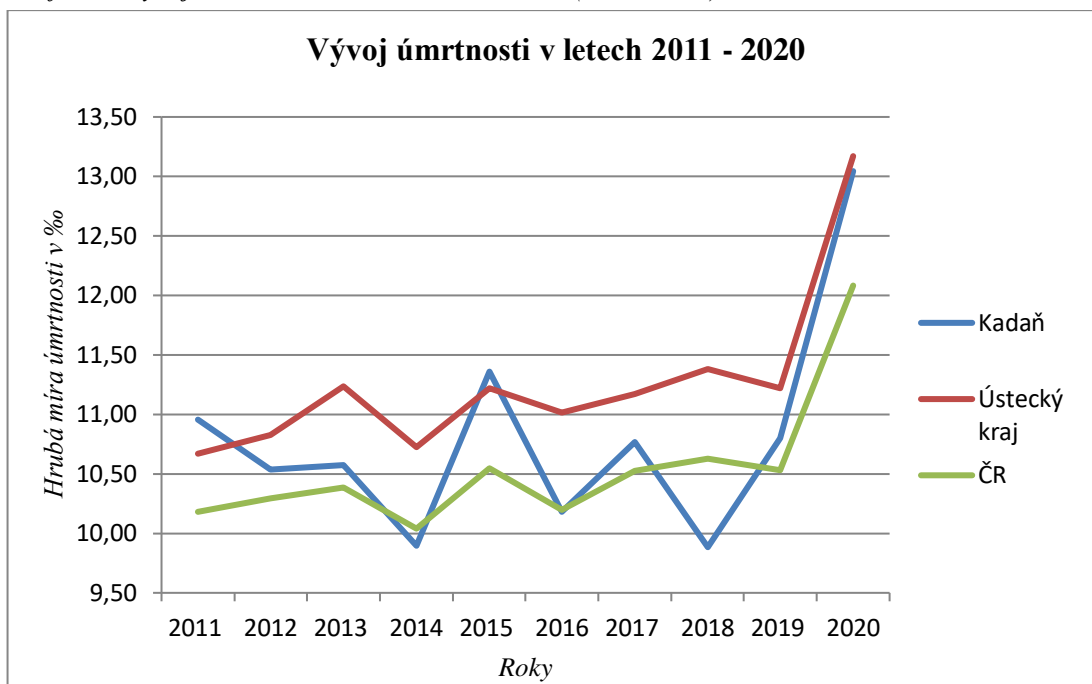
7.1.2 Úmrtnost

Mezi další ukazatele přirozené reprodukce patří úmrtnost. V poválečném období druhé světové války docházelo díky navyšování životních standardů a rostoucí životní úrovni k neustálému snižování úmrtnosti. Od roku 1971 dále sice dochází s drobnými výkyvy k pozvolnému navyšování úmrtnosti, to je ale dáno díky rostoucímu počtu obyvatel a stárnutí populace.

Na grafu č. 6 jsou porovnány hrubé míry úmrtnosti Kadaně, Ústeckého kraje a České republiky. Hned si lze povšimnout, že vývoj křivky hrubé míry úmrtnosti Kadaně je se značnými výkyvy oproti kraji a České republice. Od roku 2011 do roku 2014 úmrtnost v Kadani klesá, kdy je úmrtnost společně s rokem 2018 doposud nejnižší, v roce 2018 je úmrtnost v Kadani výrazně nižší, než v Ústeckém kraji a České republice. Do kontrastu zde pak přichází kraj, který nad Kadani v úmrtnosti vysoce převyšoval až do roku 2019. Křivka vývoje hrubé míry úmrtnosti Ústeckého kraje a České republiky je téměř totožná s tím rozdílem, že kraj zde opět převyšuje zhruba o půl až jedno promile. Zde sice nejsou zaznamenány takové výkyvy, jako u Kadaně, úmrtnost ale pozvolna stoupá až do roku 2019. Po tomto roce dochází k výraznému zlomu a v roce 2020 úmrtnost extrémně vzrostla, a to u všech porovnávaných subjektů v důsledku pandemie COVID-19. Dokonce i Kadaň, která se v úmrtnosti doposud držela pod krajským průměrem, nyní v počtu zemřelých v přepočtu na 1000 obyvatel kraj dohnala. Úmrtnost je za posledních 10 let doposud nejvyšší.

S tím, jak rostou životní standardy, a navyšuje se životní úroveň, dochází také ke zvyšování naděje dožití při narození, která se pro muže od roku 2011 do roku 2020 zvýšila o 1,21 roku, pro ženy o 1,02 roku. Zároveň dochází ke zvyšování naděje dožití pro muže i ženy ve věku 65 let, zde je ale naděje dožití pro ženy výrazně vyšší, než pro muže. Pokud porovnáme naději dožití při narození a v 65 letech Ústeckého kraje a České republiky v roce 2020, zjistíme, že hranice naděje dožití při narození je v Ústeckém kraji zhruba o dva roky nižší jak pro muže, tak pro ženy, ve věku 65 let je tato hranice v kraji nižší zhruba o rok. Údaje o naději dožití pro Ústecký kraj a Českou republiku jsou obsaženy v tabulce č. 2.

Graf č. 6: Vývoj úmrtnosti v letech 2011 – 2020 (ČSÚ, 2021).

Tabulka č. 2: Naděje dožití v Ústeckém kraji a ČR 2011 - 2020 (ČSÚ, 2021).

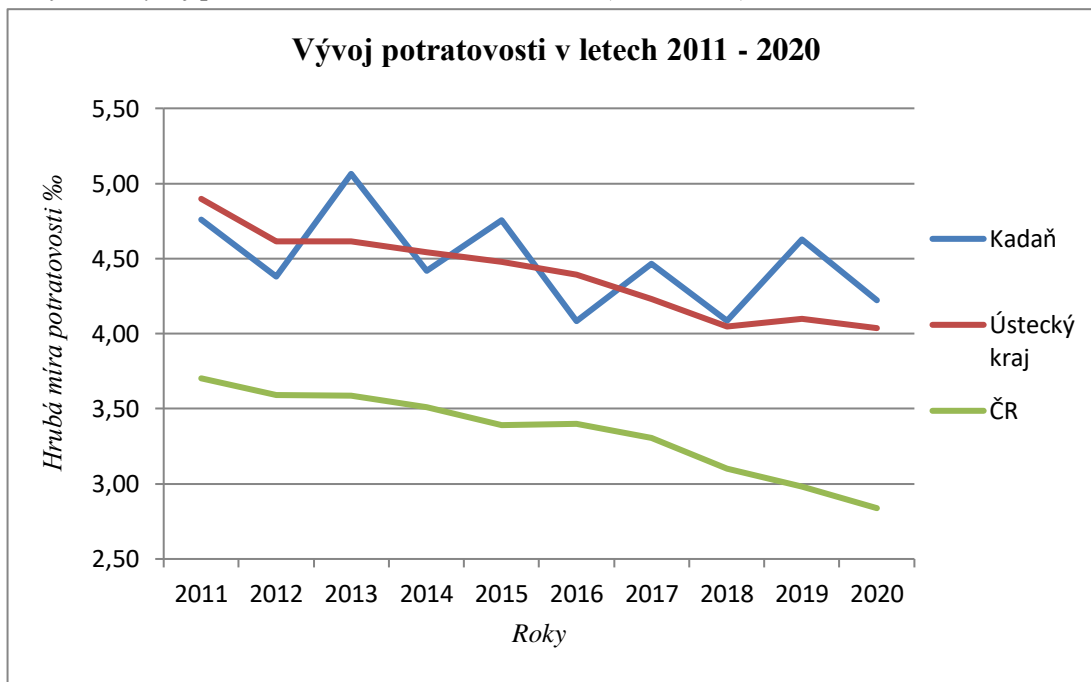
Ústecký kraj	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	průměr
Muži	72,7	73,0	72,9	73,4	73,8	73,8	74,1	74,2	74,4	73,9	73,6
Naděje dožití při narození											
Naděje dožití ve věku 65 let	14,5	14,6	14,5	14,6	14,8	14,8	15,0	15,1	15,2	14,7	14,8
Ženy	78,9	79,1	79,2	79,4	79,7	79,7	79,8	80,0	80,2	79,9	79,6
Naděje dožití při narození											
Naděje dožití ve věku 65 let	17,7	17,8	17,8	18,0	18,2	18,2	18,5	18,5	18,6	18,2	18,1
ČR	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	průměr
Muži	74,7	75,0	75,2	75,7	75,6	76,0	76,0	76,1	76,3	75,3	75,6
Naděje dožití při narození											
Naděje dožití ve věku 65 let	15,5	15,5	15,6	15,9	15,8	16,1	16,1	16,1	16,3	15,2	15,8
Ženy	80,8	81,0	81,2	81,7	81,5	81,8	81,8	81,9	82,1	81,4	81,5
Naděje dožití při narození											
Naděje dožití ve věku 65 let	18,9	19,0	19,1	19,6	19,3	19,7	19,6	19,7	19,9	19,2	19,4

7.1.3 Potratovost

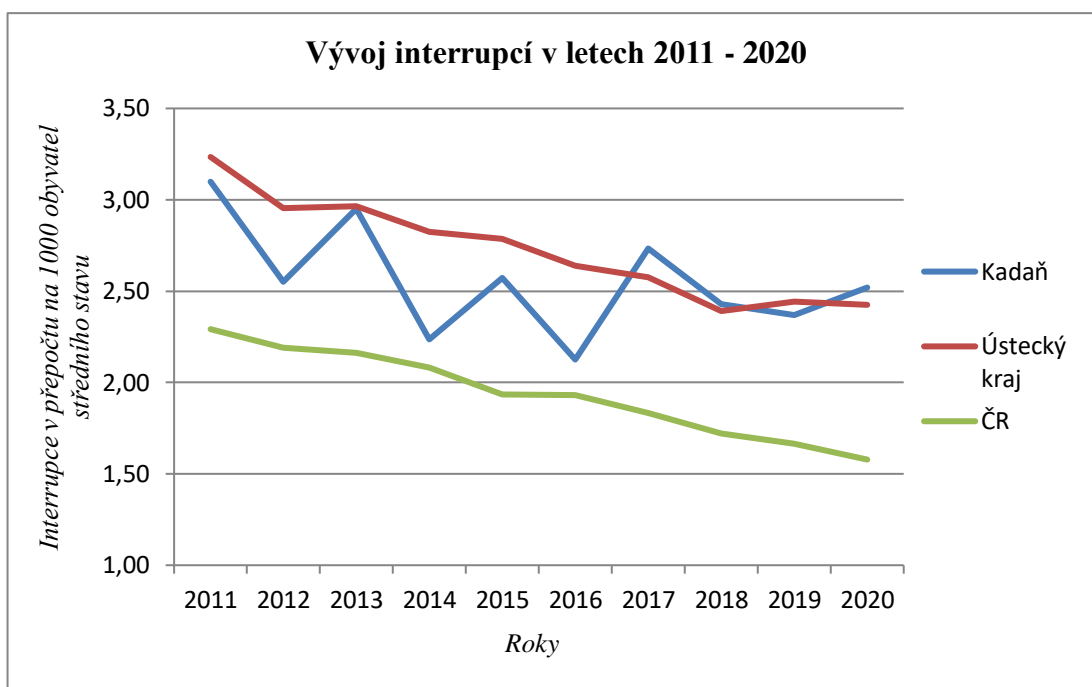
Speciální typ přirozené reprodukce spojený s úmrtností, ale i s porodností, je potratovost. Potratovost lze vztáhnout k živě narozeným dětem, k ženám v reprodukčním věku nebo k celé populaci. V rámci této analýzy je potratovost vztahována k celé populaci, kdy k porovnání dat s Ústeckým krajem a Českou republikou je použit výpočet pro hrubou míru potratovosti.

Z dlouhodobého hlediska dochází ke snižování potratovosti, což se dá vysvětlit díky zlepšující se zdravotní péči a lepší vyspělosti státu. Graf č. 7 porovnává hrubé míry potratovosti Kadaně, Ústeckého kraje a České republiky, zároveň jsou také porovnány interrupce, neboli umělé přerušování těhotenství, na grafu č. 8. Z grafů lze vyčíst, že Kadaň s Ústeckým krajem vysoce převyšují nad Českou republikou, dlouhodobě se ale potratovost snižuje. Důvodem vyšší potratovosti v Kadani a Ústeckém kraji může být například nižší vzdělanostní struktura, zhoršená lékařská péče nebo méně kvalitní životní prostředí v porovnání se zbytkem republiky.

Graf č. 7: Vývoj potratovosti v letech 2011 – 2020 (ČSÚ, 2021).

Graf č. 8: Vývoj interrupcí v letech 2011 – 2020 (ČSÚ, 2021).

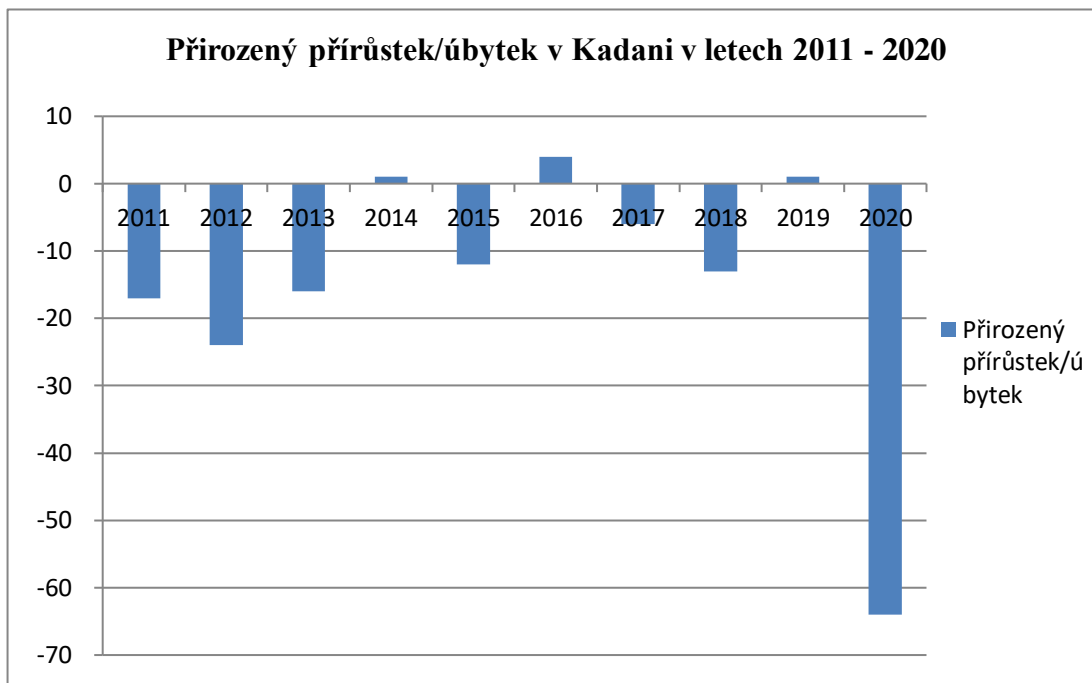
7.1.4 Přirozený přírůstek

Přirozený přírůstek se vypočítá jako rozdíl mezi narozenými a zemřelými. Obecně lze říci, že čím vyšší bude porodnost a čím nižší úmrtnost, tím bude přirozený přírůstek vyšší. Pokud nastane případ, že úmrtnost bude převyšovat nad porodností, nastává takzvaný přirozený úbytek.

Z předchozích analýz porodnosti a úmrtnosti je tedy vypočítán přirozený přírůstek, nebo úbytek, jako rozdíl mezi počtem narozených a zemřelých, přičemž výsledky jsou pro Kadaň zaznamenány na sloupcovém grafu č. 9. V rámci sledovaného období, k přirozenému přírůstku došlo pouze v letech 2014, 2016 a 2019, přírůstek přirozenou měnou byl ale naprosto zanedbatelný. V ostatních letech dochází k přirozenému úbytku, nejvíce však v roce 2020, který se dá vysvětlit pandemií COVID-19. Pomineme-li však poslední rok 2020, úbytek přesto vysoce převyšuje nad přírůstkem. Vypočítáme-li sumu všech přirozených přírůstků ve sledovaném období, činí tato hodnota pouhých 6 osob. Suma všech přirozených úbytků v letech 2011 až 2020 pak činí -152 osob. Jak je tedy zřejmé, hodnoty přirozeného přírůstku ovlivňují míry porodnosti a úmrtnosti a v Kadani z dlouhodobého hlediska převyšují zemřelí nad narozenými. Z tohoto se dá rovněž

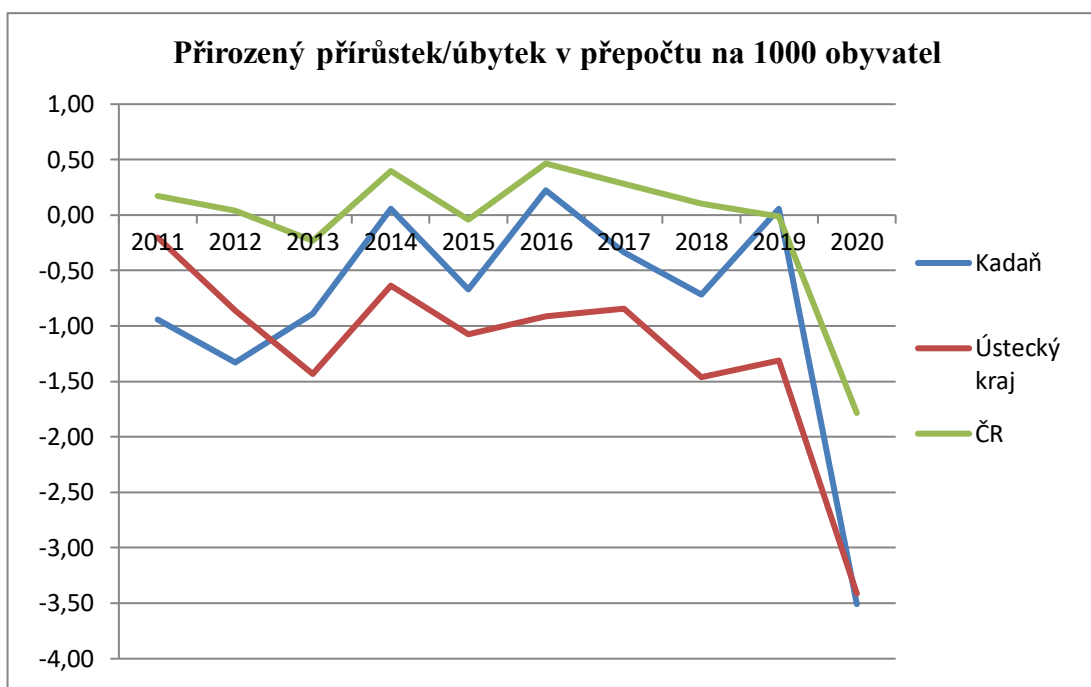
vyvodit, že ke Kadani se řadí regresivní typ věkové pyramidy, v důsledku nedostatečného doplňování dětské složky.

Graf č. 9: Přirozený přírůstek/úbytek v Kadani v letech 2011 – 2020 (ČSÚ, 2021).

Data přirozené měny obyvatelstva Ústeckého kraje vykazují v porovnání s Kadání kromě roku 2011 a 2012 mnohem horší hodnoty, Kadaň se v tomto případě v přepočtu na 1000 obyvatel přibližuje k trendu České republiky. To však neznamená, že vývoj přirozeného přírůstku v České republice je příznivý. Na grafu č. 10 lze zaznamenat několik pozitivních výkyvů v letech 2014, 2016 a 2019, kdy Kadaň dokonce převyšovala v přepočtu na 1000 obyvatel nad Českou republikou. Dalo se ale očekávat, že Kadaň i Ústecký kraj budou z celkového hlediska za Českou republikou zaostávat, stejně tak se dalo očekávat, že přirozený úbytek v roce 2020 bude v důsledku pandemie COVID-19 hluboký. Zajímavostí je, že byť křivky všech srovnávaných subjektů výrazně klesly, Česká republika se v tomto případě nepropadla o tolik, jako Ústecký kraj a Kadaň, rozdíl zde činí téměř dvě promile. Je tedy na místě usuzovat, že Kadaň, ani Ústecký kraj, nebyly na první vlnu pandemické krize tak dobře připraveni, jako zbytek republiky, což může vypovídat určité informace o systému zdejšího zdravotnictví.

Graf č. 10: Přirozený přírůstek/úbytek v přepočtu na 1000 obyvatel (ČSÚ, 2021).

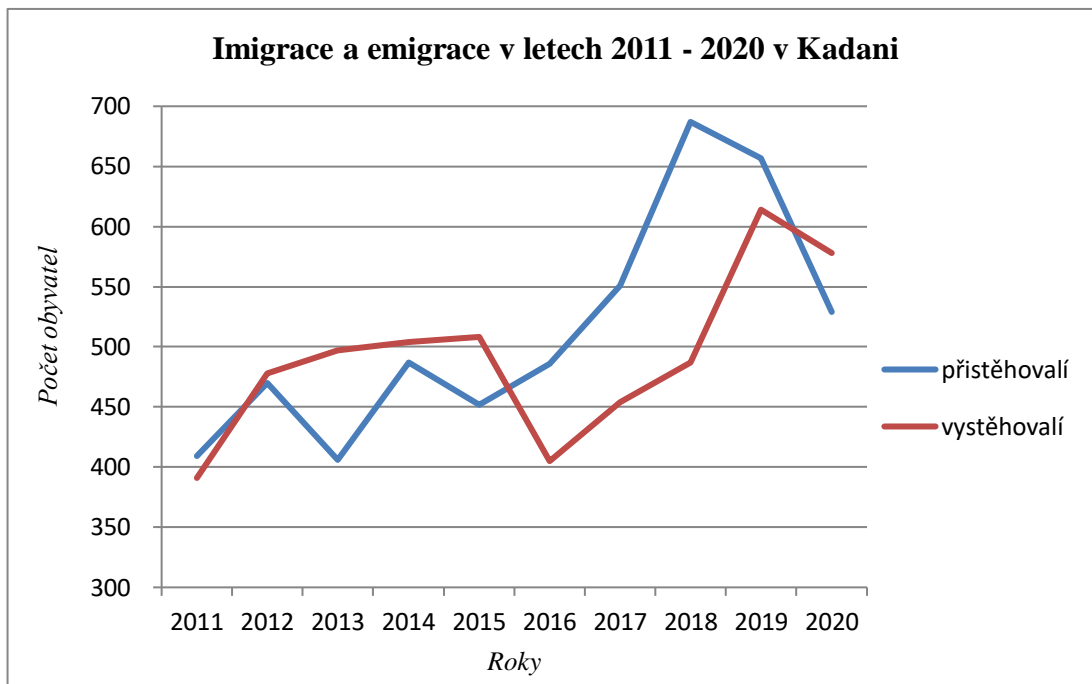
7.2 Migrace

Na vývoji počtu obyvatel se vedle přirozeného přírůstku nejvíce podílí migrace a její druhy, tedy imigrace a emigrace. Jedná se o prostorový pohyb obyvatelstva, který je spjatý se změnou bydliště na delší či kratší dobu, nebo natrvalo. Podle směru, jakým se migrace uskutečňuje, se rozlišuje imigrace, tedy směrem dovnitř, a emigrace, neboli směrem ven. Rozdíl mezi imigrací a emigrací, jinými slovy rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých, je zachycen pomocí takzvaného migračního salda neboli přírůstku stěhováním.

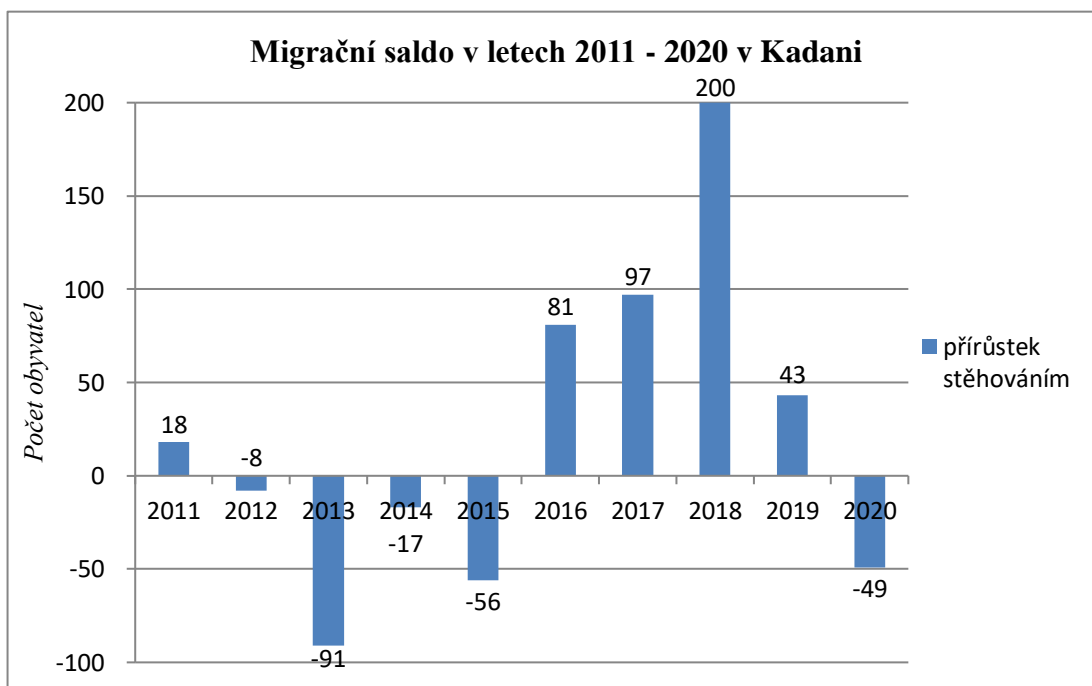
Vývoj počtu přistěhovalých a vystěhovalých v Kadani je zachycen na grafu č. 11. Od roku 2012 do roku 2015 v Kadani převyšovala emigrace a v určitém okamžiku převyšovala v řádu sta obyvatel. Od roku 2016 nicméně dochází ke zlomu a imigrace začíná vysoce převyšovat nad emigrací, a to opět v řádu zhruba sta obyvatel. V roce 2018 dosáhla Kadaň doposud svého nejvyššího maxima ve sledovaném období, počet přistěhovalých dosáhl téměř sedmi set obyvatel. V roce 2019 počet imigrantů i emigrantů mírně klesá, následující rok ale začínají opět převyšovat vystěhovalý nad přistěhovalými. Vývoj počtu přistěhovalých i vystěhovalých ve sledovaném období se ale neustále do roku 2018 navyšoval. Z dat vyplývá, že atraktivita sídla nebyla do roku 2015 příliš vysoká a byla srovnatelná

s Ústeckým krajem, po tomto roce však nastává zlomový okamžik a atraktivita sídla dle počtu přistěhovaných výrazně vzrostla, čímž se výrazně začala odlišovat od kraje. Konkrétní hodnoty jsou pak uvedeny ve sloupcovém grafu č. 12, které udávají konkrétní čísla přírůstku a úbytku stěhováním.

Graf č. 11: Imigrace a emigrace v letech 2011 – 2020 v Kadani (ČSÚ, 2021).

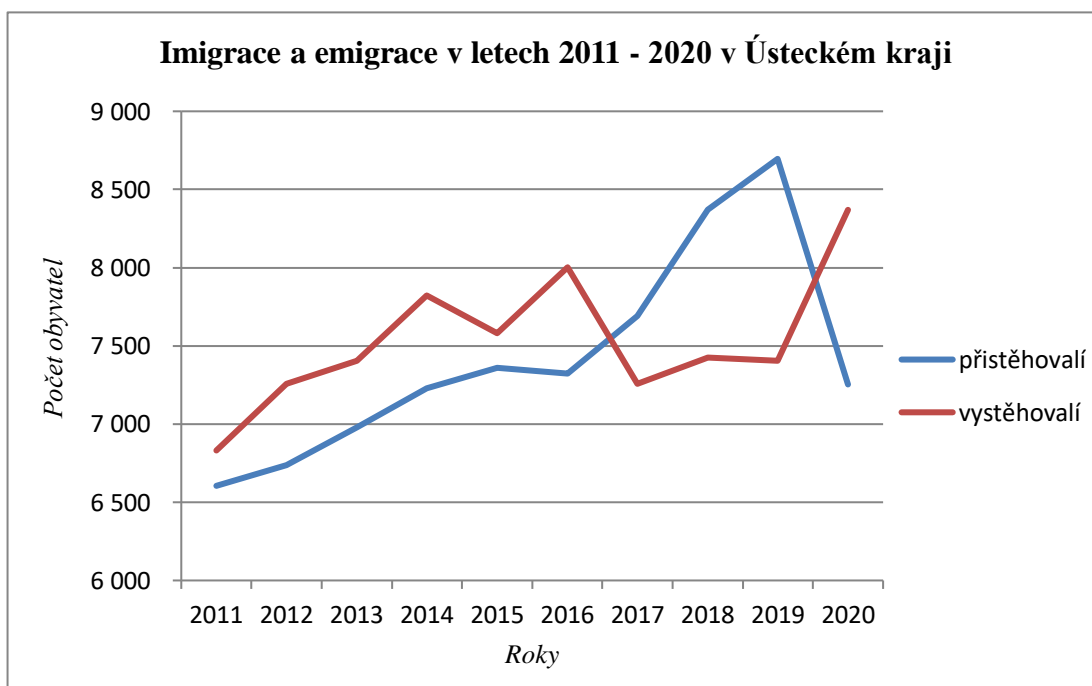

Graf č. 12: Migrační saldo v letech 2011 – 2020 v Kadani (ČSÚ, 2021).

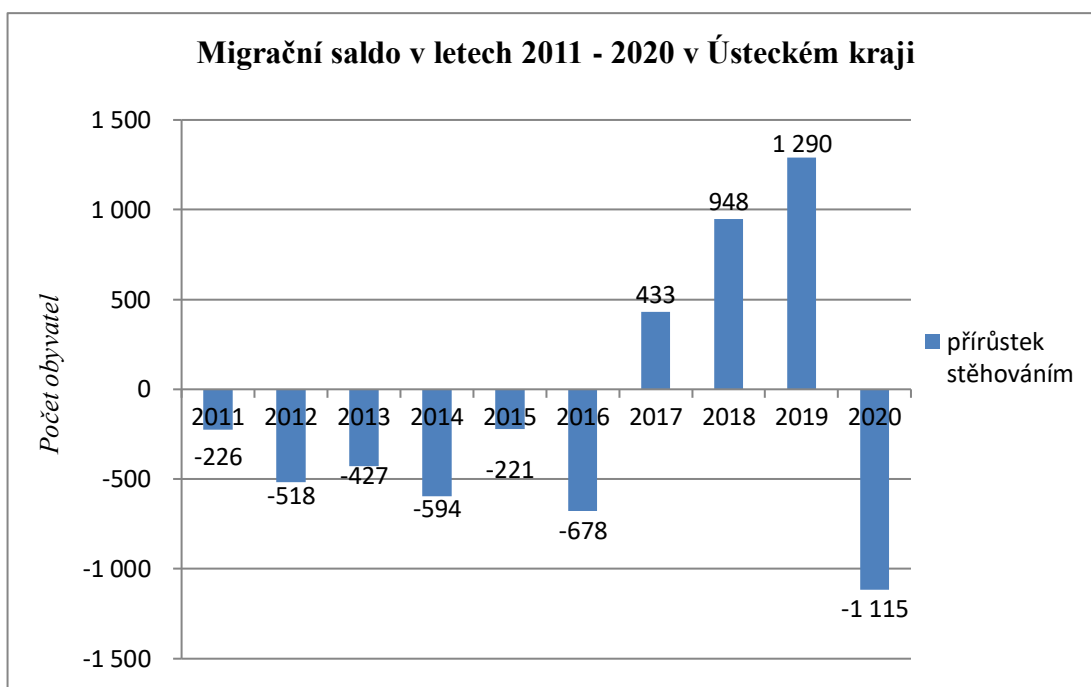

Křivka vývoje počtu přistěhovaných a vystěhovaných v Ústeckém kraji na grafu č. 13 je srovnatelná s vývojem počtu imigrantů a emigrantů v Kadani. Od roku 2011 do roku 2016 převyšovala emigrace nad imigrací zhruba v řádu pěti set obyvatel. Podobně jako v Kadani, v roce 2017 nastává zlomový okamžik, ten zde ale nastává o rok později. Počet emigrantů v letech 2017 až 2019 výrazně klesl, naopak výrazně vzrostl počet přistěhovaných. V roce 2019 je počet imigrantů doposud na nejvyšší hodnotě s počtem 8 696 přistěhovaných obyvatel. V posledním roce 2020 dochází opět k obratu, počet přistěhovaných výrazně klesá a počet vystěhovaných opět začíná převyšovat. Pomineme-li tento poslední rok, který je nepříznivý v důsledku pandemie, je možné usuzovat, že vedle samotné Kadaně se i Ústecký kraj stává v posledních letech velkým cílem pro imigranty. Konkrétní hodnoty jsou pak uvedeny ve sloupcovém grafu č. 14, které udávají konkrétní čísla přírůstku a úbytku stěhování v Ústeckém kraji.

Graf č. 13: Imigrace a emigrace v letech 2011 – 2020 v Ústeckém kraji (ČSÚ, 2021).

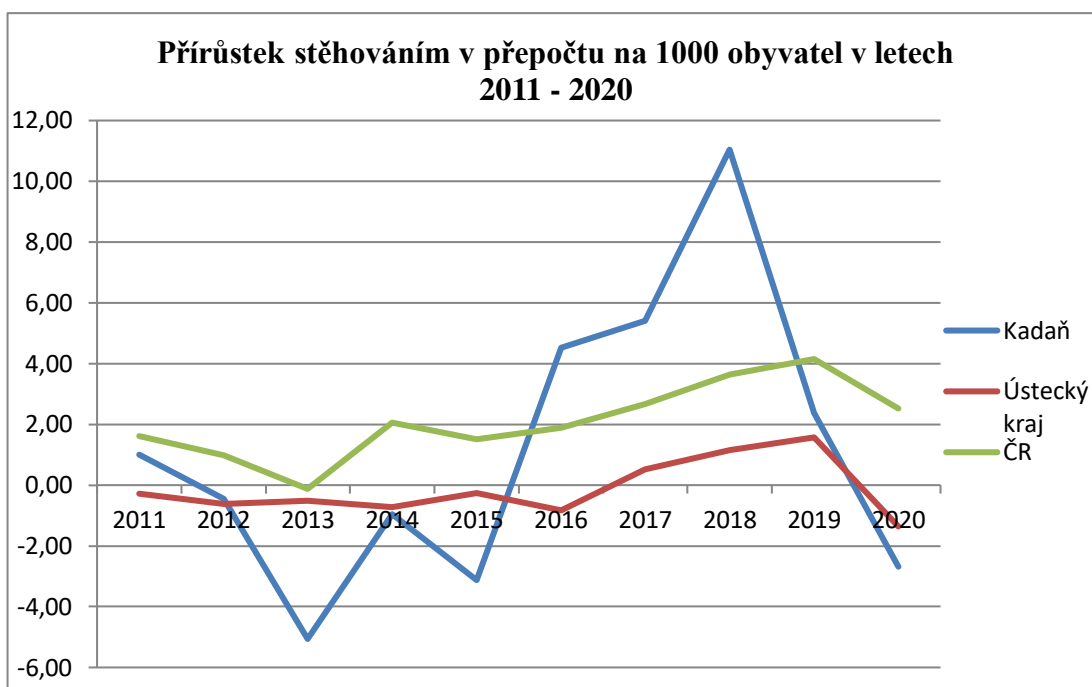
Graf č. 14: Migrační saldo v letech 2011 – 2020 v Ústeckém kraji (ČSÚ, 2021).

Porovnání přírůstku stěhováním mezi Kadaň, Ústeckým krajem a Českou republikou v přepočtu na 1000 obyvatel je zaznamenáno na grafu č. 15. Je patrné, že Kadaň po roce 2011 nebyla atraktivním sídlem pro stěhování a zaostávala jak za Ústeckým krajem, tak Českou republikou až do roku 2015 v přírůstku stěhováním. V roce 2016 však nastává zlomový okamžik a Kadaň zde začíná vysoce převyšovat jak Ústecký kraj, tak Českou republiku. Maxima dosahuje v roce 2018, v tomto roce převyšuje nad Českou republikou o téměř sedm a půl promile, nad krajem dokonce téměř o deset promile. V roce 2019 však migrační saldo začíná klesat, Kadaň sice v tomto roce stále převyšuje kraj, nicméně republiku již ne, a v roce 2020 klesá migrační saldo Kadaně hluboko pod republikový i krajský přírůstek.

Vysoké migrační saldo v posledních letech a zejména v roce 2018 pravděpodobně vypovídá o dobré snaze města nalákat nové obyvatele, přičemž město k tomu činí řadu pozitivních kroků. V tuto chvíli se můžeme domnívat, že dochází kupříkladu k rozšiřování podnikatelské základny, k navyšování počtu volných pracovních míst, či zlepšování životního a obytného prostředí města. Jaké strategické kroky k tomu činí, budou odhaleny v pozdějších analýzách.

Graf č. 15: Přírůstek stěhováním v přepočtu na 1000 obyvatel (ČSÚ, 2021).

7.3 Věková struktura

Věková struktura obyvatelstva nám pro zkoumané území může vypovědět několik zásadních informací. Podle reprodukční služby osob ve věku 15 až 64 let je možné odhalit ekonomickou výkonnost sídla, věk nám dále odhalí, zda je populace stárnoucí nebo mládnoucí a dle toho se dá přiřadit daný typ věkové pyramidy.

Na tabulce č. 3 je zobrazena věková struktura obyvatelstva Kadaně v letech 2011 až 2020, a to podle věku před-reprodukčního 0 až 14 let, reprodukčního 15 až 64 let a post-reprodukčního 65 a více let, tabulka rovněž zachycuje průměrný věk jednotlivých věkových složek. Tabulka č. 3 nám vypoví informaci o tom, že reprodukčního obyvatelstva ve věku 15 až 64 let ve sledovaném období ubývá a zároveň narůstá skupina post-reprodukční ve věku 65 a více let. Stárnutí populace je možné zaznamenat i na průměrném věku obyvatelstva v jednotlivých letech, průměrný věk se ve sledovaném období zvýšil o 2 roky a v roce 2020 činí 41,9 let. Dále si lze povšimnout skutečnosti, že procentuální zastoupení skupiny 0 až 14 let také přibývá, nicméně pomaleji než zastoupení skupiny 65 a více let. Dětská složka je tudíž nedostatečná k nahrazování reprodukční složky, které z dlouhodobého hlediska ubývá. Tento fakt má za následek slábnutí ekonomické výkonnosti sídla.

Z údajů dále vyplývá, že se k populaci Kadaně řadí regresivní neboli vymírající typ věkové pyramidy.

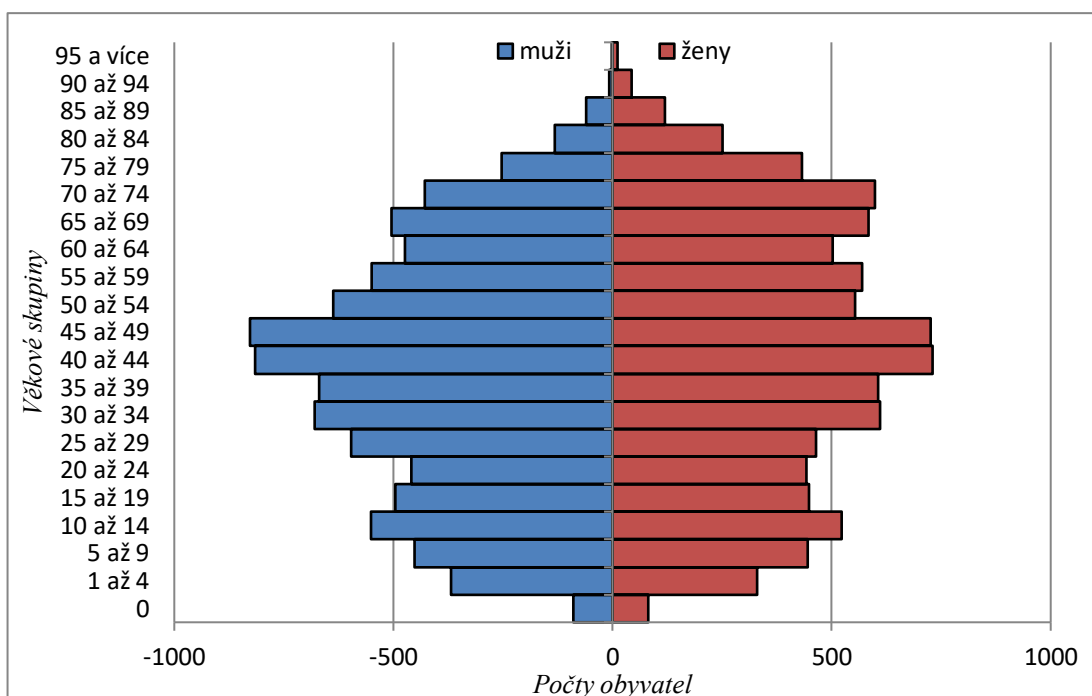
Tabulka č. 3: Procentuální zastoupení věkových skupin obyvatelstva v Kadaně (ČSÚ, 2021).

Rok	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
0-14	15,68	15,95	15,97	16,11	16,28	16,66	16,64	16,29	16,09	15,71
15-64	69,77	68,85	68,07	67,19	66,55	65,92	65,61	65,59	65,39	65,38
65+	14,56	15,21	15,96	16,70	17,16	17,41	17,75	18,12	18,52	18,90
Prům. věk	39,9	40,1	40,5	40,7	40,9	41,0	41,2	41,3	41,6	41,9

Pro jednotlivé věkové skupiny, uspořádaných po pěti letech, je vytvořena věková pyramida k datu 31. 12. 2020 na grafu č. 16. Věková pyramida dle svého tvaru spadá do regresivního typu, populace Kadaně se tedy řadí mezi vymírající. Z grafu lze vyčíst, že mužů se rodí více, žen méně, ty se ale na rozdíl od mužů dožívají vyššího věku. Mužská skupina početně převažuje zhruba do věku 55 až 59 let, po té začínají převyšovat ženy nad muži. Tento jev je však normativní pro celou Českou republiku. Nejdelsí větve stromu života můžeme pozorovat u skupin 30 až 49 let u obou pohlaví. Početně vysoké zastoupení těchto větví je zapříčiněno díky vysoké porodnosti, která byla vysoká především v 80. a 90. letech 20. století. Vysoké početní zastoupení větví je dále možné pozorovat i u generací 65 a více let, a to především u žen, kdy je tento stav zapříčiněn díky vysoké porodnosti v poválečném období a skutečností, že se ženy dožívají vyššího věku. Zároveň je z grafu pozorovatelná nižší naděje dožití pro muže, jak již bylo odhaleno v kapitole 7.1.2, kdy od 55-ti let početní zastoupení mužské složky výrazně ubývá.

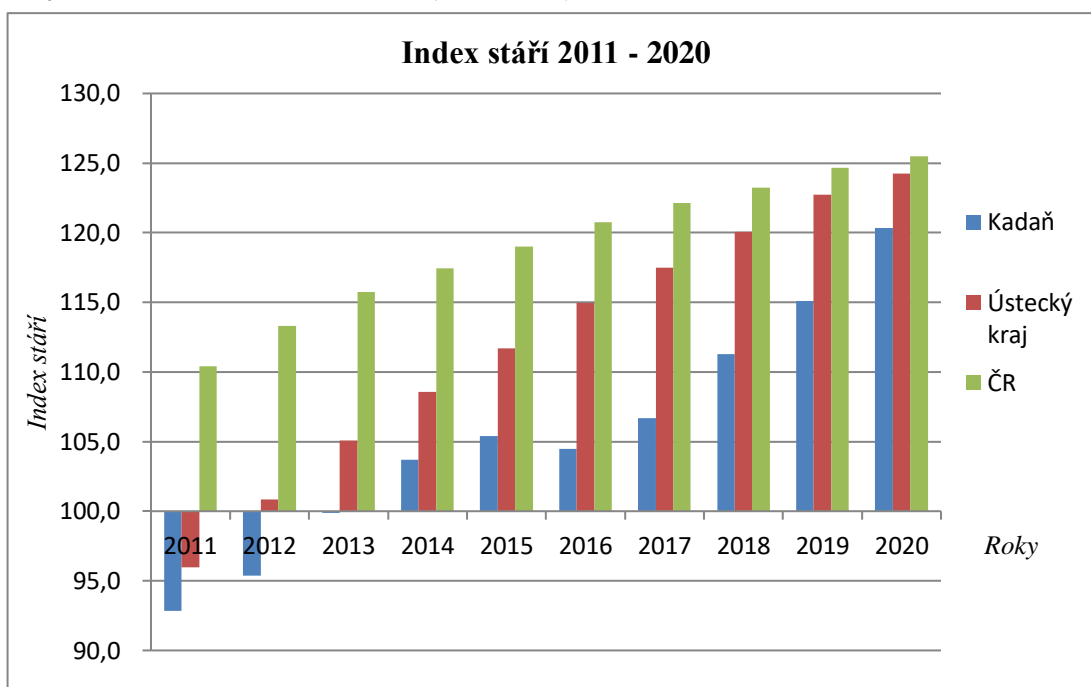
Jelikož se populace řadí mezi stárnoucí, mohlo by pro město v budoucnosti nastat několik negativních dopadů, kupříkladu bude pravděpodobně docházet ke snižování ekonomické výkonnosti sídla, či by mohly nastat problémy s kapacitami v domovech pro seniory. Pro město je tedy důležité, aby se zaměřilo na doplňování reprodukční složky obyvatelstva, a to zejména mladého a perspektivního obyvatelstva schopného pracovat a doplňovat dětskou složku.

Graf č. 16: Věková pyramida Kadaně (ČSÚ, 2021).

Index stáří, který je zachycen na grafu č. 17, porovnává stárnutí populace Kadaně, Ústeckého kraje a České republiky. Pro Českou republiku platí, že index stáří se ve sledovaném období trvale pohybuje nad hodnotou 100, což znamená, že převyšuje generace 65 a více let nad generací 0 až 14 let, tomu také odpovídá vymírající typ věkové pyramidy. Do roku 2013 se ale Kadaň lišila indexem stáří od zbytku republiky a kraj se odlišoval v roce 2011, kdy se index stáří pohyboval pod hodnotou 100, tedy před-reprodukční složka obyvatelstva převyšovala nad post-reprodukční. V roce 2013 je dětská a post-reprodukční složka generace v Kadani téměř vyrovnaná, dětská složka převyšuje pouze o kousek, index stáří v tomto roce dosáhl hodnoty 99,9. Následující roky však generace 65 a více začíná převyšovat jak v Kadani, tak v Ústeckém kraji, a tudíž se tak začínají přibližovat k trendu České republiky. Přesto je index stáří v Kadani v posledních letech nižší, než v kraji a republice, což značí o něco příznivější situaci pro město, i když neustále narůstá.

Graf č. 17: Index stáří 2011 – 2020 (ČSÚ, 2021).

7.4 Vzdělanostní struktura

O tom, jak je daná populace vyspělá, nám velmi dobře vypoví tamní vzdělanostní struktura, jelikož od vzdělání se odvíjí například ekonomická aktivita obyvatelstva, nebo také míra kriminality. Vzdělanostní struktura udává směr udržitelného rozvoje společnosti. Data o vzdělanostní struktuře jsou dostupná ze Sčítání lidu, domů, a bytů z roku 2011. Přesto, že v roce 2021 proběhlo nové sčítání, výsledky ještě k datu 5. 3. 2022 nejsou kompletní a doposud jsou zveřejněny pouze základní výsledky s informacemi o obyvatelstvu na úrovni krajů.

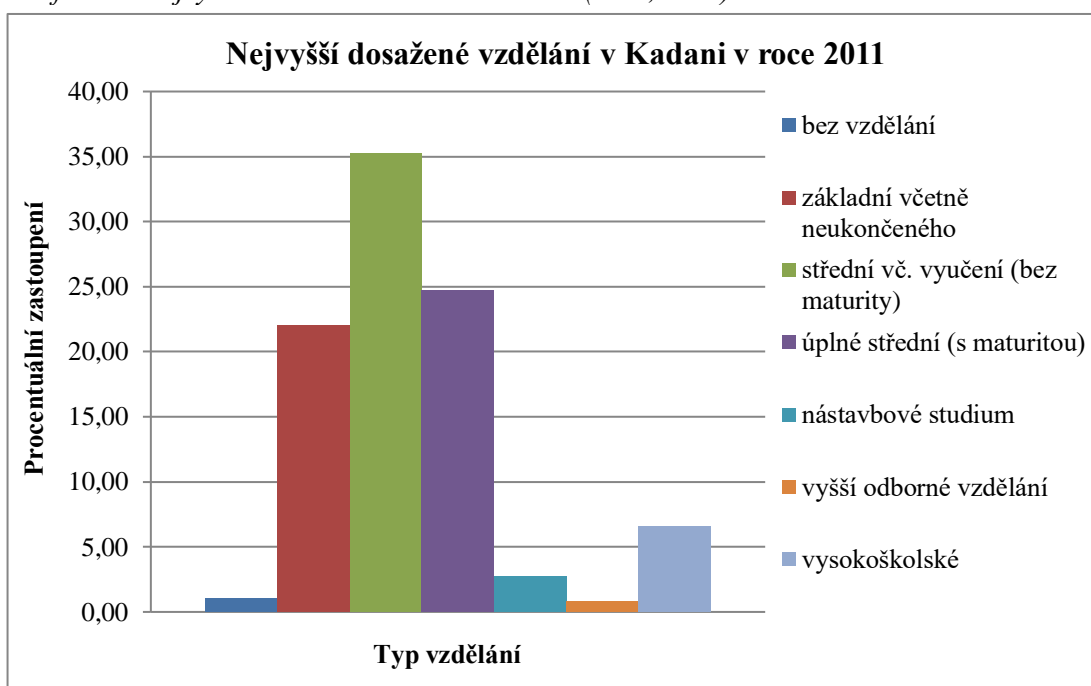
Tabulka č. 4 zobrazuje nejvyšší dosažené vzdělání obyvatelstva v Kadani ve věku 15 a více let. Početně nejvyšší zastoupení má středoškolské vzdělání s vyučením bez maturity, v rámci kterého převažují muži nad ženami. Druhé v pořadí je potom úplné střední vzdělání s maturitou. Zde na rozdíl od středního vzdělání s vyučením převažují jako úspěšní absolventi ženy nad muži. Poměrně velké zastoupení zde mají absolventi pouze základního vzdělání včetně těch, kteří ho ještě neukončili. Sledovaná populace je ale ve věku od 15 let, tedy toto vysoké číslo může být také dáno tím, že studenti pokračují na střední škole, kterou ještě neměli možnost dokončit. Kadaň se rovněž může pochlubit absolventy vysokých škol, kde počet

mužů a žen s vysokoškolským vzděláním je téměř vyrovnaný. Nejnižší kategorii zde potom tvoří absolventi nástavbového studia a vyššího odborného vzdělání.

Tabulka č. 4: Procentuální zastoupení vzdělání skupin obyvatelstva v Kadani (ČSÚ, 2021).

	Celkem (%)	Muži	Ženy
Bez vzdělání	1,02	70	83
Základní včetně neukončeného	22,03	1 215	2 077
Střední vč. vyučení (bez maturity)	35,25	3 053	2 214
Úplné střední (s maturitou)	24,71	1 643	2 049
Nástavbové studium	2,75	139	272
Vyšší odborné vzdělání	0,81	41	80
Vysokoškolské	6,57	497	484

Graf č. 18: Nejvyšší dosažené vzdělání v Kadani (ČSÚ, 2011).

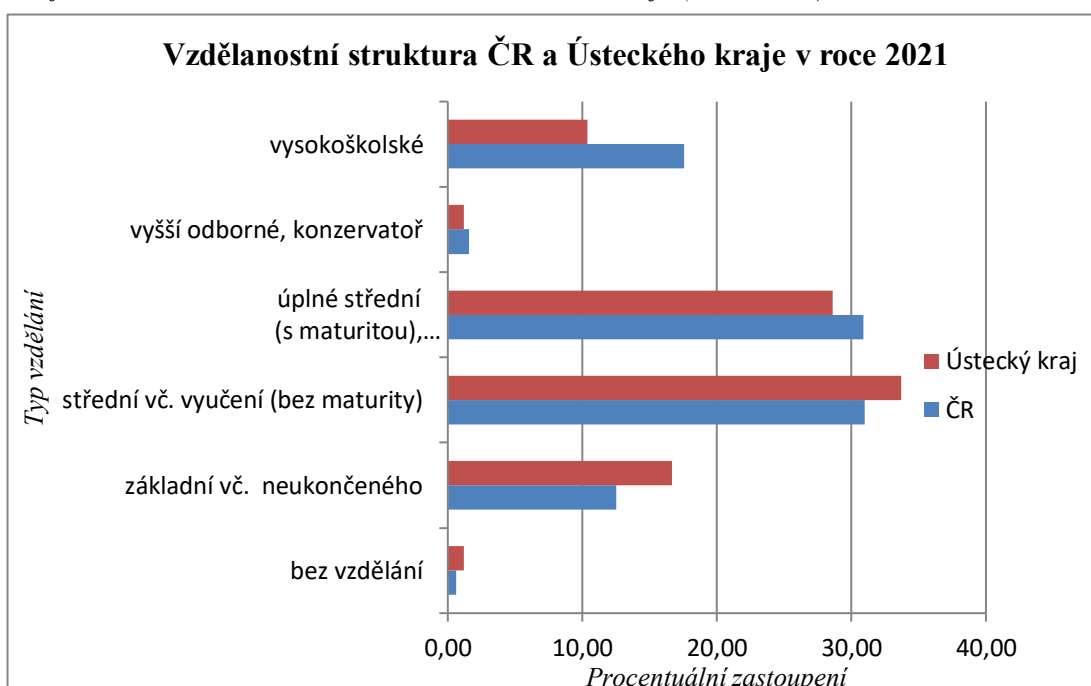
Vzdělanostní struktura Ústeckého kraje v roce 2021 se dá připodobnit ke vzdělanostní struktuře Kadaně z roku 2011, nicméně se dá předpokládat, že v průběhu uplynulých deseti let se vzdělání v Kadani proměnilo. Procentuální zastoupení základního vzdělání v Ústeckém kraji je 16,66 % (Kadaň 22,03 %), středního vzdělání bez maturity 33,71 % (Kadaň 35,25 %), úplného středního vzdělání s maturitou 28,59 % (Kadaň 27,46 %), vyššího odborného 1,21 % (Kadaň

0,81 %), vysokoškolského 10,39 % (Kadaň 6,57 %). Odlišnosti ve vzdělanostní struktuře nejsou tak výrazné, Ústecký kraj nejvíce převyšuje zejména ve vzdělání vysokoškolském a vyšším odborném. Porovnáme-li Ústecký kraj a Kadaň s Českou republikou, zjistíme, že Česká republika převyšuje v zastoupení vysokoškolském, vyšším odborném a úplném středním s maturitou včetně nástavbového studia. Naopak má Česká republika nižší zastoupení středního vzdělání bez maturity včetně vyučení, základního včetně neukončeného a bez vzdělání, což je žádoucí stav.

Tabulka č. 5: Procentuální zastoupení vzdělání skupin obyvatelstva (ČSÚ, nedatováno).

	Bez vzdělání	Základní vč. neukončeného	Střední vč. vyučení (bez maturity)	Úplné střední (s maturitou) vč. nástavbového	Vyšší odborné, konzervatoř	Vysokoškolské
ČR (2021)	0,64	12,54	30,99	30,90	1,57	17,58
Ústecký kraj (2021)	1,18	16,66	33,71	28,59	1,21	10,39
Kadaň (2011)	1,02	22,03	35,25	27,46	0,81	6,57

Graf č. 19: Vzdělanostní struktura ČR a Ústeckého kraje (ČSÚ, 2021).

7.4.1 Školství a vzdělávání

V Kadani se nachází velké množství školských a vzdělávacích zařízení, kdy se jedná o příspěvkové organizace zřizované městem. Je zde 6 mateřských škol, celková kapacita všech mateřských škol činí 613 dětí. Dále je v Kadani situováno 5 základních škol a základní umělecká škola s celkovou kapacitou cca 2500 žáků. V Kadani se dále nachází 2 střední školy a jedno gymnázium, vzdělávat se mohou i senioři v rámci Univerzity třetího věku v Kulturním zařízení Kadaň, která je pod záštitou na Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Pro volnočasové aktivity je možné navštívit Dům dětí a mládeže.

Mateřské školy

Mateřská škola Písnička, ul. Školní - Jedná se o nejmladší mateřskou školu v Kadani se 4 třídami a kapacitou pro 100 dětí. Nachází se v budově školy.

Mateřská škola Olgy Havlové – Tato mateřská škola se nachází ve starší rodinné vile se zahradou. Obsahuje 4 třídy s kapacitou pro 75 dětí.

Mateřská škola Hvězdička, ul. Na Podlesí – Kapacita mateřské školy je 165 dětí v 7 třídách. Školka je rozdělena do více budov uprostřed panelového sídliště Na Podlesí.

Mateřská škola Barvička, ul. Husova – Škola obsahuje 4 třídy pro 92 dětí. Je situována v panelové zástavbě.

Mateřská škola Čtyřlístek, ul. Klášterecká – S kapacitou 95 dětí obsahuje 4 třídy, z toho 1 třída je určena pro děti se závažnou vadou řeči. Je situována v okrajové části města poblíž přírody.

Mateřská škola Klásek, ul. Žitná – Nachází se na okraji města, kapacita je 86 dětí ve 4 třídách.

Základní školy

Základní škola Kadaň, Na Podlesí – Základní škola obsahuje 21 tříd s kapacitou cca 470 žáků, je dvoustupňová. Škola zaměstnává 55 zaměstnanců, z toho 29 učitelů. Škola nabízí rozšířenou nabídku výuky jazyků: němčinu, ruštinu, italštinu a španělštinu.

Základní škola a mateřská škola při nemocnici – Jedná se o menší základní školu, kde třídy obsahují menší počet žáků. Je zaměřena na vzdělávání handicapovaných dětí. Zaměstnává 33 zaměstnanců, z toho 14 pedagogů.

Základní škola Kadaň, ul. Chomutovská - Škola zaměstnává 44 zaměstnanců, z toho 23 učitelů. Nabízí rozšířenou výuku jazyků: němčinu a ruštinu.

Základní škola Rudolfa Koblíce – Budova školy pochází z roku 1959, obsahuje 9 ročníků s kapacitou cca 400 žáků. Zaměstnává 59 zaměstnanců včetně 29 učitelů.

Základní škola Kadaňská jednička, ul. Školní – Škola s prvním a druhým stupněm se nachází v klidném prostředí blízko zeleně, kapacita školy je cca 500 žáků, zaměstnává 45 zaměstnanců, z toho 21 pedagogů.

Základní umělecká škola Klementa Slavického – Škola vyučuje cca 300 žáků a zaměstnává 15 učitelů.

Střední školy

Střední průmyslová škola stavební a obchodní akademie – Střední škola nabízí čtyřleté studijní obory, které jsou zakončeny maturitní zkouškou. Obory, které je možné studovat, jsou Stavebnictví, Ekonomika a podnikání, Obchodní akademie a Technická zařízení budov, přičemž se jednotlivé obory zaměřují na stavitelství a stavebnictví. Partnerem školy je, mimo jiné, ČVUT. Vyučuje zde 25 pedagogů.

Střední škola technická, gastronomická a automobilní – Škola vznikla sloučením více škol, poskytuje vzdělání v oblasti strojírenství, zemědělství a gastronomie, studium je zakončeno maturitní zkouškou. Dále nabízí vzdělání, které je zakončeno učňovskou zkouškou. Doba studia je na 4 roky.

Gymnázium Kadaň – Jedná se o nejstarší střední školu v Ústeckém kraji a celého severočeského západu. Nabízí osmileté a čtyřleté studium, řadu jazykových kurzů i pro veřejnost, učitelé se zúčastní kurzů univerzity třetího věku.

Ostatní formy vzdělávání

Univerzita třetího věku – Pro osoby ve věku 50 a více let je umožněno se vzdělávat na Univerzitě třetího věku, která je součástí Kulturního zařízení Kadaň, kde je výuka organizována pod záštitou Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Forma výuky jsou přednášky, semináře, cvičení a exkurze, rozdělena je do zimního a letního semestru, ty ale nejsou zakončeny zápočty ani zkouškami. Výuka nabízí seznámení posluchačů s nejnovějšími poznatky vědy, historie, politiky či kultury.

Dům dětí a mládeže Šuplík – Dům dětí a mládeže nabízí řadu volnočasových aktivit, akcí či táborů a soustředění pro děti.

(Městský úřad Kadaň, ©2000 - 2022)

7.5 Národnostní struktura

Národnostní složení Kadaně je dostupné z dat ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011, stejně jak již bylo řečeno v předchozí kapitole, data o národnostní struktuře ze Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2021 jsou dostupná pouze na úrovni krajů a republiky. Analýza o národnostní struktuře nám poskytne lepší představu o tom, jaké je národnostní složení zdejšího obyvatelstva.

Na území Kadaně žije převážná většina české populace, jejíž procentuální zastoupení je 67,7 %. Jak se dalo očekávat, toto je velice srovnatelné s Ústeckým krajem, kde procentuální zastoupení Čechů tvoří 68,4 % a v České republice pak tvoří česká národnost 64,3 %. Druhé největší národnostní zastoupení v Kadani je slovenská národnost, která se řadí na druhé místo i v Ústeckém kraji a České republice, pokud zde nebudeme počítat moravské zastoupení. V Kadani pak žije hodně Ukrajinců, kde na rozdíl od Ústeckého kraje není jejich zastoupení nijak početné. Ukrajinská národnost je početně vysoká i v České republice. Díky blízkosti hranic žije v Kadani i poměrně dost Němců, stejně tak pohraniční oblast Ústeckého kraje má za následek zvýšenou německou populaci. Poslední více zastoupenou skupinou je národnost vietnamská, která je rovněž početně více zastoupená i v Ústeckém kraji, na rozdíl od průměru České republiky.

Tabulka č. 6: Procentuální zastoupení národností (ČSÚ, 2011).

Národnost	Kadaň	Ústecký kraj	Česká republika
česká	67,712	68,360	64,309
moravská	0,068	0,086	5,000
slezská	0,000	0,004	0,117
slovenská	2,323	1,487	1,410
německá	0,676	0,520	0,179
polská	0,227	0,136	0,375
romská	0,085	0,154	0,049
ukrajinská	1,068	0,356	0,510
vietnamská	0,625	0,518	0,284
neuvedeno	25,790	27,021	25,321

7.6 Ekonomické prostředí

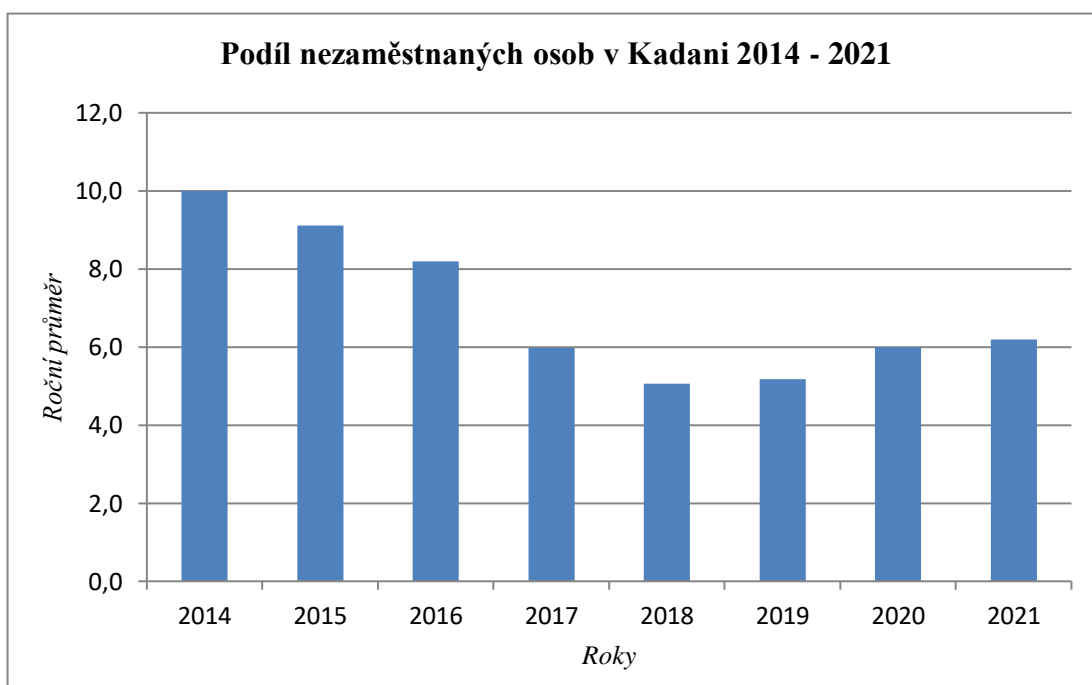
7.6.1 Struktura nezaměstnanosti

Ústecký kraj je známý tím, že se zařazuje jako jeden z nejchudších regionů České republiky, a že zde panuje vysoká nezaměstnanost, podobné charakteristice by odpovídala i Kadaň. Pro vyjádření nezaměstnanosti byl do roku 2013 využíván ukazatel s názvem míra registrované nezaměstnanosti, nicméně ten byl po tomto roce nahrazen novým ukazatelem, a to podílem nezaměstnaných osob, který je počítán jako podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let k obyvatelstvu ve stejném věku, vyjadřuje se v procentech. Jednotlivé ukazatele si jsou poměrně odlišné, proto nemá význam je porovnávat a pro potřeby této analýzy bude počítáno s novým ukazatelem. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, nedatováno)

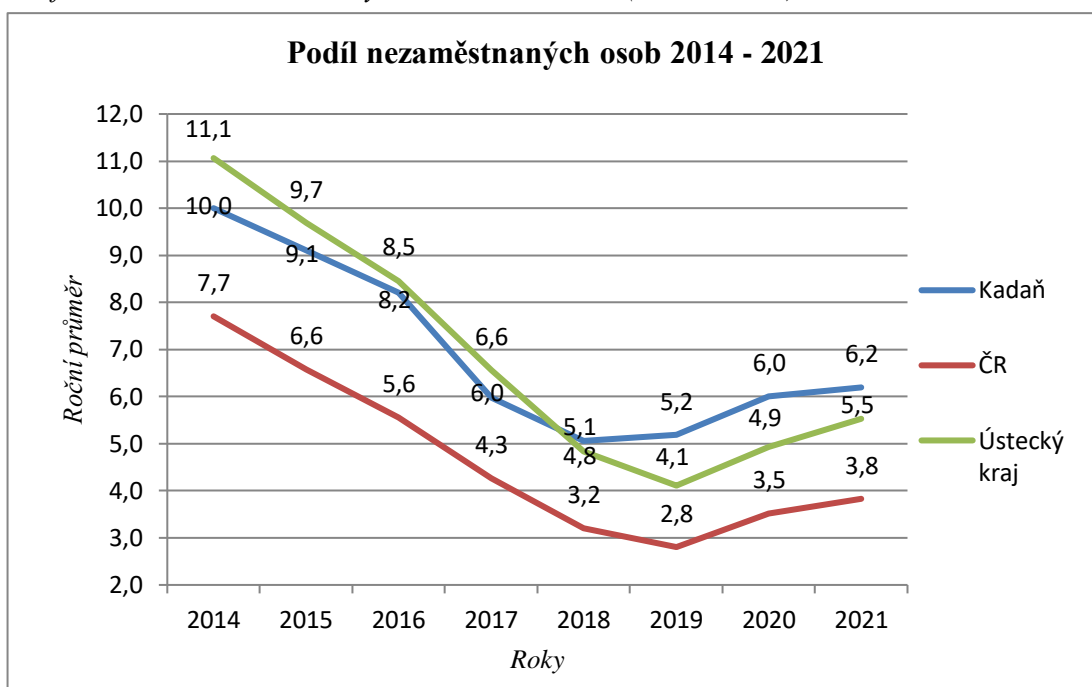
Na grafu č. 20 je zobrazen procentuální vývoj podílu nezaměstnaných osob od roku 2014 do roku 2021 v ročním průměru. Od roku 2014 se podíl nezaměstnaných osob postupně snižoval až do roku 2018, kdy se v tomto období

snížil podíl nezaměstnaných osob z 10 % na 5,1 %, tedy o polovinu. Od roku 2019 se však podíl nezaměstnaných osob začíná opět mírně navyšovat, v roce 2021 činí roční průměr 6,2 %. Tento nárůst je pravděpodobně spojený s koronavirovou krizí. Přehlednější porovnání vývoje podílu nezaměstnaných osob v Kadani, Ústeckém kraji a České republice je potom zachyceno na grafu č. 21. V roce 2014 dosáhla nezaměstnanost svého dlouholetého maxima, podíl nezaměstnaných osob činil 11,1 %. Obrat nastává v následujících letech, kdy podíl nezaměstnaných osob klesá až do roku 2018 u Kadaně. U Ústeckého kraje a České republiky klesala nezaměstnanost až do roku 2019. Republikový průměr je znatelně a trvale lepší, než průměr Ústeckého kraje a Kadaně, pohybuje se přibližně o 3 % níže, v posledních letech je ale rozdíl méně znatelný. Při porovnání Kadaně s Ústeckým krajem na tom byla Kadaň do roku 2017 lépe, po tomto roce však začíná město převyšovat v nezaměstnanosti kraj. Křivky vývoje podílu nezaměstnaných osob jsou poměrně totožné, od roku 2019 dochází k navyšování nezaměstnanosti u všech srovnávaných subjektů, v roce 2021 činí podíl nezaměstnaných osob v České republice 3,8 %, v Ústeckém kraji 5,5 % a v Kadani 6,2 %.

Graf č. 20: Podíl nezaměstnaných osob v Kadani 2014 - 2021 (MPSV, nedatováno).

Graf č. 21: Podíl nezaměstnaných osob 2014 - 2021 (MPSV, 2022).

Vyšší podíl nezaměstnaných osob v Kadani i v Ústeckém kraji je mimo jiné zapříčiněn nepříznivou věkovou skladbou obyvatelstva, kdy ubývá počet obyvatel v produktivním věku, ale i díky horší vzdělanostní struktuře, tedy zejména nedostatku vysokoškolsky vzdělaných obyvatel, obyvatel s vyšším odborným a úplným středním vzděláním. Dle následující analýzy je v Kadani dostatek volných pracovních míst, která se však nedaří zcela naplnit. Nedostatečná kvalifikace uchazečů měla za následek emigraci nejen z Kadaně, ale i z Ústeckého kraje, v posledních letech, s výjimkou roku 2020, kdy došlo k pandemii COVID-19, však dochází k nárůstu počtu obyvatel vlivem stěhování. Tyto jevy se navzájem poji a s nárůstem počtu obyvatel dochází ke snižování počtu nezaměstnaných osob.

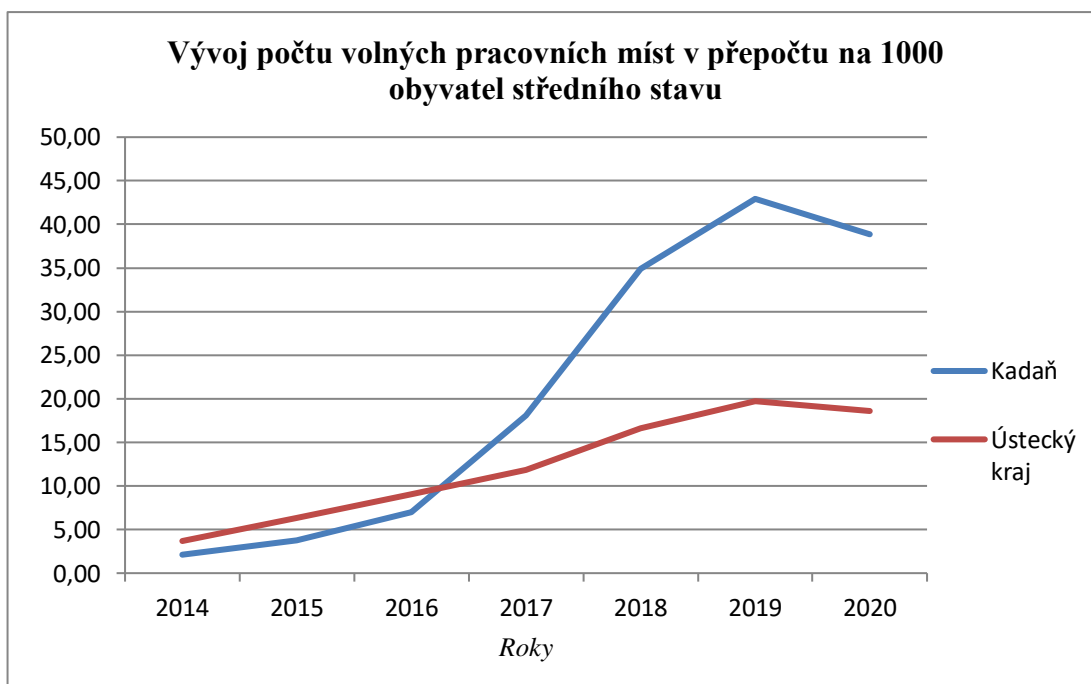
Vývoj počtu volných pracovních míst od roku 2014 do roku 2021 je zachycen v tabulce č. 7. Od roku 2014 dochází až k neuvěřitelnému nárůstu počtu volných pracovních míst jak v Kadani, tak v Ústeckém kraji. Zatím co průměr roku 2014 čítal v Kadani pouhých 34 volných pracovních míst, v roce 2021 vzrostl počet volných pracovních míst v průměru na 887. Stejný zvrát je možné pozorovat i u Ústeckého kraje, kde od roku 2014 vzrostl volný počet pracovních míst z 3 041 na 15 232 v roce 2021. Volných pracovních míst tedy markantně narostlo jak v Kadani, tak v Ústeckém kraji.

Tabulka č. 7: Vývoj počtu volných pracovních míst v ročním průměru (MPSV, nedatováno).

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Kadaň	38	68	125	324	631	779	710	887
Ústecký kraj	3 041	5 212	7 421	9 695	13 627	16 183	15 239	15 232

Pro přehlednější porovnání vývoje počtu volných pracovních míst v Kadani a Ústeckém kraji je udělán přepočít na 1000 obyvatel středního stavu, znázorněn je na grafu č. 22. Od roku 2014 do roku 2016 Kadaň zaostávala v průměru volných pracovních míst za Ústeckým krajem, ovšem od roku 2017 začala Kadaň převyšovat Ústecký kraj, v roce 2019 převyšovala o vysokých 23,21 % nad krajem a v roce 2020 je rozdíl stále vysoký.

Graf č. 22: Vývoj počtu volných pracovních míst v přepočtu na 1000 obyvatel střední stavu (MPSV, nedatováno).

7.6.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity

V Kadani se v roce 2011 vyskytovalo celkem 8 372 ekonomicky aktivních obyvatel, kde podle postavení v zaměstnání převládali zaměstnanci s počtem 6 142 nad zaměstnavateli, kterých bylo 202. Osob pracujících na vlastní účet se v obci vyskytovalo 654. Nejvíce osob (73 %) tedy v roce 2011 bylo v zaměstnaneckém poměru. V obci se dále vyskytovalo poměrně vysoké množství ekonomicky neaktivních osob (z celkového počtu obyvatel v roce 2011 se jednalo o 43 %), z nichž 47 % tvořili nepracující důchodci a 30 % studenti.

Tabulka č. 8: Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity v roce 2011 (ČSÚ, nedatováno).

		Celkem	Muži	Ženy	
Ekonomicky aktivní celkem		8 372	4 493	3 879	
V tom	zaměstnaní	7 500	4 057	3 443	
	Z toho podle postavení v zaměstnání	Zaměstnanci	6 142	3 223	2 919
		Zaměstnavatelé	202	142	60
		Pracující na vlastní účet	654	451	203
	Ze zaměstnaných	Pracující důchodci	354	166	188
		Ženy na mateřské dovolené	164	-	164
	Nezaměstnaní	872	436	436	
Ekonomicky neaktivní celkem		7 789	3 264	4 525	
Z toho	Nepracující důchodci	3 654	1 348	2 306	
	Žáci, studenti, učni	2 373	1 188	1 185	
Osoby s nezjištěnou ekonomickou aktivitou		1 443	886	557	

7.6.3 Vyjížd'ka do zaměstnání a škol

Z tabulky č. 9 je možné zjistit, že z celkového počtu ekonomicky aktivního obyvatelstva v roce 2011 vyjíždí za prací jedna třetina, z toho 221 osob vyjíždí do jiného kraje. Dále si můžeme všimnout, že z celkového počtu vyjíždějících do školy jich 58 % vyjíždí v rámci obce, zbylých 42 % vyjíždí mimo obec. Vysoký počet vyjíždějících žáků mimo obec může svědčit o nedostatečných kapacitách škol nebo nedostatečné nabídce vzdělávání.

Tabulka č. 9: Vyjížd'ka do zaměstnání a škol v roce 2011 (ČSÚ, nedatováno).

Vyjíždějící celkem		3 837
Vyjíždějící do zaměstnání	celkem	2 882
	v rámci obce	1 748
	do jiného obce okresu	767
	do jiného okresu kraje	108
	do jiného kraje	221
	zahraničí	38
Vyjíždějící do školy	celkem	955
	v rámci obce	552
	mimo obec	403

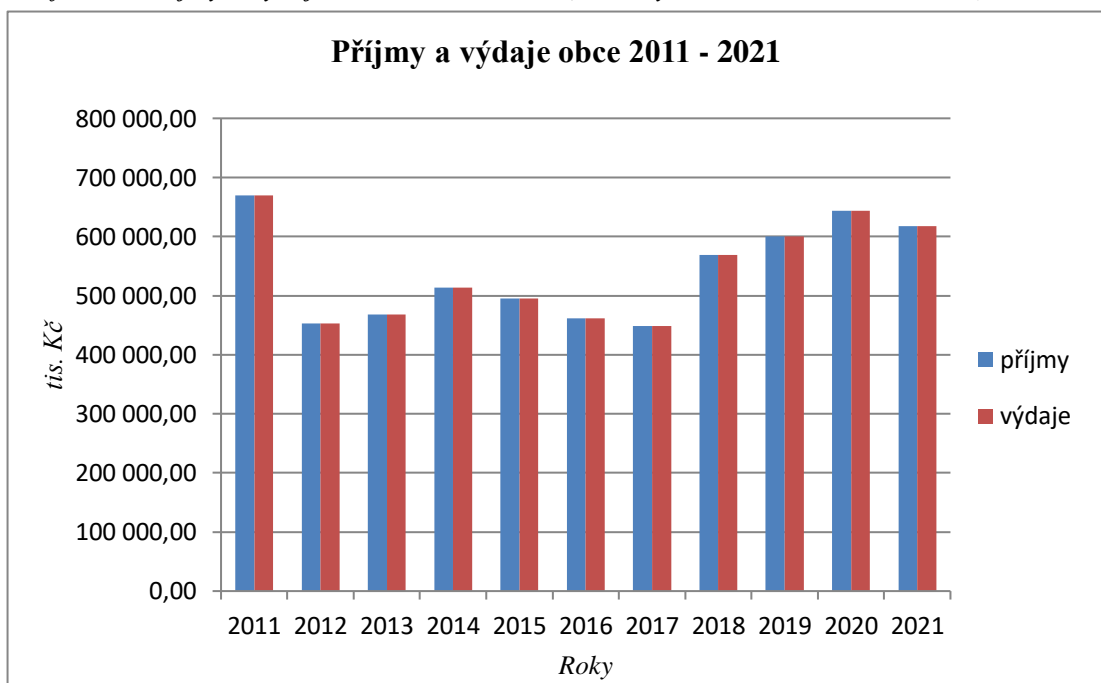
7.6.4 Hospodaření obce

Následující tabulka č. 10 zobrazuje příjmy a výdaje rozpočtu města od roku 2011 do roku 2021 a jejich saldo v tisících Kč, příjmy a výdaje jsou dále zaznamenány na grafu č.23. Jedná se o rozpočet vyrovnaný, kde saldo rozpočtu v jednotlivých letech vždy vychází hodnota 0. Tento rozpočet je z dlouhodobého ekonomického hlediska příznivý, jelikož dokáže maximalizovat využití všech zdrojů a je tedy lepší než rozpočet schodkový. Z tabulky a grafu je patrné, že největší příjmy i výdaje mělo město v roce 2011, a to 669 mil. Kč. Od roku 2012 do roku 2017 je rozpočet města nižší, a to přibližně o 200 mil. Kč. Od roku 2018 se rozpočet města opět navýšil do řádu okolo 600 mil. Kč.

Tabulka č. 10: Příjmy a výdaje města v tis. Kč 2011 – 2021 (Městský úřad Kadaň, 2000 - 2022).

	Příjmy	Výdaje	Saldo
2011	669 869,21	669 869,21	0
2012	452 521,44	452 521,44	0
2013	468 383,57	468 383,57	0
2014	513 065,22	513 065,22	0
2015	494 878,50	494 878,50	0
2016	461 555,07	461 555,07	0
2017	448 442,71	448 442,71	0
2018	568 508,41	568 508,41	0
2019	599 726,30	599 726,30	0
2020	643 663,81	643 663,81	0
2021	617 109,31	617 109,31	0

Graf č. 23: Příjmy a výdaje města 2011 – 2021 (Městský úřad Kadaň, 2000 - 2022).

Tabulka č. 10 zobrazuje podrobnou skladbu příjmů města Kadaň. Největší zastoupení mají v průměru za všechny roky příjmy daňové, jejich rozmezí se pohybovalo mezi 212 mil. Kč až 300 mil. Kč. Druhé nejvyšší zastoupení tvoří ostatní příjmy, které plynou zejména z nájmu a služeb bytů. Třetí a zároveň významnou položku zde tvoří přijaté transfery. Ty se pohybovaly v rozmezí 39 mil. Kč až 235 mil. Kč, nejvyšší přijatý transfer byl zaznamenán v roce 2011. Nejvýznamnější investiční dotace v jednotlivých letech byly zejména z ROP na projekt Nábřeží Maxipsa Fíka, na zateplení základních a mateřských škol ze SFŽP a MŽP, nebo například na projekty Multifunkční hřiště – severozápad, Vodní sporty, revitalizaci Löschnerova náměstí, Sociální bydlení Pruněrov 377, Sociální byty Pruněrov 167, Komunitní centrum Husova, Inovace vzdělávání ZŠ či na rozvoj Nemocnice Kadaň. Nedaňové příjmy se pohybovaly v rozmezí od 8,4 mil. Kč do 65,4 mil. Kč, nejnižší položku příjmů pak tvoří příjmy kapitálové, které se pohybovaly v rozmezí od 6,7 mil. Kč do 20,4 mil. Kč.

Tabulka č. 11: Skladba příjmů města v tis. Kč 2011 – 2021 (Městský úřad Kadaň, 2000 - 2022).

	Daňové	Nedaňové	Přijaté transfery	Kapitálové	Ostatní	Financování
2011	223 681	8 500	235 032	13 322	136 333	0
2012	212 959	9 728	83 506	14 213	8 977	69 233
2013	223 881	9 146	99 343	14 735	39 830	81 446
2014	227 189	9 429	82 232	16 790	39 426	137 997
2015	238 013	9 625	73 089	8 601	42 466	123 082
2016	234 242	8 715	40 402	7 109	42 001	129 084
2017	243 940	8 416	39 250	6 772	37 305	112758
2018	291 135	9 296	78 731	20 411	42 843	126 091
2019	308 407	8 747	102 866	9 074	42 677	127 952
2020	282 175	65 439	140 596	9 031	0	146 420
2021	280 525	51 548	128 590	10 300	0	146 144

Výdajová stránka města je rozdělena na výdaje jednotlivých odborů města. Nejvíce peněz putuje z Odboru výstavby, kde se výdaje pohybují v nejvyšších číslech, v jednotlivých letech v rozmezí 101 mil. Kč až 237 mil. Kč. Důvodem těchto vysokých výdajů v rámci Odboru výstavby jsou již výše zmíněné investiční dotace. Dále jsou peníze využívány na údržbu budov, sportovišť a komunikací. Druhé nejvyšší výdaje v pořadí tvoří Ostatní výdaje, které se skládají z transferů a darů, plateb pojištění a tvoření rezervy na kontokorentním účtu. Ostatní výdaje se pohybovaly v rozmezí 47 mil. Kč až 203 mil. Kč. Vysoké výdaje dále jdou z Odboru vnitřních věcí, které se skládají zejména ze mzdových a sociálních nákladů s průměrnými výdaji za roky 2011 až 2021 89 mil. Kč, a Příspěvkovým organizacím, mezi které patří výdaje Městské správě sociálních služeb, Městské knihovně, Kulturnímu zařízení Kadaň a školským zařízením, s průměrnými výdaji za jednotlivé roky 74 mil. Kč.

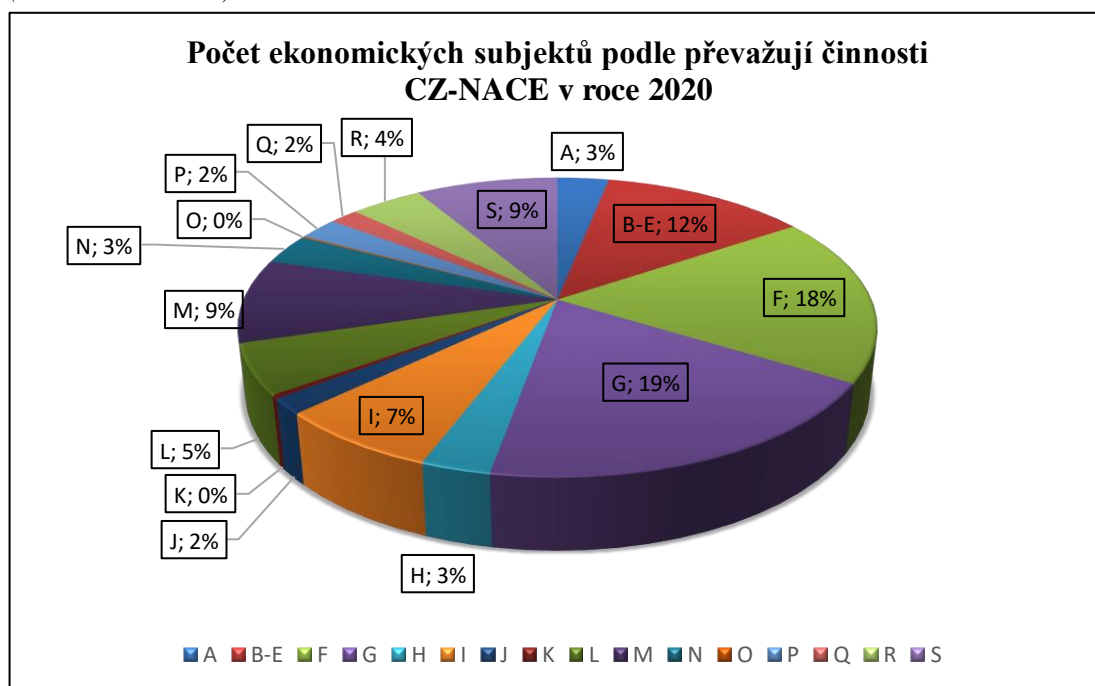
Tabulka č. 12: Skladba vybraných výdajů města v tis. Kč 2011 – 2021 (Městský úřad Kadaň, 2000 - 2022).

	Odbor vnitřních věcí	Odbor životního prostředí	Odbor dopravy	Odbor výstavby	Odbor sociálních věcí	Příspěvkové organizace	Ostatní výdaje
2011	77 757	15 183	4 227	237 595	105 341	46 476	110 604
2012	74 106	31 339	10 654	161 340	1 837	49 927	47 624
2013	73 739	25 924	12 042	145 936	14 351	47 845	127 329
2014	78 807	31 359	10 634	187 468	22 574	51 720	114 222
2015	76 910	34 125	11 977	125 918	19 695	61 393	126 603
2016	79 818	43 617	12 517	146 228	16 666	4 548	96 301
2017	80 253	44 094	12 410	111 290	16 339	57 654	111 976
2018	97 391	44 491	12 657	140 258	33 852	102 532	127 932
2019	108 814	34 202	13 434	164 448	34 252	116 112	118 690
2020	120 143	36 273	12 872	114 649	27 660	117 456	203 039
2021	120 744	38 282	12 885	101 040	27 597	122 398	184 044

7.6.5 Podnikatelská sféra

Celkový počet ekonomických subjektů v Kadani byl k datu 31.12.2020 3 330, z toho pouze u poloviny z nich (49,5 %) byla zjištěna aktivita. Z grafu č. 24 je patrné, že převažující činnost dle CZ-NACE je v Kadani kategorie G Velkoobchod, maloobchod, opravy a údržba motorových vozidel s procentuálním zastoupením 19 %. V druhém pořadí navazuje kategorie F Stavebnictví se zastoupením 18 %. Na třetím místě se umístila kategorie B-E Průmysl se 12 %, vzápětí jsou zastoupeny na čtvrtém a pátém místě kategorie S Ostatní činnosti a M Profesní, vědecké a technické činnosti se zastoupením 9 %, následuje kategorie I Ubytování, stravování a pohostinství se 7 %. Kategorie L Činnost v oblasti nemovitostí s 5 % je šestá v pořadí, se zastoupením 4 % se umístila kategorie R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti. Následují tři kategorie, a to N Administrativní a podpůrné činnosti, kategorie H Doprava a skladování a kategorie A Zemědělství se zastoupením 3 %. Zbylé kategorie pod 2 % jsou následující: Q Zdravotní a sociální péče, P Vzdělávání, O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení, K Peněžnictví a pojišťovnictví, J Informační a komunikační činnosti. Početní zastoupení registrovaných podniků a podniků se zjištěnou aktivitou je zaznamenáno v tabulce č. 13.

Graf č. 24: Počet ekonomických subjektů podle převažující činnosti CZ-NACE v roce 2020 (ČSÚ, nedatováno)

Tabulka č. 13: Počet ekonomických subjektů podle převažující činnosti CZ-NACE v roce 2020 (ČSÚ, nedatováno)

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	3 330	1 650
A Zemědělství	100	53
B-E Průmysl celkem	400	220
F Stavebnictví	584	309
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	611	232
H Doprava a skladování	96	51
I Ubytování, stravování a pohostinství	228	108
J Informační a komunikační činnosti	54	39
K Peněžnictví a pojišťovnictví	12	8
L Činnosti v oblasti nemovitostí	174	47
M Profesní, vědecké a technické činnosti	290	168
N Administrativní a podpůrné činnosti	106	56
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	5	2
P Vzdělávání	77	51
Q Zdravotní a sociální péče	56	44
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	140	57
S Ostatní činnosti	276	123

Na území Kadaně se nachází několik významných zaměstnavatelů, níže je uveden seznam těch nejvýznamnějších podle počtu zaměstnanců a převažující ekonomické činnosti dle CZ-NACE.

- Hunter Douglas Kadaň s.r.o.; 250 – 499 zaměstnanců; výroba ostatních kovodělných výrobků, povrchová úprava a zušlechťování kovů, maloobchod
- PFISTERER Czech s.r.o.; 100 – 199 zaměstnanců; výroba pryžových a plastových výrobků, elektronických součástek, desek, zařízení, elektrických vodičů a kabelů, obrábění
- Nemocnice Kadaň s.r.o.; 500 – 999 zaměstnanců; ústavní zdravotní péče
- FLOR – EXPRES – KADAŇ s.r.o.; 100 – 199 zaměstnanců; silniční nákladní doprava
- Odenwald CZ s.r.o.; 100 – 199 zaměstnanců; výroba ostatních pryžových výrobků, velkoobchod, maloobchod
- Arla Plast s.r.o.; 100 – 199 zaměstnanců; výroba plastových desek, fólií, hadic, trubek a profilů, výroba pryžových výrobků, velkoobchod, maloobchod
- Security servis s.r.o.; 100 – 199 zaměstnanců; činnosti soukromých bezpečnostních agentur, velkoobchod, maloobchod, poradenství v oblasti požární ochrany
- Donaldson Industrial CR s.r.o.; 250 – 499 zaměstnanců; výroba průmyslových chladících a klimatizačních zařízení
- SD – Kolejová doprava, a.s.; 250 – 499 zaměstnanců; železniční nákladní doprava
- Energetické opravny, a.s.; 250 – 499 zaměstnanců; výroba zdvihacích a manipulačních zařízení, výroba průmyslových chladících a klimatizačních zařízení, výroba ostatních strojů, výroba karosérií motorových vozidel
- Významný zaměstnavatel se sídlem mimo Kadaň – ČEZ, a.s.; 5000 – 9999 zaměstnanců; výroba elektřiny

Příspěvkové organizace

- Městská správa sociálních služeb Kadaň; 100 – 199 zaměstnanců; sociální péče v domovech pro seniory
- Základní umělecká škola Klementa Slavického; 25 – 49 zaměstnanců; umělecké vzdělávání
- Základní škola Kadaň, ul. Chomutovská 1683; 50 – 99 zaměstnanců; Základní vzdělávání na druhém stupni základních škol
- Základní škola Kadaň, ul. Školní 1479; 25 – 49 zaměstnanců; základní vzdělávání na druhém stupni základních škol
- Základní škola Rudolfa Koblíce, Pionýrů 1102; 50 – 99 zaměstnanců; základní vzdělávání na druhém stupni základních škol
- Základní škola Kadaň, Na Podlesí 1480; 50 – 99 zaměstnanců; základní vzdělávání na druhém stupni základních škol
- Základní škola a mateřská škola při nemocnici, Kadaň; 25 – 49 zaměstnanců; základní vzdělávání na druhém stupni základních škol
- Dům dětí a mládeže Šuplík Kadaň, ul. Jana Roháče 1381; 10 – 19 zaměstnanců; ostatní vzdělávání
- Střední průmyslová škola stavební a Obchodní akademie, Kadaň, Komenského 562; 25 – 49 zaměstnanců; střední odborné vzdělávání na středních odborných školách
- Gymnázium, Kadaň, 5. května 620; 25 – 49 zaměstnanců; střední všeobecné vzdělávání
- Mateřská škola Olgy Havlové Kadaň, ul. Kpt. Jaroše 581; 20 – 24 zaměstnanců; předškolní vzdělávání
- Mateřská škola, Školní 1479, Kadaň; 10 – 19 zaměstnanců; předškolní vzdělávání
- Mateřská škola, ul. Na Podlesí 1481; 25 – 49 zaměstnanců; předškolní vzdělávání
- Mateřská škola, ul. Husova 1337; 10 – 19 zaměstnanců; předškolní vzdělávání
- Mateřská škola, ul. Klášterecká 1557; 20 – 24 zaměstnanců; předškolní vzdělávání

- Materská škola, ul. Žitná 615; 10 – 19 zaměstnanců; předškolní vzdělávání
- Kulturní zařízení Kadaň; 25 – 49 zaměstnanců; ostatní zábavní a rekreační činnosti
- Sportovní zařízení Kadaň; 10 – 19 zaměstnanců; sportovní činnosti

(MFCR, 2013)

7.7 Bydlení

Dle Sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 obsahoval domovní fond v Kadani celkově 1 402 obydlených domů, z toho 109 domů bylo neobydlených. Mezi obydlenými domy bylo evidováno 841 rodinných domů, 508 bytových domů a 53 ostatních budov. Nejvíce domů podléhá osobnímu vlastnictví fyzických osob (53,8 %), kde se jedná v naprosto převážné většině o rodinné domy, následuje spoluvlastnictví vlastníků bytů (17,7 %), kde naopak převládají bytové domy. Třetí v pořadí z hlediska vlastnictví je obec/stát (9,3 %), kde je počet rodinných a bytových domů v jeho vlastnictví vyrovnaný, poslední v pořadí zastupují bytová družstva (1,5 %), z nichž jedno bytové družstvo je v rodinném domě.

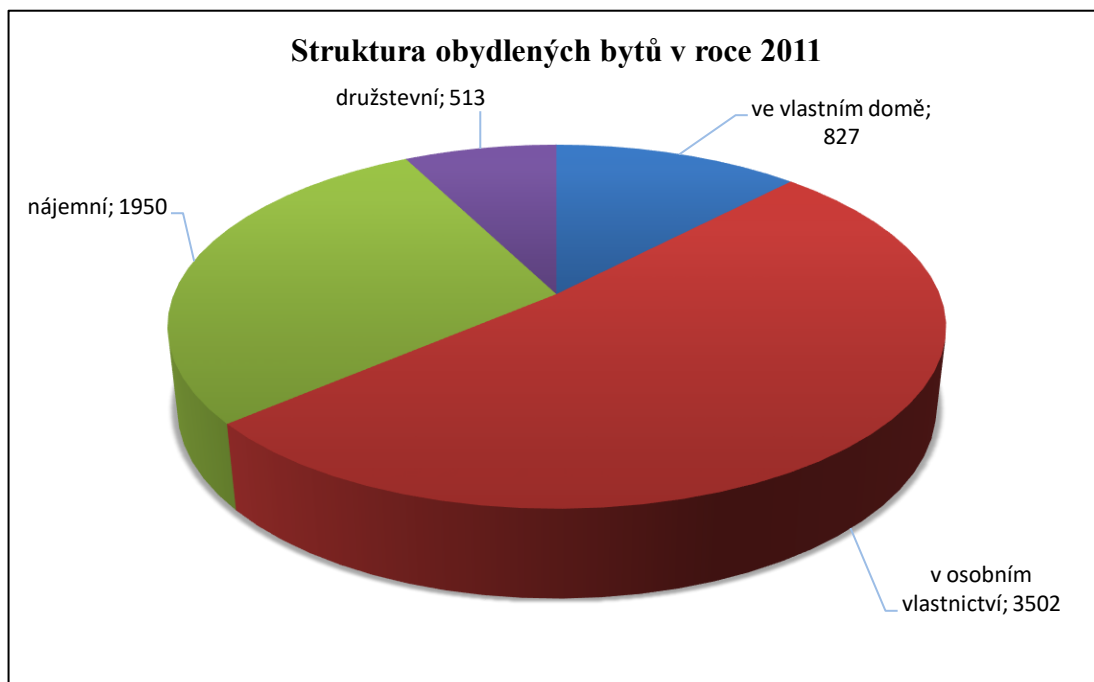
Následující tabulka č. 14 zachycuje domy podle výstavby od roku 1919 a dříve do roku 2011. Z tabulky je patrné, že nejvíce domů v Kadani bylo postaveno v letech 1920 až 1970 s celkovým počtem 502 domů. Vysoký nárůst počtu domů byl dále zaznamenán v letech 1971 až 1980 a 1991 až 2000. Poměrně velký rozmach výstavby domů proběhl v letech 2001 až 2011. Největší výstavba bytových i rodinných domů proběhla v letech 1920 až 1970, tento vysoký nárůst je ale dán velkým rozpětí daného období. Vysoký nárůst počtu bytových domů byl dále evidován v letech 1971 až 1980, výstavba rodinných domů probíhala zejména v posledních letech 1991 až 2011.

Tabulka č. 14: Domy podle období výstavby nebo rekonstrukce domu (ČSÚ, nedatováno)

	Celkem	Rodinné domy	Bytové domy
1919 a dříve	170	157	8
1920 až 1970	502	215	278
1971 až 1980	188	56	126
1981 až 1990	93	56	36
1991 až 2000	178	135	34
2001 až 2011	222	196	19

V Kadani se dále nachází celkově 7 535 obydlých bytů, z toho 1 028 se jich nachází v rodinných domech a 6 412 v bytových domech, 95 bytů je evidováno v ostatních budovách. Z hlediska vlastnické struktury je nejvyšší počet bytů v osobním vlastnictví, kde se jedná pouze o byty v bytových domech v počtu 3 502, a následně v nájemním, kde rovněž převažují byty v bytových domech s počtem 1 779 nad byty v rodinných domech s počtem 113. Ve vlastním domě je evidováno celkově 827 bytů, z toho 754 v rodinných domech a 67 v bytových domech, a v poslední řadě jsou byty družstevní s celkovým počtem 513, z toho 1 v rodinném domě a 512 v bytových domech.

Graf č. 25: Byty podle právního důvodu užívání (ČSÚ, nedatováno)

Hospodařících domácností bylo v roce 2011 celkem 7 926, z toho 4 432 jich bylo tvořeno jednou rodinou. V tom 1 917 úplných rodin bylo bez závislých dětí a 1 385 úplných rodin obsahovalo závislé děti. U neúplných rodin je pořadí opačné, zde bez závislých dětí bylo evidováno 453 neúplných rodin a se závislými dětmi 677 neúplných rodin. V Kadani se dále vyskytoval vysoký počet domácností s jednotlivci v počtu 2 925 domácností. (ČSÚ, nedatováno)

7.7.1 Koncepce rozvoje bydlení

Tento dokument byl vytvořen v roce 2005 do roku 2015, jeho první aktualizace proběhla v roce 2008 a nyní je po druhé aktualizaci s výhledem do roku 2023. Nahlédneme-li do tohoto dokumentu, zjistíme, že město vytváří konkrétní možnosti rozvoje bydlení jak v jádru města, tak i na jeho okrajích a počítá především s tím, že se do nově navržených ploch pro bydlení budou stěhovat zejména mladí lidé.

V Koncepci rozvoje bydlení je stanovena řada možností pro individuální bydlení. Jako první lokalita je zde uvedena lokalita jihovýchodního předpolí města Kadaně – Vinohrady. Pro tuto oblast je navrženo 140 rodinných domů a 18 bytových. V přepočtu lokalita nabídne bydlení pro 1086 obyvatel. Tato lokalita je již z větší části dokončena, k dostavbě zbývá jen pár domů. Další vhodnou lokalitou k výstavbě rodinných domů je lokalita Strážišť III. Tato oblast se nachází v západní části Kadaně a bude nabízet 2 bytové domy a zhruba 30 rodinných domů. Třetí vhodnou oblastí jsou prostory zahrádek pod Prostředním vrchem. Tato oblast je situována rovněž v západní části Kadaně a nabízí výstavbu zhruba 60 rodinných domů, v přepočtu přibližně pro 300 obyvatel. Malou lokalitou k výstavbě rodinných domů je v ulici Pionýrů pod Svatým kopcem. Zde lze počítat s výstavbou zhruba 8 domů pro 40 obyvatel. Tyto vybrané lokality se nacházely v okrajových částech města, nicméně město počítá i s vnitřní výstavbou. Lokalita Polní sever, která se nachází v jihovýchodní části města poblíž centra, by umožnila regeneraci části průmyslového areálu k využití pro bytové bydlení. Oblast centrum východ, nacházející se v bezprostřední blízkosti historického centra, by obnovila plochy u Žatecké brány a využila je k výstavbě nových rodinných domků či bytů, popřípadě nové mateřské školy. (Městský úřad Kadaň, 2000 - 2022)

7.7.2 Územně plánovací dokumentace, územně plánovací podklady

Územní plán Kadaně

Město Kadaň má Územní plán Kadaně, úplné znění po vydání změny č. 6, které nabylo účinnosti 24. 7. 2021.

Územní plán se zaměřuje na vymezení nových zastavitelných ploch pro výrobu, skladování a lehkého průmyslu zejména v severní části Kadaně, a dále na rozšiřování dosavadních průmyslových areálů.

Z hlediska nového bydlení je snaha o obnovu venkovských sídel Brodce, Pokutice, Úhošťany, Kadaňská Jeseň, Zásada u Kadaně a částečný návrat k jejich původnímu historickému významu v sídelní struktuře. V rámci těchto sídel jsou proto vymezeny zastavitelné plochy, zejména pro bydlení. Stávající sídla vesnického charakteru jsou uvažována jako výstupní body do krajiny pro rekreaci, kdy je počítáno s vybudováním záchytných parkovišť a zpřístupněním hromadnou dopravou. Územní plán navrhuje vytvoření nových os, které mají propojit zastavěné území s krajinou. Jedná se o:

„a) protažení podélné osy Rooseveltových sadů zeleným pásem podél Bystřického potoka dále na sever do navržené plochy přestaveb ploch průmyslových výrobních na obytnou zónu a dále plochami zeleně na veřejných prostranstvích do nově rekultivovaných ploch na plochách bývalé důlní činnosti,

b) vytvářet podmínky pro doplnění občanské vybavenosti podhradí a návaznosti na cyklistickou trasu vedoucí údolím řeky Ohře od Klášterce nad Ohří po pravém břehu a pokračující k mostu přes řeku Ohři na Želínu, Rokli a Nechranickou přehradu s nově realizovaným úsekem na pravém břehu řeky Ohře ve směru na Zásadu.“

Dále jsou navrženy plochy přestavby, které jsou navrženy v samotném sídle Kadaň. Tyto plochy přestavby mění některé plochy zahrádkových osad, ploch výroby a kasáren na plochy bydlení. (Územní plán Kadaně, 2021)

Regulační plán jihovýchodního předpolí Kadaně

Pro jihovýchodní část sídla Kadaň je zpracován Regulační plán jihovýchodního předpolí Kadaně, který má úplné změny po vydání 4. Změny s nabytím účinnosti dne 14. 10. 2021. V rámci této lokality je navržena zástavba pro bydlení v rodinných domech a bytových domech, včetně plochy občanského vybavení pro tělovýchovu a sport. Regulační plán stanovuje podmínky a využití ploch nad rámec platnému Územnímu plánu Kadaně. Jak již bylo zmíněno v kapitole 7.7.1. Koncepce rozvoje bydlení, zdejší lokalita uvažuje 140 rodinných domů a 18 bytových domů pro zhruba 1 086 obyvatel. (Regulační plán Kadaně, 2021)

Studie využití rekreační lokality Tušimice

Rekreační lokalita Tušimice je situována ve východní části Kadaně, kousek od areálu tepelné elektrárny Tušimice a v blízkosti řeky Ohře. Lokalita je atraktivní z hlediska individuální rekreace, území obsahuje přibližně 250 chat s návazností na řeku Ohře. Důvod pořízení studie je koordinace budoucí výstavby s cílem doplnit a revitalizovat lokalitu. (Studie využití rekreační lokality Tušimice, 2019)

7.8 Cestovní ruch

V Kadani se nachází celkem 18 hromadných ubytovacích zařízení s celkovou kapacitou 456 pokojů a 1 096 lůžek. Z celkového počtu hromadných ubytovacích zařízení se v Kadani nachází:

Tabulka č. 15: Typy hromadných ubytovacích zařízení v roce 2020 (ČSÚ, nedatováno)

Hromadná ubytovací zařízení		18
v tom	Hotel, motel, hotel ****	1
	Hotel, motel, hotel ***	1
	Penzion	6
	Kemp	2
	Turistická ubytovna	5
	Ostatní hromadné ubytovací zařízení	3

V hromadných ubytovacích zařízeních (mimo hotel, motel, hotel, penzion) je celkem 90 míst pro stany a karavany. Z hlediska návštěvnosti bylo v hromadných ubytovacích zařízeních evidováno v roce 2020 celkem 10 406 hostů, z nichž 7 845 byli rezidenti a 2 561 nerezidenti. Celkový počet přenocování v roce 2020 byl 27 179, z toho výrazně převyšuje přenocování rezidentů s počtem 20 789, nerezidentů v Kadani v roce 2020 přenocovalo pouhých 6 390.

Tabulka č. 16: Celkový počet hostů a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v roce 2020 (ČSÚ, nedatováno)

Počet hostů celkem		10 406
v tom	Rezidenti	7 845
	Nerezidenti	2 561
Počet přenocování celkem		27 179
v tom	Rezidenti	20 789
	Nerezidenti	6 390

7.9 Kultura, sport a volný čas

7.9.1 Kulturně historické památky

Františkánský klášter

Františkánský klášter Čtrnácti svatých pomocníků je národní kulturní památkou, vyniká zejména krásnými unikátními nástěnnými malbami, či sklípkovou klenbou. V současné době je podána žádost o přiřazení kláštera na seznam UNESCO. V areálu kláštera dále probíhá celoročně řada nejrůznějších akcí, mezi které spadají například koncerty, hudební festivaly a kadaňské vinobraní. Stavba kláštera vznikla v 15. století na místě původní poutní kaple Čtrnácti svatých pomocníků. Otevírací doba je od ledna do listopadu ve čtvrtky až neděle, v červenci a srpnu je klášter otevřen od úterý do neděle, vždy od 10:00 do 17:00. V klášteře se

konají pravidelné Bohoslužby, pro návštěvníky jsou připraveny z výběru čtyři různé prohlídky.

Radniční věž

Výraznou dominantou Kadaně je radniční věž, umístěná na Mírovém náměstí. Věž dosahuje výšky 53,75 metrů a poskytuje výhled do celého širého okolí, zároveň se jedná o nejvyšší stavbu ve městě. Dominantu z ní tvoří nejen její výška, ale i celá bílá barva, která stavbu více zdůrazňuje. Věž pochází z počátku 16. století a jedná se o gotickou stavbu, turisty je velice žádanou atrakcí. Ve věži doposud sídlí městský úřad a starosta města. Věž je zpřístupněna od dubna do září o víkendech a svátcích, v červenci a srpnu denně.

Kadaňský hrad

Nad řekou Ohří se na skále tyčí nádherný hrad z roku 1260, Kadaňský hrad je další významnou památkou ve městě. Tato kulturní památka vyniká svou dobou zachovalostí, v minulosti hrála významnou obrannou roli v rámci komplexu městského opevnění, avšak zajímavostí je, že jako součást opevnění Kadaně není hrad umístěn v centru, nicméně na okraji opevnění. Během třicetileté války v první polovině 17. století došlo k vyplnění hradu švédskými vojsky, hrad byl vypálen a zrušeno. K jeho obnově došlo po roce 1750 za vlády Marie Terezie. Pro návštěvníky hradu jsou v nabídce komentované prohlídky od 10:00 do 17:00, hrad je pro veřejnost otevřen od dubna do září o víkendech, od května do srpna od úterý do neděle.

Svatá brána

Kousek od Radniční věže je možné dojít ke Svaté bráně, stavbě z konce 13. století. Mohutná brána byla součástí městského opevnění, které obsahovalo dva až tři hradební pásy. Svatá brána byla jedním z hlavních vstupů do města, projížděli jí kupecké karavany putující až z Německa, nebo panovníci, jako třeba Václav II., Karel IV., Ferdinand I. Nebo Josef II. Svatá brána odděluje původní, staré město od předměstí Kadaně. Stavba brány je gotická, obsahuje však výklenek v barokním stylu. Stejně tak jako Radniční věž je Svatá brána zpřístupněna pro veřejnost, výhled sice neposkytuje tak velký, jako u Radniční věže, avšak umožňuje spatřit Kadaň z jiného úhlu a perspektivy.

Minoritská bašta

Další součástí městského opevnění je Minoritská bašta, která sloužila jako jedna z hlavních obranných komponent města. Bašta je součástí druhého hradebního pásu, tloušťka kamenného zdiva je v některých místech až 4 metry. V minulosti poskytovala stanoviště pro těžká pevnostní děla. Součástí městského opevnění byly další dvě bašty. Minoritská bašta je nyní v soukromém vlastnictví a v 90. letech 20. století prošla značnou rekonstrukcí, nyní se zde nachází expozice Městského muzea. V baště jsou pořádány sezónní výstavy, pro návštěvníky je otevřena v květnu, červnu a září o svátcích a víkendech, v červenci a srpnu od úterý do neděle.

Barbakán Žatecké brány

Významnou obrannou stavbou u jedné ze čtyř městských bran je barbakán u Žatecké brány, kdy se jedná o jednu z nejstarších obranných staveb ve Střední Evropě. Pozdně gotický obranný prvek pochází z roku 1458, je kruhového typu a ve své době představoval průkopnickou obrannou jednotku, jelikož poskytoval možnost pálit do více stran a chránil hradby před přímými zásahy děl. Stavba je přístupná každému bez omezení.

Katova ulička

Velkou turistickou atrakcí v Kadani je Katova ulička, nejužší pojmenovaná ulice v České republice. V nejužším místě je široká pouhých 66 centimetrů, na délku dosahuje zhruba 50 metrů. Do uličky je možné se dostat opět z Mírového náměstí, po jejím průchodu se vyskytneme na katově plácku, kde v minulosti probíhaly popravy a od toho plyne samotný název ulice. Průchod ulicí není zpoplatněn a je tedy přístupný každému bez omezení.

Hradební okruh

Kadaň se vyznačuje tím, že se v ní nachází nejlépe dochované městské opevnění v České republice. Výstavba opevnění byla započata v 13. století a byla výrazně ovlivněna terénními podmínkami. V 15. století se již jednalo o nejmohutnější opevnění v celém Českém království. Celý okruh obsahuje i již výše zmíněné součásti městského opevnění.

Kostel Povýšení svatého Kříže

Na Mírovém náměstí se nachází opravdu velká řada dominant, mezi které lze bez pochyby zařadit i Kostel Povýšení svatého Kříže. Vedle Radniční věže tvoří kostel další významný symbol města, původní stavba je gotická, avšak prošla barokními úpravami a nyní je na seznamu kulturních památek České republiky. V minulosti kostel postihlo několik katastrof, avšak vždy se ho podařilo obnovit a nyní je ve velice dobrém stavu. Mimo pravidelné bohoslužby se zde pořádají koncerty. Mimo tento překrásný a největší kadaňský kostel se v Kadani nachází velká řada dalších kostelů, které stojí za návštěvu. Patří mezi ně Kostel Stětí sv. Jana Křtitele, Kostel sv. Anny, Kostel sv. Petra a Pavla, Kostel Zvěstování Panny Marie a Čtrnácti svatých pomocníků, Kostel sv. Rodiny, Kostel sv. Vavřince na Želině a Kaple Růžencového bratrstva.

Sloup Nejsvětější Trojice

Menší dominantu neboli akcent tvoří uprostřed Mírového náměstí morový sloup, a to Sloup Nejsvětější Trojice v barokním stylu. Sakrální pískovcová památka oslavuje katolickou církev a připomíná ukončení morové pohromy. S výškou 25 metrů zobrazuje Pannu Marii, svatého Rocha se psem a další svaté, jako třeba svatého Floriána, svatého Isidora, svatou Kateřinu, svatou Barboru a další.

Alžbětinský klášter

Barokní klášter se nachází na Špitálském předměstí a byl vytvořen podle návrhu J. K. Kosche, který se nechal inspirovat pražským klášterem sv. Anny na Slupi. Zajímavý je především nástrojnými malbami od Josefa Fuxe z roku 1770.

7.9.2 Kulturní dění v obci

Císařský den

Na konci srpna se v Kadani každoročně koná Císařský den, tato tradiční slavnost a jedna z největších kulturních akcí má připomenout historickou návštěvu Karla IV. v roce 1367 v Kadani. V rámci této akce je zbudováno tržiště, kde jsou ukázky dobových řemesel, středověká hudba, konání rytířských turnajů, šermu a tanečních vystoupení. Součástí Císařského dne je velkolepý průvod s příjezdem krále

a římského císaře Karla IV, průvod začíná u Františkánského kláštera a končí na Mírovém náměstí. Akce je zakončena proslovem krále, ohňovou show a ohňostrojem.

Pivní slavnosti

Každý rok v období léta se v Kadani na Mírovém náměstí konají pivní slavnosti, v rámci této akce je možné ochutnávat nápoje z místních pivovarů, dostupné je také občerstvení a hudba. Pro děti je připraven skákací hrad. Součástí slavností je soutěž o Kadaňský korbel a Pivní zátku, kde vítěze Korbelu vybírá odborná porota, a vítěze Zátky volí diváci.

Vinobraní

V prostorách areálu Františkánského kláštera se každé září na závěr léta koná vinobraní. Součástí vinobraní je občerstvení a kapely, které svou hudbou zpříjemňují již tak příjemnou akci. Jako zpestření je dělán výklad a názorná ukázka toho, jak se hrozny zpracovávají a jak se z nich dělá víno.

Vysmáté léto

Na odstartování léta je každoročně pořádán hudební festival Vysmáté léto, festival je pořádán pod kadaňským hradem a jedná se o jeden z největších festivalů na severu Čech. Tradici má od roku 2004, od té doby zde vystoupily známé kapely jako Kabát, Kryštof, Chinaski nebo i světoznámá kapela The Rasmus.

Farmářské trhy

Pro podporu místních farmářů jsou pořádány farmářské trhy, které jsou pořádány pravidelně každou druhou středu od jara na podzim.

Food festival

Relativně novou kulturní akcí, která byla zahájena v roce 2019, je festival jídla. V rámci festivalu jsou připravovány celosvětové pokrmy předními českými kuchaři. Festival se koná na Mírovém náměstí a pro zpříjemnění atmosféry a získání nových znalostí jsou součástí festivalu kapely a kuchařské miniworkshopy.

Narozeniny Maxipsa Fíka

Maxipes Fík jakožto kadaňský patron slaví narozeniny, a proto se každý rok koná oslava určená především pro děti, jelikož se pořádá na mezinárodní den dětí. Do programu jsou zařazeny soutěže, hudební a divadelní vystoupení a spousta další zábavy. Součástí této akce jsou stánky s občerstvením a akce je konána na přelomu května a června.

Advent

Trhy, které nabízejí adventní věnce, svařáky, občerstvení, zpěv koled, ohňostroj a slavnostní rozsvícení vánočního stromku se konají na Mírovém náměstí tradičně každý rok.

C. K. Masopust

Zábavu, jídlo a pití nabízí tradiční slovanský svátek, který se koná pravidelně v únoru na Mírovém náměstí. Atmosféru zpříjemňují hudební kapely a maskot Švejk.

pARTy ve Františkánu

Akce spočívá v uměleckých vystoupeních všeho typu na open air festivalu v prostorách zahrad Františkánského kláštera, který se koná v květnu. Na festivalu vystupují kapely, zpěváci a zpěvačky, probíhají zde divadelní vystoupení, talk show, ukázky bojových umění, bubenické show a další. Součástí akce jsou stánky s občerstvením.

Galerie Josefa Lieslera

V galerii se pořádají různorodé umělecké výstavy, expozice jsou pravidelně obměňovány každý měsíc. Otevírací doba je celoroční.

Muzeum Minoritská bašta

Muzeum vojenských a válečných dějin je umístěno v Minoritké baště. Otevírací doba je v květnu, červnu a září jen o svátcích a víkendech, v červenci a srpnu od úterý do neděle.

Kino Hvězda

Promítání českých i zahraničních filmů ve 2D i 3D nabízí Kino Hvězda. Otevírací doba celotýdně v odpoledních hodinách.

Muzeum čarodějnic

Muzeum čarodějnic se nachází v domu U Slunce na Mírovém náměstí vedle Radniční věže, umístěno je v gotických a renesančních sklepech. V dubnu a říjnu je otevřeno pouze o víkendech v odpoledních hodinách, v květnu a září od úterý do pátku v odpoledních hodinách a o víkendech, v červnu, červenci a srpnu od úterý do neděle.

Galerie pod širým nebem

Galerie se nachází na Studentském náměstí nedaleko od centra a obsahuje výstavu fotografií, pohlednic a výkresů dětí z mateřských školek.

Kulturní zařízení Kadaň

Kulturní zařízení v Kadani je příspěvkovou organizací, která se stará o kulturní a společenský život ve městě. Součástí zařízení provozování divadla, koncertů, výstav, muzea, knihovny a nejrůznějších společenských událostí a slavností.

7.9.3 Sportovní vyžití

Město cyklostezek

V Kadani se nachází velké množství cyklistických stezek, město protínají tři hlavní tahy: Cyklostezka Kadaň – Klášterec nad Ohří – Pernštejn; Cyklostezka Kadaň – Rokle – Nechanická přehrada – Žatec; Cyklostezka Kadaň – Černovice – Chomutov. Všechny tyto cyklostezky začínají na nově zrekonstruované promenádě a nábřeží Maxipsa Fíka, následně se rozdělují do západního, severovýchodního a jihovýchodního směru.

Kadaňské koupaliště

Koupaliště vybavené tobogány, dvěma plaveckými bazény, brouzdalištěm, dětským hřištěm a plážovým volejbalem se nachází vedle zimního a fotbalového stadionu poblíž Rooseveltových sadů.

Minigolfové hřiště

Hřiště pro minigolf se nachází mezi Kadaňským koupalištěm a lesoparkem.

Koupaliště Pruněřov

Jedná se o přírodní koupaliště s umělou vodní nádrží a různými atrakcemi, součástí komplexu je občerstvení a Autokemp Pruněřov.

Půjčovna lodiček

Pod kadaňským hradem se nachází půjčovna lodiček a šlapadel, které je možné si vypůjčit pro plavbu po řece Ohři.

Sportovní zařízení Kadaň

Sportovní zařízení Kadaň je příspěvkovou organizací zřizovanou městem, která zahrnuje tyto areály: sportovní halu, zimní stadion, fotbalový stadion, stadion pozemního hokeje a multifunkční hřiště. (Městský úřad Kadaň, 2019)

7.9.4 Příroda a rekreace

Z hlediska možnosti rekreace v přírodě nabízí okolí Kadaně menší řadu možností. Na jih od Kadaně je možné vyšplhat na stolovou horu Úhošť, kde se nachází národní přírodní rezervace a je zde možné nalézt pozůstatky pravěkého hradiště. Na západ od Kadaně, v těsné blízkosti samotného sídla, se nachází Svatý kopeček, který je vyhlášen jako přírodní památka. Na vrcholu je možné navštívit rozhlednu Svatý vrch, ze které je výhled na Krušné hory. Na jižní území Kadaně také zasahuje evropsky významná lokalita a ptačí oblast. V Kadani je také možné nalézt řadu památných stromů. (AOPK, 2022)

Potenciál k rekreaci je spatřen zejména v jižním území Kadaně, kde se nachází zejména hora Úhošť a rozsáhlé lesnaté oblasti. Zdejší sídla, jako jsou Zásada u

Kadaně, Pokutice, Kadaňská Jeseň, Úhošťany a Brodce mají potenciál ke vzniku vstupních bodů do okolní přírody, mohly by zde tedy vzniknout například záchytná parkoviště a občanská vybavenost. Severní část Kadaně je zemědělsky intenzivně využívaná, potenciál rozvoje je například v cyklistické dopravě.

7.10 Zdravotní a sociální oblast

7.10.1 Zdravotní péče

Zdravotnické služby v Kadani jsou zajištěny díky zdejší nemocnici. Do spádového obvodu nemocnice spadá kromě samotné Kadaně ještě Klášterec nad Ohří, Vejprty, Radonicko a část Žatecka a Podbořanska.

Stavba nemocnice byla vybudována v roce 1978, areál nemocnice je oplocen a zabírá svou rozlohou zhruba 56 tis. m², užitková plocha nemocnice je zhruba 27 tis. m². Samotné vnitřní prostory jsou pak rozděleny do 17-ti hlavních částí.

Zdravotnické služby s lůžkovou péčí jsou zajištěny v oborech interna včetně JIP, chirurgie včetně JIP, ortopedie, gynekologie a porodnice, pediatrie, urologie, ARIM. Celková kapacita lůžek činí 230 lůžek. Veškerá oddělení jsou vybavena nadstandardním vybavením a technikou, nemocnice disponuje moderními sanitními vozy, které zajišťují dopravu především ze spádového obvodu. Ambulantní služby jsou poskytovány interně v odborných ambulancích, které obsahují všeobecnou internu, kardiologii, diabetologii, a dále v ortopedických, chirurgických a traumatologických ambulancích. Nemocnice obsahuje ordinace praktických lékařů, závodních lékařů, pediatry, urology a další. Prostory nemocnice jsou využívány i pro soukromé ambulance, jako je např. rehabilitační oddělení a stomatologie. V areálu se také nachází lékárna. (Nemocnice Kadaň, 2022)

7.10.2 Sociální služby

Sociální služby jsou ve městě zajišťovány příspěvkovou organizací Městskou správou sociálních služeb Kadaň. Mezi poskytované služby patří Domov pro seniory, Pečovatelská služba a Odlehčovací služba.

Domov pro seniory

Pobytová služba v Domově pro seniory je s celoročním provozem, domov se nachází v ulici Věžní, č.p. 958 a je umístěn kousek od centra města. Budova byla rekonstruována v roce 2007 a částečně obsahuje nově vybudované prostory. Objekt je kompletně bezbariérový a areál obsahuje parkově upravenou zahradu s možností odpočinku. Celková kapacita domova pro celoroční pobyt je 99 lůžek v 57 pokojích, z toho 18 pokojů je jednolůžkových, 36 dvojlůžkových a 3 pokoje jsou třílůžkové. V zařízení jsou možné také krátkodobé pobyty zařizované odlehčovací službou, pro to je určen jeden pokoj se 4 lůžky. Domov pro seniory obsahuje jedno detašované oddělení v budově kadaňské nemocnice, zde je k dispozici 21 lůžek v 10 pokojích, z toho 1 pokoj je jednolůžkový, 8 dvojlůžkových a 1 čtyřlůžkový. Celkový počet lůžek Domova pro seniory včetně jeho detašovaného pracoviště pro celoroční pobyt činí 120 lůžek. Cílovou skupinou jsou mladší senioři ve věku 65 až 80 let a starší senioři ve věku nad 80 let, kteří jsou již ne zcela soběstační a jsou závislí na cizí pomoci. Upřednostňováni jsou zájemci z Ústeckého kraje, zejména z Kadaně a okolních obcí. Domov pro seniory v Kadani je charakteristický bezpečným a klidným prostředím s kvalitní péčí a důstojným žitím.

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba Kadaně poskytuje terénní služby pro občany města a také služby ve dvou domovech s pečovatelskou službou, které se vyskytují na Hradě v Tyršově ulici 567 a ve Věžní ulici 1392. Pečovatelské služby jsou poskytovány osobám v nepříznivé situaci s cílem zachovat kvalitní a důstojný život ve známém prostředí klientů. Služba není věkově omezena.

Odlehčovací služba

Služba je poskytována celoročně pro seniory žijící ve svém přirozeném prostředí pro potřeby ulehčení na nutnou dobu. Odlehčovací služba je součástí zařízení Domova pro seniory v Kadani, kde disponuje jedním pokojem se 4 lůžky. Cílová skupina jsou senioři od 62 let, přičemž jsou upřednostňováni obyvatelé Kadaně a přilehlých obcí. (Městská správa sociálních služeb, 2021)

8. Strategický plán Kadaně

O budoucím vývoji a podobě města v dlouhodobém časovém horizontu vypovídá Strategický plán, který v závislosti na historických, sociálních a ekonomických analýzách a v závislosti na současném stavu města udává jeho budoucí rozvoj. (Městský úřad Kadaň, ©2000 - 2022) Strategický plán Kadaně byl vytvořen v roce 2004 a udává výhled na zhruba 30 let a vzhledem k tomu, že v průběhu let docházelo k různým změnám a plněním projektů z oblastí priorit, prošel Strategický plán Kadaně dvěma aktualizacemi. První aktualizace byla provedena v roce 2008 a týkala se především přípravy na čerpání evropských fondů a přidávala nové záměry a návrhy opatření. Druhá aktualizace vyšla v roce 2013 a počítá s rozvojem města do roku 2023, přičemž rovněž přidává nové záměry a návrhy opatření. Strategický plán definuje základní problémy vyskytující se v Kadani.

Největší problémovou oblast zde tvoří sociální prostředí, trh práce a podnikatelská základna. Kvalifikace obyvatel je nízká, ve městě se koncentruje větší počet méně vzdělaných osob, což potvrzuje analýza vzdělanostní struktury. S tím se pojí i zvýšená míra nezaměstnanosti a nedostatečná kvalifikace na volná pracovní místa. Problém zde tvoří i závislost obyvatelstva na sociálních dávkách. S nízkou vzdělanostní úrovní se pojí i rostoucí problém drogové závislosti školní mládeže. Podnikatelské prostředí místního obyvatelstva má sníženou aktivitu a je málo rozvinuté. Mladší a kvalifikované obyvatelstvo emigruje z Kadaně za prací, obyvatelstvo rychle stárne. Ekonomické slábnutí sídla je zapříčiněno v důsledku nedostatku pracovních sil, nicméně na tento zásadní problém město reaguje podporou tvorby nových pracovních míst, zejména v posledních letech, kdy počet volných pracovních míst v Kadani vysoce převyšuje nad Ústeckým krajem. Mezi další problémovou oblast se zde potom řadí sociální infrastruktura, která řeší problémy zdravotnictví, školství, kultury a sportu. Podíl postreprodukční složky populace se navyšuje a na to je potřeba brát ohled, stejně tak je nutné navýšit vzdělanostní úroveň zdejšího obyvatelstva. Vybranými problémy v této oblasti jsou například nedostatečné kapacity ústavních sociálních služeb, obtížné uplatňování absolventů středních průmyslových škol a obchodních akademií na trhu práce, či snižování porodnosti, což má za následek nedostatečné doplňování obyvatelstva ve

věku 0 až 14 let a může vyústit v uzavírání škol. Porodnost se v Kadani z dlouhodobého hlediska snižuje, přirozený přírůstek se pohybuje v záporných číslech. Aby bylo obyvatelstvo Kadaně perspektivní, je nutné doplňovat i dětskou složku populace. Posledním problémem vhodným ke zmínění je nedostatečný cestovní ruch, který je spojen s absencí podnikatelského prostředí.

S ohledem na výše zmíněné problémy byla stanovena vize týkající se budoucího rozvoje města. Hlavními body vize jsou podpora a různorodost ekonomiky, tvorba konkurenceschopného podnikatelského prostředí, plnohodnotné podmínky k životu pro obyvatelstvo díky nabídce kvalitního a různorodého bydlení v kvalitním prostředí, široká nabídka pracovních příležitostí a možnost kvalitního vzdělávání.

Strategický plán dále navrhuje záměry a opatření a stanovuje priority rozvoje města. Priorit rozlišuje 6 a pro každou z nich byly vypracovány tzv. akční plány, které jsou dále strukturovány do záměrů a návrhů opatření, což jsou již konkrétní návrhy projektů. Tyto priority jsou vzájemně často provázané, tedy dvě různé priority spolu mohou souviset. Mezi 6 druhů priorit se řadí: Podnikatelské prostředí, Lidské zdroje a sociální infrastruktura, Cestovní ruch, Kvalita městského prostředí a krajiny, Dopravní infrastruktura, Technická infrastruktura.

Priorita Podnikatelské prostředí se zaměřuje na vytváření příznivého podnikatelského prostředí a ekonomický rozvoj města. Cílem této priority je nalákat příchod a vznik nových podnikatelských subjektů a motivovat je k vyváření nových pracovních příležitostí a k inovativnímu chování. Jedním z nejdůležitějších benefitů této priority by byl i příchod mladého obyvatelstva za prací. O plnění této priority vypovídají data z analýzy o struktuře nezaměstnanosti. Tato analýza potvrdila neustále se snižující podíl nezaměstnaných osob a vytváření nových volných pracovních míst, kterých zejména v posledních letech přibývalo velké množství. Navyšování počtu obyvatel potvrzuje i analýza vývoje počtu obyvatel v Kadani. Mezi jednotlivé záměry v této prioritě se řadí: Vyšší integrace Kadaně do procesů regionální a nadregionální spolupráce, Rozvoj podnikatelských aktivit, Zvýšení příjmů města a efektivnosti vynakládaných veřejných investic.

Další prioritou jsou Lidské zdroje a sociální infrastruktura. Ta se zabývá sociálně-ekonomickým rozvojem města a odvíjí se od demografie. Populace v Kadani se řadí mezi stárnoucí, ubývá dětské složky a navyšuje se složka

postreprodukční. Přirozený přírůstek se pohybuje v záporných číslech, index stáří je nad hodnotou 100. K naplnění této priority jsou formulovány jednotlivé záměry: Zajištění demografické vitality města, Zajištění fyzického a sociálního zdraví obyvatel, Zvýšení vzdělanosti a kvalifikačního potenciálu obyvatel a další rozvoj školských zařízení, Rozvoj občanské společnosti a její participace na řízení města.

Třetí prioritou v pořadí Cestovní ruch má za cíl učinit z Kadaně turisticky atraktivní destinaci, což by opět vedlo k podpoře ekonomické výkonnosti sídla, tvorbě nových pracovních příležitostí a konkurenceschopného podnikatelského prostředí. Jednotlivé záměry mají Kadani dát takzvanou identitu, image a poskytnout turistům turistické produkty. Záměr Identita má posílit lokální a regionální kadaňskou identitu, tedy profilovat zdejší oblast jako specifický turistický region. Záměr Image má Kadani poskytnout vzhled moderního města, které podporuje kulturu, vědu, vzdělanost, historické tradice a mezinárodní spolupráci. Priorita Turistické produkty má návštěvníkům Kadaně poskytnout řadu různorodých turistických produktů z různých oblastí.

Poslední prioritou relevantní k tématu této práce je Kvalita městského prostředí a krajiny. K tomu, aby se do města stěhovalo více lidí a aby zde obyvatelé vedli důstojný život, je nutné městu poskytnout důstojný vzhled, tedy kvalitu fyzického prostředí města a okolní krajiny. Princip této priority je v zamezování znehodnocování okolní krajiny, posílení historického jádra města jako hlavního centra, ale vytvářet i nová lokální centra, při nové výstavbě respektovat kontext místa a krajinný ráz, zlepšovat urbanistickou kvalitu, vytvářet územní rezervy v rámci intravilánu Kadaně a účinně využívat územně plánovací dokumentaci jako účinný legislativní nástroj. Jednotlivé záměry v této prioritě jsou: Celkově kultivovat nejbližší zázemí města, pečovat o městská předpolí jako o významné hraniční prostory mezi krajinou a městem, Uchovat architektonické dědictví a umožnit trvale životaschopný vývoj historického středu města a ostatních pamětihodností, Rehabilitovat problémové lokality mimo historický střed města, Vytvořit tvůrčí a otevřené klima pro otázky územního rozvoje, Podporovat ekologické principy a zvyšovat úroveň ekologického povědomí obyvatel.

O tom, že město Kadaň plní jednotlivé záměry a návrhy opatření, vypovídá přehled opatření strategického plánu Kadaně v letech 2004 až 2012, bodově jsou níže uvedeny nejvýznamnější z nich:

- Návaznost a podpora spolupráce obcí ve spádovém obvodu ORP Kadaň
- Spolupráce s krajskými orgány a institucemi státní správy
- Propagace a prezentace Kadaně v ČR a v zahraničí
- Vytvoření koncepce rozvoje bydlení a bytové politiky
- Protidrogová prevence a programy prevence kriminality
- Rozvoj sociálních služeb – výstavba nového domova důchodců, sportovní haly
- Vzdělávací a společenské centrum Střelnice
- Koncepce celoživotního vzdělávání
- Podpora občanských iniciativ, zájmových seskupení a jejich vyšší participace na rozvoji města
- Rozvoj systému cyklostezek
- Koncepce provozu kulturních zařízení města
- Koncepce celoživotního vzdělávání
- Rozvoj kulturních akcí
- Promenáda podél Ohře

(Městský úřad Kadaň, ©2000 - 2022)

9. SWOT analýza

Na základě vypracovaných analýz týkajících se sociálního a ekonomického prostředí města Kadaň je sestavena SWOT analýza zachycující silné a slabé stránky města z jeho vnitřního prostředí, a příležitosti a hrozby přicházející z vnějšího prostředí.

Ze SWOT analýzy vyplývá, že město má vysoký potenciál k rozvoji cestovního a turistického ruchu, ve městě se nachází velké množství kulturních a historických památek a pořádá se zde značné množství kulturních akcí. Město má také výborný systém cyklistických stezek. Kladně je hodnocen celkový růst počtu obyvatel, který je zapříčiněn zejména díky imigraci. Dlouhodobě dochází ke snižování podílu nezaměstnaných osob, narůstá počet volných pracovních míst a panuje zde nízká vyjíždka z obce za zaměstnáním. Obec také disponuje vlastnictvím řady bytů.

Negativně lze potom hodnotit celkové stárnutí obyvatelstva, tedy ubývání reprodukční složky obyvatelstva ve věku 15 až 64 let, nárůst post-reprodukční složky obyvatelstva ve věku 65+ let a navyšování průměrného věku, z dlouhodobého hlediska dochází k přirozenému úbytku a k populaci se řadí regresivní typ věkové pyramidy. Ekonomická výkonnost sídla v tomto důsledku slábne, ve městě je horší vzdělanostní struktura. Nevyužití potenciálu v cestovním a turistickém ruchu spočívá v nízkých kapacitách ubytovacích zařízení a v jejich nízké návštěvnosti, a dále v nevyužití rekreačního a turistického potenciálu v okolí hory Úhošť. Lůžkové kapacity domova důchodců a nemocnice jsou nevyhovující vzhledem k počtu generace 65 + let.

Jako příležitost je zde vnímán zvýšený zájem o tuzemskou turistiku jakožto celorepublikového trendu a zvýšení zájmu o Kadaň a jejího okolí. Dále pokračující trend vysoké imigrace a příchod mladých obyvatel a rodin do města, kdy by mohlo dojít k vyrovnání nepříznivého demografického vývoje. K navýšení rekreačního potenciálu v Kadani revitalizace post – těžební oblasti a zatopení uhelného dolu Nástup – Tušimice u Chomutova. Omezení dodávek ruského plynu vlivem Rusko – Ukrajinské války by mohlo vést k prodloužení provozu uhelných elektráren, které se mají v blízké době uzavírat dle Státní energetické koncepce. Příliv ukrajinských obyvatel by mohl pozastavit trend úbytku ekonomicky aktivního obyvatelstva.

Mezi hrozby lze pak zařadit odliv obyvatel z města v důsledku uzavření uhelných elektráren dle Státní energetické koncepce a odchodu významného zaměstnavatele: ČEZ, a.s. Mohlo by také docházet ke snižování nabídky nájemních bytů v důsledku migrace obyvatel, a to zejména cizinců z východu. V důsledku pandemie COVID-19 by mohlo docházet ke zvyšování podílu nezaměstnaných a mohlo by docházet k dlouhodobému trendu slábnutí ekonomické výkonnosti sídla.

Tabulka č. 17: SWOT analýza (vlastní zpracování).

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
<ul style="list-style-type: none"> • Růst celkového počtu obyvatel • Zvyšování naděje dožití • Vysoká imigrace a kladné migrační saldo • Velké množství školských a předškolních vzdělávacích zařízení • Snižování podílu nezaměstnaných osob • Vysoký nárůst počtu volných pracovních míst • Nízká vyjíždka za zaměstnáním • Dlouhodobé navyšování příjmů i výdajů • Velké množství bytů ve vlastnictví města • Využívání investičních dotací • Významný zaměstnavatel v území: ČEZ, a.s. • Velké množství příspěvkových organizací zřízených městem • Nárůst bytové výstavby zejména v posledních letech • Kvalitně zpracované koncepční a rozvojové dokumenty • Velké množství kulturních a historických památek • Pořádání velkého množství kulturních akcí • Rozvinutá cyklistická doprava, velké množství cyklostezek a 	<ul style="list-style-type: none"> • Dlouhodobý přirozený úbytek obyvatelstva • Ubývání reprodukční složky obyvatelstva ve věku 15 až 64 let • Nárůst post-reprodukční složky obyvatelstva ve věku 65+ let • Navyšování průměrného věku • Nepříznivý index stáří • Horší vzdělanostní struktura oproti ČR (nejvyšší zastoupení vzdělání: středoškolské bez maturity, střední vzdělání s maturitou, základní vzdělání) • Velké množství ekonomicky neaktivních obyvatel (43 %) • Vysoká vyjíždka do škol mimo obec • Nižší nabídka bytů k pronájmu • Vysoký počet domácnostní jednotlivců • Nevyužitý potenciál cestovního ruchu • Malý počet hromadných ubytovacích zařízení (zejména v úrovni *** a více) • Nevyužitý potenciál rekreace v sídlech Zásada u Kadaně, Pokutice, Kadaňská Jeseň, Úhošťany a Brodce • Nízká kapacita lůžek v domově důchodců a nemocnici

<p>propojenost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dobré sportovní vyžití ve městě • Vlastní nemocnice s moderním vybavením • Pečovatelská a odlehčovací služba 	
<p>Příležitosti (O)</p>	<p>Hrozby (T)</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Celorepublikový trend – zvýšený zájem o tuzemskou turistiku – zvýšení zájmu o Kadaň a jejího okolí • Pokračující trend vysoké imigrace – příchod mladých obyvatel a rodin do města, a tudíž vyrovnání nepříznivého demografického vývoje • Revitalizace post – těžební oblasti – zatopení uhelného dolu Nástup – Tušimice a tudíž zvýšení rekreačního potenciálu • Omezení dodávek ruského plynu vlivem Rusko – Ukrajinské války, což povede k prodloužení provozu uhelných elektráren • Příliv ukrajinských obyvatel a zastavení trendu úbytku ekonomicky aktivního obyvatelstva 	<ul style="list-style-type: none"> • Odliv obyvatel z města v důsledku uzavření uhelných elektráren dle Státní energetické koncepce a odchodu významného zaměstnavatele: ČEZ, a.s. • Snižování nabídky nájemních bytů v důsledku migrace obyvatel (zejména cizinců z východu) • Zvyšování nezaměstnanosti v důsledku pandemie COVID-19 • Dlouhodobý trend slábnutí ekonomické výkonnosti sídla

10. Obsahová analýza tisku

Následující analýza je věnována identifikaci hlavního obsahu Kadaňských novin formou kvantitativního popisu hlavních témat. Jednotlivá témata jsou definována s ohledem na zaměření této diplomové práce, tedy obsahová analýza se týká sociálně ekonomických témat, která byla utříděna do následujících oblastí:

- Zdravotnictví
- Sociální péče a akce pro seniory
- Školství a vzdělávání
- Kultura, kulturní dění, umění, akce ve městě
- Historie města
- Sportovního vyžití
- Cestovní ruch
- Bydlení a výstavba
- Hospodaření obce, čerpání dotací, investice
- Trh práce

Zkoumána je četnost výskytu jednotlivých oblastí, přičemž výzkumné téma se týká zjištění sociálních a ekonomických preferencí občanů na základě vyhodnocení obsahové analýzy Kadaňských novin. Metoda zkoumání je formou kvantitativní analýzy četnosti výskytu jednotlivých oblastí. Kadaňské noviny jsou v současné době XXXII. ročník, nicméně z důvodu nedostupnosti starších publikací jsou zkoumány výtisky v časovém období 11. 1. 2018 až 10. 2. 2022.

Výzkumné téma:

Zjistit sociální a ekonomické preference občanů, které se skrývají za obsahem Kadaňských novin.

Operacionalizace:

Metoda zkoumání – kvantitativní analýza četnosti výskytu vybraných oblastí, obsahová analýza vybraných oblastí.

Časové období – 11. 1. 2018 až 10. 2. 2022.

Sledovaná média – Kadaňské noviny.

Kódovací jednotka – článek, leták v novinách.

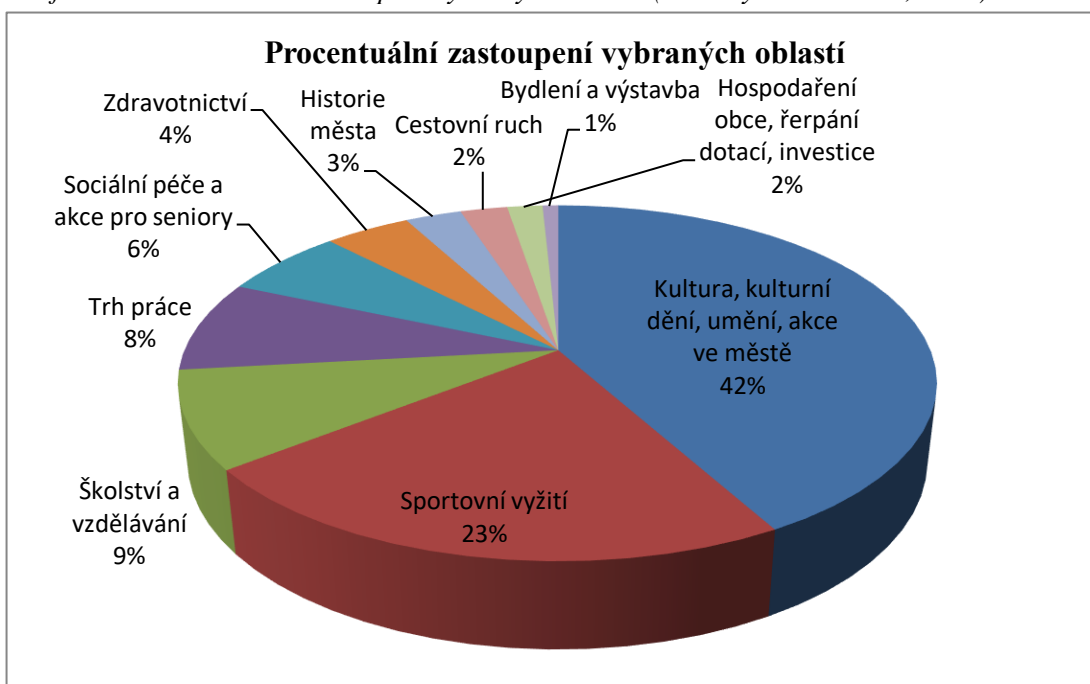
Hypotézy:

Na základě předchozích zjištění z jednotlivých analýz se dá předpokládat, že Kadaňské noviny budou pojednávat zejména o zdejších kulturním a sportovním dění. Vzhledem k převažující starší generaci obyvatelstva je možné usuzovat, že zaměření novin bude právě na ně, na sociální a zdravotní péči, na aktivity pro seniory. Nižší zastoupení dětské složky a ubývajícím počet reprodukční složky, případně zhoršená vzdělanostní struktura, bude pravděpodobně znamenat snížený zájem o dění v oblasti školství, školních aktivit, vzdělávání či vzdělávacích kurzů pro dospělé. Vlivem imigrace a vysokého zájmu o bydlení v Kadani by tisk mohl pojednávat o možnostech bydlení či výstavby, případně o možnostech uplatnění na trhu práce.

Tabulka č. 18: Četnost témat ve vybraných oblastech (Městský úřad Kadaň, 2021).

Pořadí	Identifikované oblasti témat	Celkem
1.	Kultura, kulturní dění, umění, akce ve městě	1261
2.	Sportovní vyžití	675
3.	Školství a vzdělávání	266
4.	Trh práce	249
5.	Sociální péče a akce pro seniory	189
6.	Zdravotnictví	131
7.	Historie města	86
8.	Cestovní ruch	72
9.	Hospodaření obce, čerpání dotací, investice	54
10.	Bydlení a výstavba	24

Graf č. 26: Procentuální zastoupení vybraných oblastí (Městský úřad Kadaň, 2021).

Tabulka č. 18 zobrazuje četnost výskytu témat ve vybraných oblastech, procentuální zastoupení jednotlivých oblastí je pak zachyceno na grafu č. 26. Z obsahové analýzy bylo zjištěno, že jednoznačně v kadaňském tisku převažují články, které se týkají kultury, umění, kulturního dění a nejrůznějších akcí ve městě (42 %). Další oblast, která se v pořadí umístila jako druhá, jsou články týkající se sportovního vyžití ve městě (23 %). V Kadaňských novinách se některé články pravidelně opakují, jedná se zejména o články informující o pravidelném programu v kině či divadelních představení. Město pořádá řadu koncertů, besídek a pravidelných kulturních akcí. V rámci této oblasti jsou zařazeny i články týkající se například obnovy zdejších památek, jako příklad zajímavých titulků si můžeme uvést Měšťanský dům v Kadani ve finále soutěže o titul Památka roku či Kostel Stětí sv. Jana Křtitele dostane novou fasádu. Pravidelné listy Kadaňských novin jsou věnovány i sportovnímu dění, město totiž rovněž pořádá velké množství sportovních akcí, které se často odehrávají v rámci zdejší sportovní haly. Jedná se většinou o nejrůznější sportovní soutěže v hokeji, futsalu, tenisu či bojových uměních, řada článků byla také věnována cyklistice. Zajímavými titulky jsou například Soutěž o nejpopulárnějšího sportovce, Cyklostezka konečně otevřena, Plánuje se zakrytí bazénu, Dračí lodě jsou již v Kadani jako doma či Otužilci se rozloučili se starým rokem. Na základě těchto zjištění lze potvrdit hypotézu, že tisk pojednává zejména o zdejším kulturním a sportovním dění.

Ostatní zvolené oblasti oproti prvním dvěma značně zaostávají a tisk těmto oblastem již nevěnuje tolik pozornosti, nicméně poměrně značná část tisku je věnována školství a vzdělávání (9 %). Zde je ale potřeba vyvrátit stanovenou hypotézu, že nižší zastoupení dětské složky a ubývajícím počet reprodukční složky, či horší vzdělanostní struktura, bude pravděpodobně znamenat snížený zájem o dění v oblasti školství, školních aktivit, vzdělávání či vzdělávacích kurzů pro dospělé. Oblast školství a vzdělávání se umístila na třetím místě a o toto dění je v obci také velký zájem. Kromě školních akcí, aktivit a vzdělávání pro děti se v tisku objevily i články nabízející vzdělávání pro starší generace, z novinových titulků lze uvést Vzdělávání pro dospělé, Dalekohledy nad Kadani ožijí – otevření astronomické observatoře.

Kategorie Trh práce se zastoupením 8 % je v pořadí čtvrtá. Tato oblast se však z naprosté většiny případů skládá z inzerátů nabídek zaměstnání, Kadaňské

noviny tedy působí jako jakýsi katalog volných pracovních příležitostí. Lze tedy částečně potvrdit hypotézu, že díky zvýšenému zájmu o bydlení v Kadani budou noviny inzerovat pracovní příležitosti, avšak z hlediska zájmu o bydlení a výstavbu je v Kadaňském tisku pojednáváno velice málo, tato oblast (Bydlení a výstavba) se umístila na nejnižším místě (1 %).

Nemalou část zastupuje oblast Sociální péče a akce pro seniory (6 %) a oblast Zdravotnictví (4 %). Hypotéza uvažovala, že vzhledem k převažující starší generaci obyvatelstva je možné usuzovat, že zaměření novin bude především právě na ně, na sociální a zdravotní péči, na aktivity pro seniory. Nejedná se ale o hlavní zaměření tisku, tudíž tuto hypotézu lze tedy potvrdit jen částečně. Novinové titulky týkající se péče o seniory pojednávaly zejména o zdejších Domově důchodců s titulky: Domov pro seniory drží vysoký standard, kvalitou patří k nejlepším v republice; Kadaňský domov pro seniory hledá dobrovolníky; Kadaňský domov prošel celoplošnou dezinfekcí; Kadaň bude mít senior taxi. Pro starší obyvatele jsou také pořádány různé akce přímo v Domově, jedná se například o různé besídky či koncerty. Z oblasti zdravotnictví noviny poskytují články o zdejší nemocnici, její modernizaci a činnosti. Charakterizující titulky mohou být: Nemocnice Kadaň rozšířila svoji činnost; Nemocnice Kadaň zvolna zlepšuje strategii příjmu pacientů.

Některé články byly občasné věnovány historii města (3 %), oblast Cestovní ruch se umístila na předposledním místě (2 %). V rámci této oblasti se nejčastěji pojednávalo o zhodnocení sezóny zdejšího autokempu v Pruněřově, či o industriální turistice.

Na základě vybraných oblastí sociálního a ekonomického rozvoje a článků, které se skrývaly za obsahem Kadaňských novin, lze vyvodit preference místních občanů. Občané se nejvíce zajímají o oblast kultury, kulturního dění, umění a pořádaných akcí, vzápětí pak o oblast sportu. Poměrně vysoký zájem je indikován o školství a vzdělávání, sociální péči a zdravotnictví. Z hlediska občanského zájmu obyvatel v Kadani je nejméně zajímavá oblast Cestovní ruch a Bydlení.

11. Návrh budoucího směru rozvoje města

Ze zpracovaných analýz a jejich výsledků, respektive z jejich nejzásadnějších zjištění, které byly utříděny ve SWOT analýze, a v souvislosti s formulovanými příležitostmi a hrozbami, a ze zjištění z Obsahové analýzy jsou navrženy následující strategické rozvojové směry města Kadaň, přičemž u každého rozvojového směru jsou definovány jednotlivé návrhy opatření, které obsahují popis, výstup, monitorovací ukazatele, garanta, zapojené subjekty a odhad rozpočtu.

Mezi tři zásadní rozvojové směry byl zařazen rozvoj sociálních služeb a zdravotní péče; rozvoj cestovního ruchu; rozvoj bydlení a vytvoření podmínek pro příchod mladého obyvatelstva a rodin s dětmi.

Obr. 3: Hlavní strategické rozvojové směry města Kadaň (vlastní zpracování).

1. Rozvoj sociálních služeb a zdravotní péče

Problémovými oblastmi ve městě jsou stárnutí populace, zvyšování průměrného věku a naděje dožití, a celkové přibývání post-reprodukční složky obyvatel ve věku 65+ let. Tato věková skupina obyvatel ve městě neustále narůstá a k tomu je potřeba zajistit odpovídající zdravotní a sociální péči. Kapacity domova důchodců a nemocničních lůžek jsou v současné době vzhledem k počtu starších obyvatel vysoce poddimenzované, a to i přes to, že v minulých letech došlo k rozšíření Domova důchodců v ulici Věžní, č.p. 958, a k putování výdajů města na rozšíření nemocnice. Pro starší obyvatele Kadaně je nutné zabezpečit důstojné a klidné prožití této poslední fáze života.

Návrhy opatření:

1.1 Navýšit kapacity Domova důchodců.

Popis: Kapacita Domova důchodců v ulici Věžní, č. p. 958 a na detašovaném pracovišti v kadaňské nemocnici v současné době dohromady činí pouhých 120 lůžek, je proto potřeba navýšit lůžkové kapacity formou rozšíření stávajícího domova, popřípadě vybudovat nové pečovatelské zařízení.

Výstup: Rozšířený domov důchodců, nové pečovatelské zařízení.

Monitorovací ukazatel: Počet obsazených lůžek.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, Odbor sociálních věcí, Městská správa sociálních služeb, Ministerstvo práce a sociálních věcí, stavební firma, architekt.

Odhad rozpočtu: 50 000 000 Kč.

1.2 Navýšit kapacity nemocničních lůžek v Kadaňské nemocnici.

Popis: Lůžkové kapacity kadaňské nemocnice jsou vzhledem k významnosti nemocnice a jejímu spádovému okruhu značně poddimenzované, proto je nutné nemocnici rozšířit formou vybudování nových křídel či pavilonů.

Výstup: Nové křídlo nebo pavilon nemocnice.

Monitorovací ukazatel: Počet obsazených lůžek.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, Nemocnice Kadaň, Ministerstvo zdravotnictví, stavební firma, architekt.

Odhad rozpočtu: 150 000 000 Kč.

1.3 Aktivní snaha města na čerpání dotací od ministerstev pro modernizaci nemocnice.

Popis: Aby byla zajištěna kvalitní a odpovídající zdravotní péče, je potřeba disponovat kvalitním a moderním vybavením. Proto bude město vyvíjet aktivní snahu o získání dotací pro modernizaci nemocnice.

Výstup: Nové přístroje a zařízení v nemocnici.

Monitorovací ukazatel: Počet dodaných přístrojů, zařízení apod.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, Odbor regionálního rozvoje, Nemocnice Kadaň, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo pro místní rozvoj,

Odhad rozpočtu: 100 000 000 Kč.

1.4 Zvýhodnění cen nájmu za bydlení sociálních pracovníků a doktorů.

Popis: K tomu, aby město nalákalo nové, kvalitní a kvalifikované zaměstnance, bude poskytovat zvýhodněné ceny nájmu za bydlení.

Výstup: Zvýhodněné ceny nájmu za bydlení.

Monitorovací ukazatel: Počet osob využívajících zvýhodněných cen nájmu.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, Nemocnice Kadaň, Městská správa sociálních věcí.

Odhad rozpočtu: 100 000 000 Kč.

1.5 Vytvoření programů a aktivit pro aktivní seniory jak v rámci Kadaně, tak mimo ni. (výlety apod.)

Popis: Řada seniorů je i ve svém pokročilém věku stále aktivních a chtějí stále žít čínorodý život. Domov důchodců by proto měl pro takové seniory nabízet odpovídající programy a aktivity, které by nebyly omezeny pouze na prostory zdejšího zařízení. Programy a aktivity by měly být pořádány mimo pečovatelské zařízení, například ve spolupráci s jinými subjekty.

Výstup: Programy a aktivity pro seniory.

Monitorovací ukazatel: Počet uskutečněných programů a aktivit.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, Městská správa sociálních věcí, aktivní senioři.

Odhad rozpočtu: 500 000 Kč.

1.6 Vytvoření dnů pro seniory. (ve spolupráci s místními školkami a školami)

Popis: Pro seniory s omezenou možností pohybu, kteří jsou vázáni na stálý pobyt v pečovatelském zařízení, budou pořádány dny pro seniory, v rámci kterých budou pořádány aktivity, pořady a zábavní program pro zejména takto znevýhodněné seniory, za účelem navýšení jejich mentálního zdraví. Dny pro seniory mohou být pořádány např. ve spolupráci s místními školami a školkami.

Výstup: Dny pro seniory.

Monitorovací ukazatel: Počet uspořádaných dnů.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, Městská správa sociálních věcí, senioři, místní školy a školky.

Odhad rozpočtu: 250 000 Kč.

2. Rozvoj cestovního ruchu

Vysoký potenciál rozvoje města je spatřován v rozvoji cestovního ruchu, který je v současné době ve městě značně nerozvinutý, přitom město má vysoký potenciál k rozvoji turismu zejména díky tomu, že se ve městě nachází velké množství kulturních a historických památek, značné množství míst k rekreaci a sportovnímu vyžití, město také celoročně pořádá velké množství kulturních akcí. Povědomí o Kadani je ale v České republice nízké, propagace a image města není v rámci republiky dobře prezentována a o městě je celkově nízké povědomí. Snížený turistický ruch má za následek participaci pouze místních občanů na kulturním dění, o nepřipravenosti na potenciální cestovní ruch vypovídá například nízký počet hromadných ubytovacích zařízení, ve kterých v současné době přebývají v naprosté většině rezidenti. Nevyužitý potenciál k rekreaci v přírodě je spatřen zejména v jižní části Kadaně v okolí stolové hory Úhošť, kolem které se nacházejí sídla Zásada u Kadaně, Pokutice, Kadaňská Jeseň, Úhošťany a Brodce. Tato sídla mají nevyužitý potenciál v rozvoji turistiky a s ní spjaté vybavenosti. Je proto vhodné v těchto místech zřídit turistické, naučné a cyklistické stezky s důrazem na turistické propojení těchto sídel a zdůraznění historického významu stolové hory Úhošť a zdejšího pravěkého hradiště.

Návrhy opatření:

2.1 Reklamní kampaň a kampaň na sociálních sítích.

Popis: Město vytvoří reklamní kampaň, sestávající z reklam, letáků, webových stránek, stránek na sociálních sítích a televizních reklam, k propagaci celého města a okolí.

Výstup: Reklamní kampaň, letáky, reklamy apod.

Monitorovací ukazatel: Počet reklamních šotů, rozdaných letáků, billboardů, návštěvnost na webových stránkách, sociálních sítích.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: město, marketingová firma, IT firma, televizní společnost.

Odhad rozpočtu: 10 000 000 Kč.

2.2 Navýšení počtu hromadných ubytovacích zařízení.

Popis: Město bude vytvářet podmínky pro příchod podnikatelů v oblasti ubytování, bude se snažit nalákat jejich příchod formou zvýhodněných cen pozemků či budov.

Výstup: Hromadná ubytovací zařízení.

Monitorovací ukazatel: Počet nově vybudovaných hromadných ubytovacích zařízení.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, hoteliéři.

Odhad rozpočtu: 50 000 000 Kč.

2.3 Pořízení studie rekreačního a turistického využití stolové hory Úhošť a jejího okolí s důrazem na propojení přilehlých sídel.

Popis: Okolí stolové hory Úhošť má vysoký rekreační a turistický potenciál. Národní přírodní rezervace skýtá nádhernou přírodu, k hoře se také váže historická pověst o Sámově říši a nachází se zde zbytky pravěkého hradiště. Kolem celé hory se vyskytují jednotlivá sídla, jejichž propojení například turistickou, cyklistickou či naučnou stezkou by zvedlo turistický potenciál dané oblasti. Město proto nechá pořídit studii rekreačního a turistického využití stolové hory Úhošť s důrazem na turistické propojení přilehlých sídel.

Výstup: Studie rekreačního a turistického využití.

Monitorovací ukazatel: Navržené turistické stezky, cyklistické trasy, naučné stezky, analyzované problémy v území, návrhy v území.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, ateliér/firma.

Odhad rozpočtu: 500 000 Kč.

2.4 Sídla Zásada u Kadaně, Pokutice, Kadaňská Jeseň, Úhošťany a Brodce využít jako vstupní turistické body do krajiny.

Popis: Výše zmíněná sídla mají dobrý potenciál stát se vstupními body do okolní přírody, která se vyskytuje dále na jih. V těchto sídlech je proto vhodné zřizovat záchytná parkoviště, vybudovávat informační cedule a mapy informující o okolí.

Výstup: Záchytná parkoviště, informační cedule a mapy.

Monitorovací ukazatel: Počet odstavených automobilů, počet vybudovaných informačních cedulí a map.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, stavební firma, návrhář map a informačních cedulí.

Odhad rozpočtu: 20 000 000 Kč.

2.5 Tvorba turistických „známek“ (unikátní výrobky regionu), vzpomínkových předmětů a limitovaných edicí ve spolupráci s místními umělci.

Popis: Město nechá ve spolupráci s místními umělci vytvořit unikátní umělecké známky, vzpomínkové předměty a limitované edice, vázající se k historii města a symbolizující ho.

Výstup: Turistické známky, vzpomínkové předměty, limitované edice.

Monitorovací ukazatel: Počet vyrobených a prodaných turistických známek, vzpomínkových předmětů, limitovaných edicí.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, umělci.

Odhad rozpočtu: 5 000 000 Kč.

2.6 Podpora hostujících uměleckých uskupení.

Popis: Město bude aktivně oslovovat tuzemská i zahraniční umělecká uskupení, čímž podpoří větší zájem o účast na zdejších kulturních akcích. Pro umělecká uskupení bude zvýhodněné ubytování.

Výstup: Rozmanitá nabídka různých uměleckých skupin.

Monitorovací ukazatel: Počet uskupení, které využijí nabídky.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: město, umělecká uskupení, pořadatelé kulturních akcí.

Odhad rozpočtu: 500 000 Kč.

2.7 Navýšení počtu kulturních a uměleckých akcí.

Popis: Město již sice vyniká poměrně vysokým počtem pravidelných kulturních akcí, pro rozvoj turistického ruchu a celkového zájmu o návštěvnost Kadaně je však potřeba navýšit jejich počet.

Výstup: Kulturní a umělecké akce.

Monitorovací ukazatel: Počet uskutečněných kulturních akcí, počet zúčastněných.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, obyvatelé, umělci, pořadatelé.

Odhad rozpočtu: 20 000 000 Kč.

2.8 Návrh a výstavba nových cyklistických tras s důrazem na jejich propojení a v návaznosti na cyklogenerel.

Popis: Vynikající systém cyklistických tras je potřeba nadále rozvíjet a propojovat, projekt bude obsahovat návrh nových cyklistických tras s důrazem na jejich propojení a v návaznosti na cyklogenerel, pro další rozvoj cyklistické dopravy.

Výstup: Navržené cyklistické trasy.

Monitorovací ukazatel: Počet metrů/kilometrů cyklistických tras.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, cyklisté, urbanista, dopravní projektant, stavební firma.

Odhad rozpočtu: 25 000 000 Kč.

2.9 Vytvoření podmínek pro vznik systému sdílených kol.

Popis: Projekt spočívá ve stanovení podmínek, kde se kola budou uskladňovat, vymezení vhodných míst pro sdílení kol, případně dovedení elektřiny pro elektrokola, oslovení firem, jednání o podmínkách.

Výstup: Systém sdílených kol.

Monitorovací ukazatel: Počet přijatých nabídek, soutěž o firmu.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, firmy, dopravní projektant.

Odhad rozpočtu: 5 000 000 Kč.

2.10 Umístování uměleckých děl po celém městě.

Popis: Smyslem projektu je obohatit město o umělecká díla, umisťovat umělecká díla na veřejná prostranství, nebo třeba do kaváren, k hlavním turistickým cestám apod.

Výstup: Umělecká díla.

Monitorovací ukazatel: Počet soch, uměleckých děl.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, umělci, architekti, školy.

Odhad rozpočtu: 20 000 000 Kč.

2.11 Spolupráce na návrhu mobiliáře s umělci.

Popis: Město a umělci budou spolupracovat na návrhu městského mobiliáře, jehož umělecký návrh má obohatit město a nalákat k jeho využití. Mobiliář bude umisťován do celého města.

Výstup: Mobiliář.

Monitorovací ukazatel: Počet umístěných laviček, košů apod.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, umělci, architekti, školy.

Odhad rozpočtu: 10 000 000 Kč.

2.12 Zvýhodněné ubytování pro návštěvníky kulturních akcí.

Popis: Během doby pořádání kulturních akcí v Kadani budou mít návštěvníci těchto akcí se včasně zakoupenou vstupenkou zvýhodněné ceny ubytování. Cílem tohoto opatření je nalákání návštěvníků na dlouhodobější pobyt.

Výstup: Zvýhodněné ubytování pro návštěvníky.

Monitorovací ukazatel: Počet návštěvníků, kteří využili slevu na ubytování.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: město, hotely, návštěvníci.

Odhad rozpočtu: Domluva města s hotely.

3. Rozvoj bydlení a vytvoření podmínek pro příchod mladého obyvatelstva a rodin s dětmi

Vzhledem k nepříznivé věkové struktuře a ekonomické situaci by se město mělo snažit nalákat příchod nového a mladého obyvatelstva, které by bylo schopné doplňovat dětskou složku, popřípadě příchod nových rodin s dětmi by vylepšil zdejší demografickou a ekonomickou situaci či věkové složení. K tomu musí město vytvářet vhodné podmínky, aby pro nově příchozí obyvatelstvo byla Kadaň z hlediska bydlení atraktivní, a z hlediska místa pro život důstojná a kvalitní, stejně tak důležité je možnost uplatnění obyvatel na trhu práce.

Návrhy opatření:

3.1 Vymezení nových zastavitelných ploch v územním plánu s podmínkou pořízení regulačního plánu či územní studie.

Popis: Ve městě je nutné zajistit nabídku nového bydlení pro nově příchozí obyvatele. Proto je potřeba v územním plánu, respektive v jeho změně, vymezit nové zastavitelné plochy, a podmínit je pořízením regulačního plánu či územní studie, pro zajištění kvality bydlení.

Výstup: Vymezené zastavitelné plochy.

Monitorovací ukazatel: Rozloha vymezených zastavitelných ploch.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, zpracovatel územně plánovací dokumentace a územních studií.

Odhad rozpočtu: 1 500 000 Kč.

3.2 Pořízení aktualizace nebo nové verze Koncepce bydlení do roku 2035.

Popis: Předchozí rozvojový dokument Koncepce bydlení byl vypracován s výhledem do roku 2023. Výstavbu je třeba důkladně promyslet a koordinovat i v následujících letech, proto město pořídí novou Koncepci bydlení do roku 2035, či její aktualizaci.

Výstup: nová či aktualizovaná Koncepce rozvoje bydlení.

Monitorovací ukazatel: Počet identifikovaných problémů.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, projektant, architekt, firma na zpracování koncepce.

Odhad rozpočtu: 750 000 Kč.

3.3 Stavba startovacích bytů pro absolventy a sociálně slabé.

Popis: Město bude realizovat startovací byty pro absolventy vysokých škol z důvodu podpory mladých vystudovaných lidí během začátku jejich kariérního života a k udržení mladého obyvatelstva ve městě. Startovací byty budou nabízeny i mladším obyvatelům v nepříznivé sociální situaci s nevyhovujícími startovacími podmínkami.

Výstup: Startovací byty.

Monitorovací ukazatel: Počet osob obývajících startovací byty.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, stavební firma, absolventi, sociálně slabší osoby.

Odhad rozpočtu: 100 000 000 Kč.

3.4 Zvýhodnění nájemného pro začínající rodiny.

Popis: Pro začínající rodiny, které si nemůžou dovolit vlastní bydlení, budou zvýhodněny ceny nájemného v bytech.

Výstup: Zvýhodněné nájemné.

Monitorovací ukazatel: Počet začínajících rodin využívajících zvýhodněné nájemné.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, začínající rodiny, stavební firma, majitelé bytů, realitní kanceláře.

Odhad rozpočtu: 30 000 000 Kč.

3.5 Výstavba dětských a sportovních hřišť.

Popis: Pro kvalitní městské prostředí a příjemný pobyt rodin s dětmi je potřeba budovat dětská hřiště a sportovní hřiště.

Výstup: Dětská a sportovní hřiště.

Monitorovací ukazatel: Počet vybudovaných hřišť.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, obyvatelé, ekonomické subjekty (např. LIDL).

Odhad rozpočtu: 10 000 000 Kč.

3.6 Umístění prvků pro děti na exponované trasy.

Popis: Na exponovaných trasách budou umístovány prvky pro děti – drobné prolézačky, interaktivní prvky, vodotrysky apod.

Výstup: prolézačky, interaktivní prvky, vodotrysky apod.

Monitorovací ukazatel: Počet prolézaček, interaktivních prvků, vodotrysků apod.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, obyvatelé, návrháři.

Odhad rozpočtu: 1 000 000 Kč.

3.7 Podpora uplatnění obyvatel na trhu práce.

Popis: Město se bude aktivně snažit podporovat obyvatele v uplatnění na trhu práce díky nabídce rekvalifikačních kurzů.

Výstup: Rekvalifikační kurzy.

Monitorovací ukazatel: Počet uskutečněných rekvalifikačních kurzů. Počet účastníků na rekvalifikačních kurzech.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, obyvatelé, spolupracující podnikatelské subjekty.

Odhad rozpočtu: 250 000 Kč.

3.8 Investování města do rekonstrukcí a modernizace budov příspěvkových organizací (zejména školek, škol apod.).

Popis: Pro děti musí být zajištěno vzdělávání v kvalitním prostředí. Školy a školky, které jsou zřizované městem, je potřeba rekonstruovat a je nutné modernizovat vybavení jejich budov a areálů. Ke kvalitnímu společenskému vyžití je vhodné také rekonstruovat i další budovy spadající k příspěvkovým organizacím, například budovu zdejšího kulturního a sportovního zařízení.

Výstup: Rekonstruované budovy, moderní vybavení.

Monitorovací ukazatel: Počet nově zakoupeného vybavení, dokončené rekonstrukce.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: Město, školy a školky, rodiny dětí, stavební firma.

Odhad rozpočtu: 35 000 000 Kč.

3.9 Reklamní kampaň nabídky nových pozemků určených pro bydlení a bytů.

Popis: K tomu, aby město přitáhlo pozornost k bydlení, uspořádá reklamní kampaň zaměřenou na nabídku nových pozemků určených pro bydlení a bytů.

Výstup: Reklamní kampaň, letáky, reklamy apod.

Monitorovací ukazatel: Počet reklamních šotů, rozdaných letáků, billboardů, návštěvnost na webových stránkách, sociálních sítích.

Garant: Město.

Zapojené subjekty: město, marketingová firma, IT firma, televizní společnost.

Odhad rozpočtu: 10 000 000 Kč.

12. Diskuse

Na rozvoj města působí některé stěžejní faktory, které hrají výraznou roli pro kvalitu života jeho obyvatel, kdy se jedná především o faktory působící na zdejší sociální a ekonomickou oblast. V práci byl proto zkoumán sociální a ekonomický rozvoj královského města Kadaň.

Zpracované analýzy byly zvoleny na základě stěžejních témat spjatých se sociální a ekonomickou oblastí ve městě. V první řadě byl zkoumán demografický vývoj v obci, kdy se konkrétně jednalo o analýzy porodnosti, úmrtnosti, potratovosti a přirozeného přírůstku. Jak se nejspíš dalo očekávat, analýzy ukázaly, že dochází ke snižování porodnosti a navyšování úmrtnosti, což se odráží i na analýze přirozeného přírůstku, respektive v tomto případě se jedná o úbytek. Tento trend vývoje je typický i pro Ústecký kraj a Českou republiku, avšak oproti republice má Kadaň s Ústeckým krajem vyšší přirozený úbytek. Někomu by možná přišlo zbytečné zkoumat v území i potratovost, avšak data z analýzy nám mohou vypovědět určité informace o zdejší sociální situaci či systému zdravotnictví, Kadaň v potratovosti vysoce převyšuje nad Českou republikou i Ústeckým krajem. Stárnutí populace se dále odráží na věkové struktuře, nebo na zdejších zdravotních a sociálních službách, kde se vyskytují problémy s lůžkovými kapacitami.

Oproti nepříznivé demografické situaci se ale pozitivně jeví analýza migrace. Migrační saldo v Kadani dosahuje kladných hodnot, imigrace převyšuje nad emigrací. Podobně je na tom s migrací i Ústecký kraj, avšak po provedení přepočtu přírůstku stěhováním na 1000 obyvatel Kadaň vysoce převyšuje. Jak odhalily pozdější analýzy, Kadaň je pro bydlení poměrně vysoce atraktivní, a to zejména díky široké nabídce volných pracovních míst, které se dle analýzy vyjížděky za zaměstnáním nachází přímo na území Kadaně, město je dále atraktivní díky svému velkému počtu kulturních a historických památek, obec pořádá velké množství kulturních akcí a nabízí nespočet míst pro sportovní vyžití a rekreaci.

Z hlediska nevyužitého potenciálu lze zmínit zanedbaný cestovní ruch. Z výše vyjmenovaných atraktivních míst pro rekreaci je o turismus v Kadani snížený zájem. Nachází se zde malý počet ubytovacích zařízení, s nízkým počtem návštěvníků a přenocování. Potenciál v rekreaci je spatřován v jižní části území Kadaně, v okolí

stolové Hory Úhošť, jež je národní přírodní rezervací, a dále místa v okolí, jako jsou například Krušné a Doupovské hory, či Nechranická přehrada. Příležitostí pro rozvoj turismu a cestovního ruchu by mohlo být zatopení a revitalizace uhelného dolu Nástup – Tušimice, nacházejícího se u sousedního Chomutova.

Výsledky z analýz byly shrnuty ve SWOT analýze, následovala obsahová analýza tisku, která odhalila preference místních občanů, které se skrývaly za obsahem Kadaňských novin. Na základě SWOT analýzy a obsahové analýzy byly vybrány tři zásadní rozvojové oblasti budoucího směru rozvoje města Kadaň, následně pro každou rozvojovou oblast byly navrženy konkrétní opatření, což bylo hlavním cílem této diplomové práce. Jako zásadní rozvojové směry byly formulovány následující: rozvoj zdravotních služeb a sociální péče; rozvoj cestovního ruchu; rozvoj bydlení a vytvoření podmínek pro příchod mladého obyvatelstva a rodin s dětmi.

Jednotlivé směry s návrhy opatření bylo možné porovnat se současným strategickým plánem Kadaně. Stejným zjištěním zde byly například identifikované zásadní problémové oblasti, mezi které bylo zařazeno sociální prostředí, zdravotní a sociální infrastruktura, trh práce či podnikatelská základna. Ze zjištění, které odhalila analýza vzdělanosti, se dalo očekávat, že kvalifikace obyvatel na pracovní místa je nízká, proto se je nedaří zcela naplnit. Vzdělané mladší obyvatelstvo naopak emigruje z Kadaně pryč, čímž se dále prohlubuje nepříznivé věkové složení a ekonomická výkonnost sídla slábne.

Vize, kterou si zvolil strategický plán, koresponduje s tématem a hlavními zjištěními této práce. Hlavní body vize jsou podpora a různorodost ekonomiky, tvorba konkurenceschopného podnikatelského prostředí, plnohodnotné podmínky k životu pro obyvatelstvo díky nabídce kvalitního a různorodého bydlení v kvalitním prostředí, široká nabídka pracovních příležitostí a možnost kvalitního vzdělávání.

Vezmeme-li v potaz některé konkrétní priority a opatření, které jsou ve strategickém plánu navrženy, můžeme si všimnout některých shod s opatřeními navržených v této práci. Jedná se například o snahu města nalákat příchod mladého obyvatelstva – koresponduje s navrženými opatřeními: 3.1 Vymezení nových zastavitelných ploch v územním plánu s podmínkou pořízení regulačního plánu či územní studie; 3.2 Pořízení aktualizace nebo nové verze Koncepce bydlení do roku

2035; 3.3 Stavba startovacích bytů pro absolventy a sociálně slabé; 3.4 Zvýhodnění nájemného pro začínající rodiny. Snahu o nalákání příchodu podnikatelských subjektů a zvyšování vzdělanosti a kvalifikace obyvatel lze přirovnat k navrženému opatření – 3.7 Podpora uplatnění obyvatel na trhu práce. Rozvoj školských zařízení – koresponduje s opatřením 3.8 Investování města do rekonstrukcí a modernizace budov příspěvkových organizací (zejména školek, škol apod.). Snaha města o rozvoj cestovního ruchu lze přirovnat k navrženým opatřením – 2.2 Navýšení počtu hromadných ubytovacích zařízení; 2.3 Pořízení studie rekreačního a turistického využití stolové hory Úhošť a jejího okolí s důrazem na propojení přilehlých sídel; 2.4 Sídla Zásada u Kadaně, Pokutice, Kadaňská Jeseň, Úhošťany a Brodce využít jako vstupní turistické body do krajiny; 2.7 Navýšení počtu kulturních a uměleckých akcí. Zaměření města na zdravotní a sociální infrastrukturu lze srovnat s navrženými opatřeními – 1.1 Navýšit kapacity Domova důchodců; 1.2 Navýšit kapacity nemocničních lůžek v Kadaňské nemocnici; 1.3 Aktivní snaha města na čerpání dotací od ministerstev pro modernizaci nemocnice; 1.4 Zvýhodnění cen nájmu za bydlení sociálních pracovníků a doktorů; 1.5 Vytvoření programů a aktivit pro aktivní seniory jak v rámci Kadaně, tak mimo ni (výlety apod.). V poslední řadě je ve strategickém plánu snaha o zajištění kvalitního městského prostředí a krajiny – zde si můžeme uvést jako příklad navržená opatření 2.11 Spolupráce na návrhu mobiliáře s umělci; 3.5 Výstavba dětských a sportovních hřišť; 3.6 Umístění prvků pro děti na exponované trasy. Na základě těchto zjištění se tedy dá říct, že tato diplomová práce zpřesňuje a doplňuje současný strategický plán Kadaně.

13. Závěr a přínos práce

Hlavním cílem této diplomové práce bylo stanovit klíčové rozvojové oblasti města Kadaň z hlediska jeho sociálního a ekonomického rozvoje a navrhnout konkrétní opatření v rámci těchto oblastí, to vše na základě zjištění z analýz týkajících se zdejšího sociálního a ekonomického prostředí.

Empirické části práce předcházela literární rešerše, která za použití analýzy sekundárních dat objasnila problematiku vztahující se k řešeným oblastem, strategického a územního plánování, veřejné správy a samosprávy, udržitelného rozvoje.

K pochopení některých souvislostí byla vypracována historická analýza, která nastínila dosavadní historický vývoj a návaznost některých událostí do současnosti, kde hlavním zdrojem dat byla odborná literatura od Karla Kuči. V úvodní části práce bylo rovněž charakterizováno město z hlediska širších vztahů, je zde uveden počet zde žijících obyvatel, nastíněna je zdejší sociální situace, zmíněny jsou největší zajímavosti o městě a je zhodnocena vybavenost uvnitř města.

Následovaly jednotlivé sociální a ekonomické analýzy, ze kterých byly zjištěny tyto zásadní výsledky: Dochází k narůstání celkového počtu obyvatel vlivem imigrace, dochází ke snižování před-reprodukční složky obyvatelstva a k navyšování post-reprodukční složky obyvatelstva, populace je stárnoucí, řadí se k ní regresivní typ věkové pyramidy a dochází k navyšování průměrného věku a naděje dožití. Věková struktura v Kadani je nepříznivá, jelikož ubývá reprodukční složky, která by byla schopna doplňovat složku dětskou. S tím dochází ke zvyšování nároků na zdejší sociální a zdravotní služby, analýzy odhalily, že kapacita nemocničních lůžek a lůžek v domově důchodců je poddimenzovaná. Nejvyšší zastoupení vzdělání tvoří střední vzdělání s vyučením bez maturity, následuje úplné střední s maturitou a základní. Ve městě se také nachází velké množství základních škol a školek, dále dvě střední školy a gymnázium. Z hlediska ekonomického prostředí se zde nachází vysoký počet volných pracovních míst, míra nezaměstnanosti z dlouhodobého hlediska klesá, avšak je stále nad průměrem České republiky. Poměrně vysoké zastoupení má v Kadani

ekonomicky neaktivní obyvatelstvo. Vyjížděky do zaměstnání je ve dvou třetinách případů uskutečňována v rámci sídla, u vyjížděky do škol je evidováno 42 % vyjíždějících. Na území působí několik významných zaměstnavatelů, z nichž nejvýznamnější je ČEZ, a.s. město dále zřizuje vysoký počet příspěvkových organizací. Z hlediska struktury bydlení se největší počet bytů nachází v bytových domech a v osobním vlastnictví, druhý v pořadí je vztah nájemní. Z hlediska kulturního dění může obec nabídnout řadu kulturních a historických památek a značné množství kulturních akcí, možnosti sportovního vyžití a rekreace. Z hlediska cestovního ruchu má obec nízký počet ubytovacích zařízení, ve kterých je evidován nízký počet hostů a počet přenocování.

Nejdůležitější poznatky praktické části byly utříděny ve SWOT analýze, kde byly identifikovány i příležitosti a hrozby. Na základě nejzásadnějších zjištění ze sociální a ekonomické oblasti a obsahové analýzy Kadaňských novin byly navrženy tři zásadní směry budoucího rozvoje města, kde u každého z nich byly navrženy konkrétní opatření. Stanovené rozvojové oblasti jsou:

- 1. Rozvoj sociálních služeb a zdravotní péče**
- 2. Rozvoj cestovního ruchu**
- 3. Rozvoj bydlení a vytvoření podmínek pro příchod mladého obyvatelstva a rodin s dětmi**

Závěry z diplomové práce mohou posloužit městu při plánování dalšího rozvoje města, práce a její poznatky můžou sloužit jako podklad pro tvorbu nejrůznějších rozvojových a strategických dokumentů.

14. Seznam použité literatury

Odborné publikace

BALÍK, S., 2009: *Komunální politika. Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Grada Publishing, Praha. ISBN 978-80-247-2908-4.

BROŽOVÁ, D., 2003: *Společenské souvislosti trhu práce*. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha. ISBN 80-86429-16-4.

DOUHLÍK, L., 1996: *Zonální struktury. Urbanistická typologie*. Vydavatelství ČVUT, Praha. ISBN 80-01-01468-1.

CHANDLER, J. A., 1998: *Místní správa v liberálních demokraciích*. Doplněk, Brno. ISBN 80-7239-023-6.

KADEŘÁBKOVÁ, J.; TRHLÍNOVÁ, Z. K., 2008: *Region a regionální vědy*. Vysoká škola finanční a správní, Praha. ISBN 978-80-7408-009-8.

KALIBOVÁ, K., 2002: *Úvod do demografie*. Nakladatelství Karolinum, Praha. ISBN 80-246-0222-9.

KERLINOVÁ, A., 2014: *Strategický management: Vývoj a stav v soukromém sektoru i ve veřejné správě*. CERM, Brno. ISBN 978-80-7204-873-1.

KERLINOVÁ, A.; TOMÁŠKOVÁ, E., 2014: *Management veřejné správy*. Masarykova univerzita, Brno. ISBN 978-80-210-6918-3.

KOLEKTIV AUTORŮ, 2008: *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. vyd. Aleš Čeněk, Plzeň. ISBN 978-80-7380-086-4.

KOUDELKA, Z., 2007: *Samospráva*. Linde, Praha. ISBN 978-80-7201-665-5.

KUČA, K., 2000: *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku 2. díl*. Nakladatelství Libri, Praha. ISBN 978-80-85983-14-2.

MAIER, K., 2000: *Územní plánování*. Vydavatelství ČVUT, Praha. ISBN 80-01-02240-4.

- MAIER, K.; ČTYROKÝ, J.; FRANKE, D.; aj., 2008: *Územní plánování a udržitelný rozvoj*. ABF – nakladatelství ARCH, Praha. ISBN 978-80-86905-47-1.
- MAIER, K.; ŘEZÁČ, V., 2006: *Ekonomika v území. Urbanistická ekonomika a územní rozvoj*. Vydavatelství ČVUT, Praha. ISBN 80-01-03447-X.
- MAREŠ, P., 2002: *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha. ISBN 80-86429-08-3.
- PERLÍN, R., 2002: *Strategický plán mikroregionu*. Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, Praha. ISBN 80-903093-0-5.
- POLÁKOVÁ, Z.; KLUFOVÁ, R., 2010: *Demografické metody a analýzy: demografie české a slovenské populace*. Wolters Kluwer Česká republika, Praha. ISBN 978-80-7357-546-5.
- PRŮCHA, P.; SCHELLE, K., 1995: *Základy místní samosprávy*. Luridica Brunensia, Brno. ISBN 80-85964-00-7.
- RIEVAJOVÁ, E.; STANĚK, P.; STANEK, V.; aj., 2009: *Trh práce a politika zaměstnanosti*. Eknóm, Bratislava. ISBN 978-80-225-2878-8.
- ROUBÍČEK, V., 1997: *Úvod do demografie*. Nakladatelství CODEX Bohemia, Praha. ISBN 80-85963-43-4.
- ŠILHÁNKOVÁ, V.; KOUTNÝ, J.; ČABLOVÁ, M., 2002: *Urbanismus a územní plánování*. Univerzita Pardubice, Pardubice. ISBN 80-7194-415-7.
- ŠKRÁBAL, I.; NUNVÁŘOVÁ, S.; NOVÁK, J.; aj., 2006: *Metodika zavádění managementu rozvoje mikroregionů*. Centrum pro komunitní práci, Přerov. ISBN 80-86902-39-0.
- ŠTICA, P., 2014: *Etika a migrace. Vybrané otázky současné imigrace a imigrační politiky*. Moravapress, Ostrava. ISBN 978-80-87853-20-7.
- VÁŇO, B.; JURČOVÁ, D.; MÉSZÁROS, J., 2003: *Základy demografie*. Občianske združenie Sociálna práca, Bratislava. ISBN 80-968927-3-8.
- VODÁKOVÁ, A.; PAVLÍK, Z.; KALIBOVÁ, K., 2009: *Demografie (nejen) pro demografy*. Sociologické nakladatelství (SLON), Praha. ISBN 978-80-7419-012-4.

WOKOUN, R.; MALINOVSKÝ, J; DAMBORSKÝ, M.; aj., 2008: *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. Linde, Praha. ISBN 978-80-7201-699-0.

Internetové zdroje

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, ©2022: Mapový projekt ÚSOP (online) [cit. 2022.03.27], dostupné z: https://drusop.nature.cz/mapa/drusop/?c=-678075%3A-1075645.25&z=2&lb=cuzk_ags_zm&ly=ps%2Cmzchu_vOP%2Cvzchu_op%2Cevl%2Cpo&lbo=0.8&lyo.

Český statistický úřad, ©2009: Index stáří v roce 2005 (online) [cit. 2022.03.04], dostupné z <https://www.czso.cz/csu/xl/030703104>.

Český statistický úřad, ©2021: Databáze demografických údajů za vybraná města ČR (online) [cit. 2022.02.24], dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-vybrana-mesta-cr>.

Český statistický úřad, ©2021: Demografická ročenka krajů – 2011 až 2020 (online) [cit. 2022.02.25], dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/demograficka-rocenka-kraju-4uawa715mp>.

Český statistický úřad, ©2021: Demografická ročenka měst – 2011 až 2020 (online) [cit. 2022.03.04], dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/mesta-v-cr-pism-k-9albzv5gkr>.

Český statistický úřad, ©2021: Demografické ročenky (pramenná díla) 1969 – 1950 [cit. 2022.02.27], dostupné z https://www.czso.cz/csu/czso/casova_rada_demografie_1969_1950.

Český statistický úřad, ©2021: Demografické ročenky (pramenná díla) 1989 – 1970 [cit. 2022.02.27], dostupné z https://www.czso.cz/csu/czso/casova_rada_demografie_1989_1970.

Český statistický úřad, ©2021: Demografické ročenky (pramenná díla) 2009 – 1990 [cit. 2022.02.27], dostupné z https://www.czso.cz/csu/czso/casova_rada_demografie_2009_1990.

Český statistický úřad, ©2021: Demografické ročenky (pramenná díla) 2019 – 2010 [cit. 2022.02.27], dostupné z https://www.czso.cz/csu/czso/casova_rada_demografie.

Český statistický úřad, nedatováno: Sčítání 2021 (online) [cit. 2022.03.11], dostupné z <https://www.czso.cz/csu/scitani2021>.

Český statistický úřad, nedatováno: Veřejná databáze (online) [cit. 2022.03.04], dostupné z <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=home>.

Městská správa sociálních služeb, ©2021: Domov pro seniory (online) [cit. 2022.03.23], dostupné z: <https://www.messskadan.cz/redakce/index.php?clanek=282287&lanG=cs&slozka=281515>.

Městská správa sociálních služeb, ©2021: Odlehčovací služba (online) [cit. 2022.03.23], dostupné z: <https://www.messskadan.cz/redakce/index.php?clanek=282285&lanG=cs&slozka=281515>.

Městská správa sociálních služeb, ©2021: Pečovatelská služba (online) [cit. 2022.03.23], dostupné z: <https://www.messskadan.cz/redakce/index.php?clanek=282286&lanG=cs&slozka=281515>.

Městský úřad Kadaň, ©2019: Kadaň historický (online) [cit. 2022.02.16], dostupné z <https://kadan.eu/kadan-historicka/>.

Městský úřad Kadaň, ©2019: Studie využití rekreační lokality Tušimice (online) [cit. 2022.03.20], dostupné z: <https://gis.mesto-kadan.cz/portal/studietusimice>.

Městský úřad Kadaň, ©2019: Turistické stránky města Kadaň (online) [cit. 2022.03.22], dostupné z: <https://kadan.eu/>.

Městský úřad Kadaň, ©2021: Kadaňské noviny (online) [cit. 2022.03.30], dostupné z: <https://kadanske-noviny7.webnode.cz/>.

Městský úřad Kadaň, ©2021: Regulační plán jihovýchodního předpolí Kadaně – úplné znění po vydání 4. změny (online) [cit. 2022.03.20], dostupné z: <https://gis.mesto-kadan.cz/portal/rpkadan4zmenapravnistav>.

Městský úřad Kadaň, ©2021: Územní plán Kadaně, úplné znění po vydání 6. změny (online) [cit. 2022.03.20], dostupné z: <https://gis.mesto-kadan.cz/portal/upkadan6zmenapravnistav>.

Městský úřad Kadaň, ©2000 - 2022: Hospodaření města (online) [cit. 2022.03.14], dostupné z: <https://www.mesto-kadan.cz/cs/mesto/hospodareni-mesta/>.

Městský úřad Kadaň, ©2000 - 2022: Koncepce rozvoje bydlení (online) [cit. 2022.03.23], dostupné z <https://www.mesto-kadan.cz/cs/mesto/rozvoj-mesta/koncepce-rozvoje-bydleni.html>.

Městský úřad Kadaň, ©2000 - 2022: Organizace a služby (online) [cit. 2022.03.13], dostupné z: <https://www.mesto-kadan.cz/cs/organizace-a-sluzby-1/>.

Městský úřad Kadaň, ©2000 - 2022: Strategický plán Kadaně (online) [cit. 2022.03.23], dostupné z <https://www.mesto-kadan.cz/cs/mesto/rozvoj-mesta/strategicky-plan-kadane.html>.

Ministerstvo financí ČR, ©2013: Administrativní registr ekonomických subjektů (online) [cit. 2022.03.18], dostupné z <http://www.info.mfcr.cz/ares/ares.html>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, ©2022: Časové řady míry nezaměstnanosti a podílu nezaměstnaných osob (online) [cit. 2022.03.14], dostupné z <https://www.mpsv.cz/web/cz/casove-rady-mn-a-pno>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, nedatováno: Měsíční nezaměstnanost – vývoj na trhu práce pro vybrané kraje a ČR (online) [cit. 2022.03.14], dostupné z <https://www.mpsv.cz/web/cz/mesicni-nezamestnanost-vyvoj-na-trhu-prace-pro-vybrane-kraje-a-cr>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, nedatováno: Nezaměstnanost v obcích od března 2014 (online) [cit. 2022.03.14], dostupné z <https://www.mpsv.cz/web/cz/nezamestnanost-v-obcich>.

Ministerstvo práce a sociálních věcí, nedatováno: Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti (online) [cit. 2022.03.14], dostupné z <https://www.mpsv.cz/web/cz/upozorneni-na-zmenu-metodiky>.

Nemocnice Kadaň, ©2022: Charakteristika (online) [cit. 2022.03.23], dostupné z: <https://www.nemkadan.cz/pro-verejnost/o-nas/charakteristika/>.

Legislativní zdroje

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, v platném znění.

Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích, v platném znění.

Obrázky

Obr. 1: Věkové pyramidy (Kalibová, 2002).

Obr. 2: Veduta města Kadaně (J. Willenberg, 1602), dostupné z https://www.hrady-zriceniny.cz/s_kadan.htm.

Obr. 3: Hlavní strategické rozvojové směry města Kadaň (vlastní zpracování).